

gemeente
Zoetermeer

Perspectiefnota 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	5
Schets op hoofdlijnen van ontwikkelingen.....	7
Financieel perspectief	10
Toelichting per programma	22
Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie.....	23
Programma 2. Samen leven en ondersteunen.....	32
Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	42
Programma 4. Vrije tijd.....	50
Programma 5. Veiligheid	58
Programma 6. Dienstverlening en participatie	62
Programma 7. Inrichting van de stad	67
Overzicht Overhead	76
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien	81
Bijlagen.....	86
Bijlage 1. Toelichting loon- en prijsstijging	87

Bijlage 2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2023.....	88
Bijlage 3. Resultaatbestemming jaarrekening 2022	90
Bijlage 4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen	98
Bijlage 5. Monitor Ombuigen en vernieuwen.....	105
Bijlage 6. Monitoring evaluatie Pilots.....	107
Daklozenpunt	107
Afvalringen (doneerringen).....	109
Stedenbouwkundige buurtvisie	111
Flexwonen Ruimtebaan.....	112
Woonoverlast	114
Dealbreakers	115
IPTA	117
Positieve gezondheid en het huishouden.....	119
Containertuintjes	120
Samenwonen op proef met uitkering.....	122
Vindplaats verborgen schulden	123
Resultaat gedreven inzet voor jeugd en gezinnen	125
Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie	127

Pilot schoolontbijt 128

Inleiding

De Perspectiefnota 2024 (PN) schetst op hoofdlijnen het financieel perspectief voor 2024 en de volgende jaren. Ook worden de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar 2023 in de PN opgenomen: het Eerste Tussenbericht. Hiervan zijn de structurele effecten meegenomen in het perspectief van de meerjarenbegroting 2024 – 2027. De PN biedt de raad handvatten om in het voorjaarsdebat nader richting te geven voor de komende jaren. Ook kan de raad aandacht voor specifieke onderwerpen vragen. De uitkomsten van het voorjaarsdebat zijn de basis voor de Programmabegroting 2024 – 2027, waarover tijdens het begrotingsdebat in november 2022 besluitvorming plaatsvindt.

Meicirculaire

De voorschriften van de provinciaal toezichthouder geven aan, dat de gevolgen van de meicirculaire worden betrokken in de Programmabegroting 2024-2027. De gevolgen van de aanstaande meicirculaire zijn niet in de Perspectiefnota 2024 verwerkt. Op dit moment is nog geen betrouwbare inschatting te geven over de gevolgen van deze circulaire voor onze gemeente.

Zo snel als mogelijk na het verschijnen van de meicirculaire wordt de raad in een afzonderlijk memo op hoofdlijn over de financiële uitkomst van de meicirculaire voor het voorjaarsdebat geïnformeerd. Na het zomerreces wordt een nadere duiding van de gevolgen van de meicirculaire gegeven.

Leeswijzer

Na de inleiding volgt een schets op hoofdlijnen van ontwikkelingen. Daarna komt het financieel perspectief voor de komende jaren aan bod. Ook wordt ingegaan op de ontwikkeling van de reserves (Reserve investeringsfonds 2030/Rif, Fonds Zoetermeer 2040 en Reserve vrij inzetbaar).

In aansluiting daarop wordt per programma en daarbinnen op postniveau, een toelichting op de ontwikkeling van met name het financieel perspectief gegeven. In principe kent elk programma de volgende inrichting. Allereerst wordt schematisch de doelenboom getoond met op het hoogste niveau het te bereiken maatschappelijk effect. Daaronder volgen de te realiseren doelen en de effectindicatoren (= meetfactoren).

Ten tweede wordt een tabel gepresenteerd met onderwerpen (op postniveau) met daaronder een korte toelichting op de financiële en inhoudelijke gevolgen voor het Financieel perspectief met een indeling in:

1. Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (mee- en tegenvallers). Naast de leereffecten jaarrekening 2022 gaat het om afwijkingen van het lopend begrotingsjaar;
2. Onvermijdelijke (of exogene) ontwikkelingen met financiële gevolgen, die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen. De gemeente heeft geen keuze. Denk aan wetwijzigingen of (natuur)rampen.
3. Voorstellen voor beleidswijzigingen (zoals wijzigingen kwaliteitsniveau beleid, nieuwe activiteiten, taakmutaties, beleidsintensivering, activiteiten naar aan leiding van uitkomsten pilot).

Het uiteindelijke saldo geeft de financiële gevolgen voor het betreffende programma ten opzichte van de Programmabegroting 2023-2026. Hierbij betekent een min - teken een verslechtering van het saldo.

Indien van toepassing worden aan het eind van een programma ook de nieuwe strategische risico's vermeld. Tot slot worden afwijkingen in investeringen en voorzieningen gemeld.

Bijlage 2 Samenvatting Eerste Tussenbericht 2023 toont een samenvatting van het financieel totaaloverzicht van de afwijkingen over het jaar 2023.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn bijgevoegd:

1. Toelichting loon- en prijsstijging
2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2023
3. Resultaatbestemming jaarrekening 2022
4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen (specificaties nieuw beleid, financiële ontwikkelingen bestaand beleid, onvermijdelijke ontwikkelingen, dekkingsplan)
5. Monitor Ombuigen en Vernieuwen
6. Monitoring evaluatie pilots: overzicht van alle recent afgeronde - en lopende pilots

Schets op hoofdlijnen van ontwikkelingen

Perspectiefnota 2024: blijven doen wat nodig is, maar financiële onzekerheid vanaf 2026

Deze Perspectiefnota 2024 is de eerste van het nieuwe college. Vorig jaar vonden in deze periode de voorbereidingen voor het nieuwe coalitieakkoord nog plaats. Bij de uitvoering van de doelen uit het coalitieakkoord moet dit college ook rekening houden met de financiële onzekerheid in 2026. Als we nu veel voorstellen voor structureel nieuw beleid doen, kan het zijn dat de gemeente er over een paar jaar financieel niet meer goed voor staat. We zoeken daarom naar een balans tussen verantwoord financieel beleid en het blijven werken aan onze stad. Uitgangspunt blijft om de visie Zoetermeer 2040 uit te voeren. De gemeente heeft hiervoor verschillende plannen die we aan u presenteren in deze perspectiefnota.

Woningbouw

In de toekomstvisie van Zoetermeer en het coalitieakkoord krijgt het reduceren van het woningtekort in de stad veel aandacht. 'Woningbouw als aanjager' is niet voor niets een van de belangrijke programma's van Zoetermeer 2040. We willen bouwen naar behoefte, met het oog op groei, duurzaamheid en diversiteit. Dat betekent meer typen woningen van een hogere kwaliteit. Om de wachtlijsten aan te pakken en nieuwe inwoners aan te trekken is een hogere snelheid in de bouw essentieel.

Onze deelname aan de Regionale Realisatieagenda Wonen Haaglanden is dan ook vooral vanuit dat belang: versnelling op de woningbouw. Tot 2025 richten we ons op de versnelling van bestaande projecten. In de periode 2025-2030 richten we ons op een blijvende hogere jaarlijkse productie. Deze nieuwe woningen komen vooral in de Binnenstad en in Entree. Voor beide gebieden krijgen we subsidies van het rijk. Hiervoor wordt weer budget voor het kernteam Zoetermeer 2040 en het programma 'Woningbouw als aanjager' opgenomen in deze Perspectiefnota 2024.

Veiligheid

Een veilige stad is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke en leefbare stad. We zetten in Zoetermeer fors in op het tegengaan van veiligheidsproblemen, zoals incidenten met jongeren en steekwapens. Samen met Den Haag en Delft hebben we in 2022 de krachten gebundeld om dit geweld aan te pakken. Naast inbraken en straatroven zien wij steeds meer sociale en digitale criminaliteit. In de veiligheidsaanpak staan maatregelen om dit tegen te gaan én te voorkomen. Veiligheid is vaak ook gekoppeld aan het sociaal domein, zorg, wonen en het onderwijs. Dit vergt meer inzet en meer samenwerking binnen en buiten de gemeente met steeds meer verschillende partijen. Zo moet Zoetermeer ook in 2040 een fijne, veilige stad zijn om in te wonen en werken.

Energiearmoede

Ook in de aankomende periode is er nog steeds sprake onzekerheid op de energiemarkt en de financiële markt. Prijsstijgingen voor levensmiddelen, energie en zorg vragen ook in 2024 nog extra aandacht van de gemeente. Ook onze inwoners hebben hier last van. Steeds meer Zoetermeesters hebben moeite om rond te komen. De gemeente wil de bestaande regelingen behouden en financiële ruimte reserveren om op deze groeiende hulpvraag te kunnen anticiperen. Onderdeel daarvan is het uitbreiden van de ambtelijke capaciteit specifiek gericht op het herstellen van bestaanszekerheid.

Naast het tegengaan van armoede, willen we zorgen voor meer werkgelegenheid. Zoetermeer is onderdeel van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. Het kabinet wil de infrastructuur van deze arbeidsmarktregio anders inrichten: per arbeidsmarktregio komt een regionaal werkcentrum. Zo kunnen we de

dienstverlening aan werkgevers, werknemers en werkzoekenden in één geheel aanbieden. In 2023 zijn de voorbereidingen voor het regionaal werkcentrum gestart. Het college heeft de ambitie om het regionaal werkcentrum in 2024 te laten starten.

Jeugd

De Jeugd- en gezinshulp staat onder druk. Dat heeft twee oorzaken. Steeds meer jeugdigen hebben jeugdzorg nodigen een aanhoudend personeelstekort. De mensen die hieraan werken ervaren steeds meer werkdruk. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd vindt het onacceptabel dat sommige gezinnen lang moeten wachten op hulp. Dit wil de gemeente zoveel mogelijk voorkomen. De gemeente wil de wachttijd dus verkorten en daarvoor zijn meer mensen nodig. De gemeente vraagt verder aandacht voor een verbetering van het zorgstelsel op landelijk niveau en afspraken met het rijk over voldoende geld in de Hervormingsagenda Jeugd. Wij gaan op meerdere manieren aan de slag met het verbeteren van de instroom, doorstroom en uitstroom bij jeugdhulp en de sturing hierop.

Wmo

De gemeente heeft te maken met toenemende wachtlijsten van mensen die een Wmo-aanvraag doen. Het aantal Wmo-aanvragen blijft toenemen en de afhandelingstermijnen komen onder druk te staan. In deze Perspectiefnota 2024 wordt budget gevraagd om de personele capaciteit voor de uitvoering van Wmo taken structureel uit te breiden, zodat we de aanvragen zorgvuldig kunnen afhandelen binnen de gestelde termijn. Om goede dienstverlening te blijven bieden en geen achterstanden meer op te lopen, is het ook belangrijk dat we de werkvoorraden en doorlooptijden goed in de gaten houden.

Toegankelijkheid vastgoed

Het college wil stappen zetten om de stad toegankelijker te maken voor mensen met een handicap of beperking en daarbij beginnen het wegnemen van hindernissen bij onder meer het Stadstheater, zwembad De Veur en sportaccommodaties. Deze perspectiefnota maakt hiervoor financiële ruimte beschikbaar zodat hier goede stappen in worden gezet. De praktijk leert dat we veel vanuit huis blijven werken en steeds meer hybride vergaderen in het stadhuis. Door het verbeteren van de inrichting en het functioneren van Stadhuis-Forum wil het college ook invulling geven aan de uitkomsten van de evaluatie naar de beleving en het gebruik van het stadhuis. Op die manier wil het college bijdragen aan het werkgenot van het gemeentelijk personeel.

Aanbod voor sport bewegen en cultuur

Combinatiefunctionarissen zijn onmisbaar om in 2040 een goed aanbod te hebben voor sport, bewegen en cultuur. De komende jaren willen we in Zoetermeer meer gebruikmaken van bestaande activiteiten op het gebied van sport en cultuur. Hierbij maken we ook een koppeling met sociaal domein, bijvoorbeeld door het promoten van gezondheid en het tegengaan van eenzaamheid. Verder zijn vitale sportaanbieders belangrijk in het sportbeleid. Om dit kracht bij te zetten biedt de gemeente extra steun rondom procesbegeleiding. Bijvoorbeeld bij het komen tot een fusie of nadere samenwerking van verenigingen. Of door buitengymplekken in buurten met hoogbouw te realiseren. De komende periode verkennen we de mogelijkheden hiertoe. Naast sport kijkt de gemeente ook naar het aanbod van de stads- en speelboerderijen. Bezien wordt of het aanbod nog aansluit en blijft aansluiten op de behoeften van inwoners. We inventariseren bijvoorbeeld ook de mogelijkheden voor nieuwe boerderijen in de omgeving van Entree en de Binnenstad.

Duurzaamheid

Om de landelijk gestelde doelen te halen richt de gemeente zich op drie pijlers: het verduurzamen van de gebouwde omgeving, de energiearchitectuur en de mobiliteit. Binnen deze drie pijlers is het zaak om de komende tijd verder op te schalen. De intensivering is berust op het benutten van landelijke regelingen, zoals het Nationaal Isolatieprogramma voor lokale huiseigenaren. Daarnaast wordt het Energieloket beschikbaar gesteld voor een bredere groep inwoners en breiden we dit loket uit tot een ondernemersloket voor bedrijven & utiliteiten.

Belangenbehartiging New Towns

In 2023 startten een aantal gemeentes, waaronder Zoetermeer, het 'Leernetwerk Toekomstbestendige New Towns'. Dit Leernetwerk volgde uit het New Town Congres dat Zoetermeer op 28 november 2022 organiseerde. We willen hiermee meer kennis en inzicht opdoen om onze gemeenten toekomstbestendig te ontwikkelen. Dat is belangrijk, omdat Zoetermeer niet de enige gemeente is die met New Town-problematiek te kampen heeft. Meer New Towns lijken dezelfde soort problemen te hebben. Voor meer inzicht doen wij onderzoek naar de specifieke situatie van New Towns. Dat onderzoek vindt naar verwachting in 2023 plaats in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en andere New Towns.

Samenvattend

Voor de korte termijn is de financiële positie van de gemeente positief. Dit biedt ons in 2024 en 2025 ruimte om te investeren, te anticiperen en verder uitvoering te geven aan het coalitieakkoord. Bij alle uitgaven die we doen, dienen we ons wel bewust te blijven van de gevolgen ervan op onze meerjarige structurele begroting. Gezien de onzekerheid en de lopende onderhandelingen over de toekomstige financieringssytematiek is behoedzaamheid gewenst, maar zijn ingrijpende bezuinigingen nu te voorbarig en onverstandig. Verantwoord financieel beleid in combinatie met investeren in een toekomstbestendige stad is het uitgangspunt in deze perspectiefnota. Onze ambitie blijft om Zoetermeer een aantrekkelijke stad te laten zijn. Een stad waarin iedereen kan meedoen, waarin iedereen zich veilig voelt en iedereen prettig kan wonen. En ook een stad met een groene, aantrekkelijke, leefomgeving met sport- en cultuurvoorzieningen waar iedereen van kan genieten. Daarvoor zorgen we met de visie Zoetermeer 2040. Vanuit die visie gaan we onze plannen en ambities uitwerken. Zo doen we samen wat nodig is om tot ons gewenste toekomstbeeld te komen.

Financieel perspectief

Inleiding

Het financieel perspectief schetst de ontwikkelingen in de exploitatie van de begroting 2023, meerjarenbegroting 2024-2027 en de reserves. Er wordt gestart met algemene financiële uitgangspunten voor de loon- en prijsstijgingen en het Eerste Tussenbericht. Vervolgens wordt het financieel perspectief op hoofdlijnen gepresenteerd.

Daarna komt het vertrekpunt voor het nog op te stellen dekkingsplan van de meerjarenbegroting aan de orde. Daarbij wordt – in hoofdlijn – ingegaan op de financiële verhouding (de financiële relatie tussen rijk en gemeente) en de ontwikkelingen over de kostenvergoeding in het sociaal domein. In aansluiting daarop komen de ontwikkelingen in de Reserve Investeringsfonds, Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en de Reserve vrij inzetbaar aan bod. Daarbij wordt ook de relatie gelegd met het resultaat van de Jaarrekening 2022 en het voorstel tot bestemming daarvan.

Algemene financiële uitgangspunten

Loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2023 worden als volgt in de programma's van de begroting 2024 verwerkt.

	2024
Prijsstijging%	
- lasten	8,5
- baten	1,2
Loonstijging%	9,2

Bijlage 1 geeft de toelichting op de onderbouwing van de percentages.

Eerste Tussenbericht 2023

De komende programmabegroting heeft betrekking op 2024 – 2027. De afwijkingen over het lopend jaar 2023 maken daarvan geen onderdeel uit, maar beïnvloeden wel de financiële positie. Een verandering van het voor 2023 verwachte resultaat werkt – als er onvoldoende dekkingsmogelijkheden zijn – door naar een lager of hoger beroep op de reserve vrij inzetbaar. Daarnaast kunnen de afwijkingen van 2023 ook een doorwerking hebben naar 2024 en mogelijk latere jaren. De afwijkingen van de begroting 2023 (€ 2,697 mln. positief) vormen feitelijk het Eerste Tussenbericht 2023.

Bijlage 2 toont een financiële samenvatting van het Eerste Tussenbericht 2023 (TB1).

Financieel perspectief

Onderstaande tabel toont het financieel perspectief op hoofdlijn.

Tabel 3.1 Samenvatting financieel perspectief op hoofdlijn

Bedragen x €1.000

Financieel perspectief op hoofdlijn		MJB 2024-2027				
	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
1	Saldo MJB 2023-26, incidentele posten	-3.757	-992	-3.493	-2.157	0
2	Saldo MJB 2023-26, structurele posten	3.110	9.054	15.976	-12.225	-14.706
3	Amendementen Begrotingsdebat 2022	-175	-75	-75		
4	Primitieve begroting 2023-2026, inclusief amendementen	-822	7.987	12.407	-14.382	-14.706
5	Raadsbesluiten tot en met april 2023	-524	-146	-49	-264	-473
6	Septembercirculaire	0	0	0	7.000	0
Uitgangspunt Perspectiefnota 2024		-1.346	7.841	12.358	-7.646	-15.179
7	Onvermijdelijke ontwikkelingen	-1.860	-4.566	-4.291	-3.346	-2.846
8	Financiële ontwikkelingen bestaand beleid	4.557	-549	-7.857	-5.592	-5.592
9	Nieuw beleid	-1.403	-10.553	-10.057	-370	-182
10	Dekking structureel nieuw beleid	0	1.413	1.013	1.063	1.063
11	Dekking incidenteel nieuw beleid	0	6.500	5.500	0	0
Perspectiefnota 2024		-52	85	-3.335	-15.891	-22.737

Financiële vertreksituatie (regel 4)

In november 2022 is de meerjarenbegroting 2023-2026 (incl. amendementen) vastgesteld met een financieel perspectief van € 0,8 mln. negatief in 2023. Gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten bedroeg het structurele saldo in 2023 echter € 3,1 mln. positief. De jaren 2024 en 2025 vertonen in de meerjarenbegroting 2023-2026 positieve saldi van respectievelijk € 8 mln. en ruim € 12 mln., waarna het saldo in 2026 daalt naar ruim € 14 mln. negatief als gevolg van het 'financiële ravijn'.

Raadsbesluiten tot en met april 2023 (regel 5)

Na de vaststelling van de programmabegroting in november 2022 zijn een aantal raadsbesluiten met een beroep op het begrotingssaldo genomen waaronder o.a. de uitvoeringsagenda cultuurvisie, herstelregeling cultuur, noodopvang statushouders en het traineeprogramma Zoetermeer.

Septembercirculaire 2022 (regel 6)

In 2026 zijn de middelen die ontvangen worden van het rijk in de algemene uitkering fors lager. Dit wordt veroorzaakt doordat het rijk vanaf 2026 de trap-op-trap-af systematiek heeft losgelaten in hun begrotingen en daarnaast de zogenaamde opschalingskorting weer volledig heeft ingeboekt. Deze terugval van inkomsten voor de gemeenten wordt ook wel het 'ravijn' genoemd. Om de gemeenten tegemoet te komen is er voor het jaar 2026 landelijk eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld. Voor Zoetermeer is dit ongeveer € 7,0 mln.

Onvermijdelijke ontwikkelingen (regel 7)

De afwijkingen in de categorie onvermijdelijke ontwikkelingen liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. Begin april 2023 is ingestemd met de nieuwe CAO gemeenten hetgeen voor een bedrag van ruim € 2 mln. structureel doorwerkt naar 2023 en verder. Daarnaast leidt de lagere rijksvergoeding voor bijstandsuitkeringen (BUIG) tot een structureel nadeel doordat de lasten in Zoetermeer zich minder gunstig ontwikkelen dan landelijk gemiddeld. Een positief effect wordt veroorzaakt door de stijgende rente en een uitgestelde financieringsbehoefte. Enerzijds ontvangt de gemeente Zoetermeer voor 2023 en 2024 weer een rentevergoeding op de tijdelijke middelen die zijn uitgezet bij de schatkist, anderzijds schuift de financieringsbehoefte op in de tijd waardoor reeds geraamde rentelasten deels kunnen vrijvallen. Zie voor het totaaloverzicht bijlage 4.

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (regel 8)

Uit de analyse van de jaarrekening 2022 en het Eerste tussenbericht 2023 komen afwijkingen in de uitvoering van de begroting naar voren. Deze afwijkingen hebben deels een meerjarig karakter. In de toelichtingen per programma zijn de verschillen op postniveau toegelicht. Een totaaloverzicht van posten is opgenomen in bijlage 4.

Dekkingsplan

Nieuw beleid en dekkingsplan (regel 9-11)

Uit de tabel 3.1 Financieel perspectief op hoofdlijn komt naar voren dat de begroting in 2024 structureel en reëel sluitend is. Voor de jaren 2024 en 2025 doet het college voorstellen voor een bedrag van jaarlijks € ruim 4 mln. aan structureel nieuw beleid en daarnaast stelt het college voor om in totaal € 12 mln. (in 2024 € 6,5 mln. en 2025 € 5,5 mln.) te investeren in incidenteel nieuw beleid, waarvoor een deel van het positief resultaat uit de jaarrekening 2022 wordt aangewend (zie bijlage 4).

Een uitgangspunt van het begrotingsbeleid is: 'oud voor nieuw', en dat houdt in dat nieuw beleid in eerste instantie financieel wordt opgevangen door het schrappen/minderen van bestaand beleid. Toepassing van dit uitgangspunt heeft als dekking voor de voorstellen van structureel nieuw beleid voor 2024 een bedrag van € 1,4 mln. opgeleverd. Een overzicht van deze dekkingsvoorstellen is in bijlage 4 vermeld.

Daarnaast is voor diverse onderwerpen terughoudend omgegaan met de financiële vertaling richting 2026 en verder, ondanks dat het wenselijk wordt geacht deze middelen structureel beschikbaar te stellen. Het college kiest ervoor het tekort vanaf 2026 niet verder te laten oplopen door nieuw beleid. In bijlage 4 is opgenomen welke posten dit betreft.

Ravijn vanaf 2026 – landelijke ontwikkelingen

Vanaf 2026 loopt het begrotingstekort op van € 16 mln. naar € 23 mln. in 2027. Het tekort vanaf 2026 wordt vooral veroorzaakt door de terugval in de algemene uitkering. De forse terugval in algemene uitkering (eerder aangeduid als 'het ravijn') speelt in alle gemeenten. Voor het jaar 2026 heeft het rijk bij de Septembercirculaire 2022 een eenmalige uitkering van € 1 miljard toegekend om een deel van het 'ravijn' te dempen. Onlangs is de Voorjaarsnota 2023 van het rijk gepubliceerd. Hierin is reeds bekend gemaakt dat de eenmalige uitkering van € 1 miljard in 2026, vanaf 2027 structureel wordt. Daarnaast is door het rijk besloten dat de trap-op-trap-af-systematiek wordt vervangen door de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP). De verwachting is dat dit bedrag onvoldoende is om het financiële ravijn te dichten.

Daarnaast is recent een principe-akkoord gesloten tussen het rijk en de VNG over de Hervormingsagenda Jeugd. Hiervoor wordt de eerder ingeboekte bezuiniging op Jeugd voor de jaren 2024 en 2025 bevroren.

Tot slot geldt, dat de herijking van het gemeentefonds is ingegaan op 1 januari 2023. De gemeente Zoetermeer ontvangt t/m 2025 een suppletie-uitkering om het nadelige effect af te toppen tot maximaal € 22,50 per inwoner. Op dit moment wordt de herijking door middel van verschillende onderzoeken door het Ministerie van BZK samen met de ROB en VNG tegen het licht gehouden, waarbij de gemeente Zoetermeer vertegenwoordigd is in de klankbordgroepen. Het is de bedoeling dat deze onderzoeken uiterlijk 2025 zijn afgerond, hetgeen kan leiden tot een aangepaste verdeling per 1 januari 2026. Kortom, er is veel duidelijk voor de korte termijn, maar weinig voor de periode vanaf 2026. Indien de huidige suppletie-uitkering volledig vervalt, levert dit voor de gemeente Zoetermeer vanaf 2026 een aanvullend structureel nadeel van ruim € 10 mln. op.

In de Meicirculaire 2023 worden deze onderwerpen nader uitgewerkt door het rijk. Dan worden de consequenties voor gemeenten (en dus voor Zoetermeer) duidelijker. Hierover wordt de raad via een afzonderlijk memo geïnformeerd.

Ravijn vanaf 2026 – onderzoek naar lokale oplossingen

Omdat het een reëel risico is dat de begroting vanaf 2026 niet meer sluitend is, worden de komende periode oplossingsrichtingen onderzocht. Hierbij wordt onder andere gedacht aan een heroverweging van subsidies waarvan de doelmatigheid en/of doeltreffendheid onvoldoende kan worden aangetoond. Ook zal kritisch worden gekeken naar de gemeentelijke beleids capaciteit op verschillende terreinen. Ook zal worden bezien in hoeverre het mogelijk is om te sturen op (extra) matching in de arbeidsmarkt Zuid Holland Centraal, zodat de kosten van de bijstandsuitkeringen minimaal weer gelijke tred houden met de ontwikkeling van de rijksvergoeding (BUIG). De uitkomsten van het onderzoek worden in het voorjaar van 2024 bij de Perspectiefnota 2025 gepresenteerd.

Het college stelt in afwachting van de nadere duiding van (structurele) rijksvergoedingen in deze perspectiefnota nog geen aanvullend dekkingsplan op voor 2026 en verder, zodat op dit moment nog geen sprake is van een voorstel voor een sluitende begroting voor de jaren 2026 en verder.

Duiding begrotingstekort in relatie tot provinciaal toezicht

Onderstaande tabel geeft het begrotingssaldo met een onderscheid in incidenteel en structureel. Dit onderscheid is van belang in kader van het provinciaal begrotingstoezicht.

Bedragen x €1.000

Financiële perspectief op hoofdlijn	MJB 2023-2026				
	2023	2024	2025	2026	2027
omschrijving					
saldo incidentele baten en lasten	-2.002	-1.177	-3.997	-2.157	0
saldo structurele baten en lasten	1.950	1.262	662	-13.734	-22.737
Financiële vertreksituatie Perspectiefnota 2024	-52	85	-3.335	-15.891	-22.737

In de beoordeling van de provincie is de meerjarenraming 2025-2027 alleen van belang, indien het eerste jaar van de begroting – dus 2024 – niet structureel en reëel in evenwicht is. Dat betekent dat als de structurele lasten in 2024 lager zijn dan de structurele baten, de meerjarenraming niet in de beoordeling wordt meegenomen. De provincie kijkt wel met een schuin oog naar de meerjarenraming en maakt er mogelijk ook een opmerking over, maar het is geen reden om de gemeenten een andere vorm dan repressief toezicht te verlenen. Indien het jaar 2024 niet structureel en reëel in evenwicht, ontstaat een andere situatie en dringt de provincie bij de raad eerder aan om tot maatregelen te komen die leiden tot een sluitende begroting.

Gegeven de situatie dat het gepresenteerde positieve begrotingsaldo 2024 – ook in termen van de provincie – bestaat uit een positief saldo tussen structurele baten en lasten van € 1,262 mln. is er vanuit provinciaal toezicht geen reden tot opmerkingen. Vanzelfsprekend werkt iedere euro structureel nieuw beleid wel door naar een groter begrotingstekort vanaf 2026. Voor dat begrotingstekort moet in de loop van deze collegeperiode een oplossing worden gevonden. Op basis van de huidige verwachtingen met betrekking tot het financiële ravijn vanaf 2026 zal het noodzakelijk zijn om hiervoor de komende periode maatregelen voor te bereiden, zodat tijdig keuzes kunnen worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Ontwikkelingen reserves

Reserve Investeringsfonds 2030

Onderstaande tabel presenteert de stand en het verwachte verloop van de Reserve Investeringsfonds 2030 (Rif). Deze reserve speelt een belangrijke rol in de dekking van kosten verbonden aan de woningbouwprojecten in de stad (voorheen Schaalsprong).

Bedragen x € 1.000

Reserve Investeringsfonds	2023	2024	2025	2026	2027	2028/2030
A. Stand 1 januari	46.178	49.671	50.036	38.565	21.541	21.893
1 Raadsbesluiten	-1.429	2.305	-7.671	41	1.361	6.565
2 Reserveringen vanuit eerdere besluitvorming						
a Schaalsprong		-1.295	-3.295			
b Strategische aankopen grondzaken	-635					
B Begroting 2024 in voorbereiding						
Max. 50% saldo rekeningresultaat naar RIF	7.845					
1 Herfaseringen uit jaarrekening 2022						
a Schaalsprong	-1.479	-200	-100	-100	-49	
b DIP Zoetermeer	-398					
c Visie van Tuylpark en omgeving	-81					
d Strategie werklocaties	-130	-40				
2 Perspectiefnota 2024						
a Dakenprogramma		-80	-80			
Perspectiefnota 2024, verwachtingen						
a Gebiedsontwikkeling Dutch Innovation Park		-205	-205	-205		
b Gebiedsontwikkeling Binnenstad				-15.800		
c Voortzetting overige onderdelen schaalsprong		-120	-120	-960	-960	-2.880
d Stationsgebied Entree	-200					
RIF inclusief concept voorstellen nieuw beleid per 31-12	49.671	50.036	38.565	21.541	21.893	25.578
C. Verwachte winstafrachten (cumulatief)						
1 Grondexploitaties	4.411	6.634	7.067	7.510	7.127	7.021
2 Deelneming GR Hoefweg			6.100	6.100	6.100	6.100
Stand RIF 31/12 incl Markt incl winstafracht	54.082	56.670	51.732	35.151	35.120	38.699

De Rif toont op eindbasis (2030) nog een bestedingsruimte van € 25,6 mln. Als rekening wordt gehouden met de nog te realiseren winstafrachten uit grondexploitaties en de deelneming Hoefweg is de bestedingsruimte € 38,7 mln. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste posten in de tabel.

A vermeldt de beginstand van het lopend jaar inclusief de gevolgen van de winstafracht uit grondexploitaties uit de jaarrekening 2022. Onder A1 zijn de financiële gevolgen van raadsbesluiten met een beroep op de Rif opgenomen. A2.a geeft de reserveringen voor de schaalsprong in de Rif uit eerdere raadsbesluiten weer en A2.b reserveringen voor strategische aankopen voor grondzaken.

B presenteert de begrotingsvoorstellen in voorbereiding.

De raad heeft eerder besloten dat maximaal 50% van positieve rekeningsresultaten kan worden gestort in de Rif. Het rekeningsresultaat van 2022 is € 30,2 mln. Via het resultaatbestemmingsvoorstel wordt € 10,4 mln. aan budgetten overgeheveld/bestemd naar 2023 en verder. Van het restant rekeningresultaat van € 19,9 mln. wordt voorgesteld een bedrag van 12,0 mln. in te zetten voor het incidenteel nieuw beleid en het resterende bedrag van € 7,8 mln. toe te voegen aan de reserve investeringsfonds.

B1 bevat de voorstellen tot herfasering van eerder beschikbaar gestelde budgetten uit 2022 naar 2023. Deze worden in het resultaatbestemmingsvoorstel in bijlage 3 toegelicht.

Onder B2 staan de voorstellen uit deze perspectiefnota.

Dakenprogramma

De raad is per memo in maart jl. geïnformeerd over het dakenprogramma. De gemeente wil als kwartiermaker het gebruik van daken aanjagen en zelf het goede voorbeeld geven. Het budget wordt gebruikt als proces- en stimuleringsgeld voor het Zoetermeers Dakenteam. In programma 7 is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Gebiedsontwikkeling Dutch Innovation Park

Het gebiedsprogramma Dutch Innovation Park is een meerjarig programma. Elke twee jaar wordt opnieuw budget gevraagd om aan de basis van de gebiedsontwikkeling te kunnen blijven werken. Met deze basismiddelen wordt gewerkt aan de campusontwikkeling op het Dutch Innovation Park via vier pijlers (sterk economisch vestigingsklimaat, bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en onderwijs). Met het beschikbaar stellen van dit budget wordt de inzet van het programmateam veiliggesteld. Daaronder vallen actieve wervingsactiviteiten en communicatie rond alle ontwikkelingen op het park en het relatiemanagement met investeerders, huurders en andere belanghebbenden. Daarnaast wordt dit budget ook opgevoerd als co-financieringsmogelijkheid bij verschillende subsidietrajecten. Het budget dient ook als impulsbudget om zaken te versnellen en/of om kansen op mogelijke subsidies te vergroten. Op basis van de looptijden van de samenwerkingsovereenkomsten en huurovereenkomsten van de stakeholders is het wenselijk om ook voor 2024-2026 deze budgetten te reserveren. De uitvoering en de programmasturing en coördinatie van het gebiedsprogramma Dutch Innovation Park brengen kosten met zich mee. Daarnaast is er budget nodig dat kan dienen als cofinanciering. Voor de programmasturing en cofinanciering is voor de jaren 2024 t/m 2026 € 205.000 benodigd.

Gebiedsontwikkeling Binnenstad

De raad heeft op 21 september 2020 de Visie Binnenstad 2040 vastgesteld. Op basis van de visie is vervolgens een uitvoeringsstrategie programma Binnenstad 2022-2023 uitgewerkt en is op 31 januari 2022 door de raad budget beschikbaar gesteld om een uitvoeringsprogramma en een (integrale) businesscase voor de Binnenstad op te stellen. Op basis van de nu geldende uitgangspunten van de gebiedsontwikkeling is een concept gebiedsbusinesscase opgesteld. Dit concept laat een totale (publieke) onrendabele top zien voor de Binnenstad. De gebiedsbusinesscase bestaat uit verschillende onderdelen en wordt gefaseerd tot 2040 uitgevoerd. Om de businesscase sluitend te krijgen is subsidie aangevraagd (woningbouwimpuls, 5e tranche) en is subsidie verkregen (mobiliteitsfonds). De Binnenstad is om de beheersbaarheid te vergroten opgesplitst in 9 afzonderlijke deelgebieden waar ca. 2.800 woningen worden gerealiseerd. Voor elk deelgebied wordt afzonderlijke besluitvorming aan de raad gevraagd. De gebiedsbusinesscase voor het programma Binnenstad wordt voor de zomer 2023 aan de raad gepresenteerd.

Uit de eerste (concept)berekeningen blijkt dat door het ambitieniveau niet elke in te stellen grondexploitatie (en faciliterend grondbedrijf project) kostendekkend is. Hoewel er nog verschillende mogelijkheden zijn om de businesscase aan te passen, wordt in deze perspectiefnota al een eerste voorzet

gedaan op dekking vanuit de Rif voor de te vormen grondexploitaties en nadelige faciliterende projecten in de Binnenstad van ca. € 15,8 mln. Dit is een saldo van verlieslatende - en winstgevende exploitaties. Het voorstel is om dit bedrag te reserveren. In de businesscase wordt de omvang en de fasering over de verschillende jaren aangegeven. De aanwending vindt per deelgebied met een afzonderlijk raadsbesluit plaats.

Voortzetting onderdelen Strategische agenda/Schaalsprong

In de Programmabegroting 2022-2025 is aangegeven dat programma Schaalsprong inhoudelijk opgaat in de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Op grond van eerdere besluitvorming in het kader van de Schaalsprong, is er in de Rif voor de uitvoering budget gereserveerd tot en met 2025. Het is gezien de opgave waar de gemeente voor staat wenselijk dat deze activiteiten doorgaan.

De kosten voor 2024 en 2025 bestaan uit de voortzetting van het project Schaalsprong Openbaar Vervoer van € 120.000. Vanaf 2026 tot met 2030 zijn de activiteiten als volgt onderverdeeld en bedragen de kosten € 960.000:

1a Woningbouwprogrammering, voorbereiding bestemmingsplannen	€ 220.000
1b Nieuwe initiatieven	€ 150.000
1c Gemeentelijke inzet 700 woningen Rif	€ 350.000
1d Voorbereiding Schaalsprong, openbaar vervoer en stationsgebied	€ 120.000
1e Binden en onderhouden relatienetwerk/ investeren in de stad	€ 120.000
Totaal	€ 960.000

Het voorstel is om de reserveringen door te trekken naar 2030. De gereserveerde bedragen worden met een raadsvoorstel voorgelegd.

Stationsgebied Entree

Door de werkzaamheden aan de Mandelabrug zijn de opdrachten voor de realisatie van het Stationsgebouw Entree stil gelegd. Dit leidt tot extra herstartkosten. Daarnaast heeft het college opdracht gegeven de stationsontwikkeling te versnellen. De meerkosten van het stilleggen, opnieuw opstarten en de versnelling bedragen € 200.000.

Onder C zijn de verwachte winstafrachten van de grondexploitaties opgenomen.

Fonds Zoetermeer 2040

Onderstaande tabel toont de standen het verloop van de Reserve Fonds Zoetermeer 2040.

Bedragen x € 1.000

Fonds Zoetermeer 2040	2023	2024	2025	2026	2027
1 Stand 1 januari	65.886	62.906	58.859	54.999	51.874
2 Raadsbesluiten	-3.006	-3.221	-2.833	-2.467	
3 Herfaseringen uit Jaarrekening 2022					
a woonzorgvisie	66			-66	-67
b 60 jaar groeistad	-40				
c Grand Depart			-60		
d Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven			-140		
4 Perspectiefnota 2024					
a Gebiedsontwikkeling Meerzicht		-235	-235		
Perspectiefnota 2024, verwachtingen					
a Strategische agenda Zoetermeer 2040		-592	-592	-592	-592
Stand 31 december	62.906	58.859	54.999	51.874	51.215

Deze reserve is in 2021 gevormd uit de verkoopopbrengsten van de aandelen Eneco. Onder 1 is de stand per 1 januari 2023 weergegeven. Onder 2 staan de eerder genomen raadsbesluiten waaronder de voorstellen uit het coalitieakkoord voor handhaving, wijkontwikkeling en impuls openbare ruimte. De in 2022 beschikbaar gestelde middelen zijn niet volledig uitgegeven. Daarvan wordt voorgesteld deze te herfaseren naar volgende jaren. Ze staan onder punt 3 en maken onderdeel uit van het resultaatbestemmingsvoorstel in bijlage 3.

Gebiedsontwikkeling Meerzicht

De wijkverkenning uit 2019 toont aan dat een toekomstbestendig Meerzicht vraagt om ingrepen op verschillende domeinen die elkaar versterken. In december 2022 is voor het gebiedsprogramma Meerzicht budget beschikbaar gesteld voor 2023 en 2024. Voor twee onderdelen is een aanvulling nodig:

- Hart van Meerzicht
- Participatie inwoners

In programma 7 wordt dit nader toegelicht.

Strategische Agenda Zoetermeer 2040

Het kernteam Zoetermeer 2040 zorgt voor een goede voorbereiding van alle besluitvorming, verankering van de besluiten in de organisatie en bewaakt de uitvoering van de Omgevingsvisie en de Strategische Agenda. Het team is in 2022 gestart en draagt actief zorg voor het in lijn brengen van beleid, investeringsvoorstellen, programma's en projecten met de doelen en uitgangspunten van de Omgevingsvisie. Om dit de komende vier jaar te blijven doen is een voldoende toegerust kernteam noodzakelijk. Het team verzorgt de coördinatie van de Strategische Agenda en biedt hulp om uitvoering te geven aan de Omgevingsvisie. Daarnaast borgt het team de in- en externe communicatie over de visie. Onderdeel van deze aanpak is een verder vervolg geven aan de 1e Strategische Agenda. Hieronder vallen ook het actualiseren van de Staat van Zoetermeer en het doorlichten en actualiseren van beleid, programma's en projecten.

Voor het kernteam is een bedrag van € 480.000 nodig en voor onderzoeksbudget € 112.500. Het voorstel is om dit te dekken vanuit de reserve fonds Zoetermeer 2040.

Reserve vrij inzetbaar

Onderstaande tabel geeft de stand en het verloop van de Reserve vrij inzetbaar weer.

	Bedragen x € 1.000				
Reserve vrij inzetbaar	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	33.389	43.061	36.246	30.660	30.950
Resultaat jaarrekening 2022 voor bestemming	<u>30.262</u>				
	63.651				
A. Raadsbesluiten ten laste van vrij inzetbaar					
1 Vastgestelde raadsbesluiten	-2.248	290	290	290	290
B. Verwachting					
1 Overgebleven middelen 2022					
a. Herijking schoolgebouwen	-1.037				
b. Was- en kleeaccommodatie FC Zoetermeer	-56				
c. Dekking Coronakosten	-2.544				
2 Rekening 2022					
a. Budgetoverhevelingen	-167				
b. Resultaatbestemming	-9.185	-690	-375	0	
c. Max 50% saldo naar RIF	-7.845				
3 Begroting 2023					
Eerste Tussenbericht					
a. Vrijval dekking Coronakosten	2.544				
b. Begrotingsaldo 2023	-52				
4 Begroting 2024-2027 in voorbereiding					
a. Dekking incidenteel nieuw beleid		-6.500	-5.500		
b. Begrotingssaldo 2024		85			
Nog beschikbaar 31-12 (weerstandscap. reserve vrij inzetbaar) (X)	43.061	36.246	30.660	30.950	31.239
Totaal aan af te dekken risico's (Y)					17.076
Saldo aan weerstandscap. excl grondbedrijf					14.164
Factor weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit / risico's) (X/Y)		2,12	1,80	1,81	1,83

De reserve vormt de weerstandscapaciteit van de gemeente. De reserve moet de ruimte hebben om de financiële gevolgen van eventuele tijdelijke financiële tegenvallers en risico's op te vangen. In de stand van de reserves is rekening gehouden met:

- rekeningresultaat van 2022;
- resultaatbestemmingsvoorstel 2022 (zie tabel punt B2);
- verwachte begrotingsresultaten 2023 en 2024 (zie tabel punten B3 en B4).

De reserve vrij inzetbaar moet dekking bieden voor:

- het verwachte (negatieve of positieve) rekeningresultaat van het lopende begrotingsjaar 2023 (inclusief voorstellen Perspectiefnota/Eerste Tussenbericht) en
- de financiële risico's bestaande uit:
  - de financiële vertaling van de benoemde risico's zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen in de Jaarrekening 2022 en
  - 4% van het begrotingstotaal (exclusief grondexploitaties) voor eventueel niet onderkende risico's.

Rekeningresultaat 2022

Het rekeningresultaat 2022 is € 30,262 mln. positief. Dat is veel beter dan eerder verwacht. In plaats van een aanwending van de Reserve vrij inzetbaar voor een tekort, vindt met het vaststellen van resultaat een storting plaats.

Budgetoverhevelingen en resultaatbestemming

In het resultaatbestemmingsvoorstel wordt voor € 10,4 mln. aan budgetten overgeheveld/bestemd naar 2023 en verder. Dit betreft activiteiten die in 2022 niet zijn/konden worden uitgevoerd, maar die wel noodzakelijk zijn. Zie bijlage 3 voor een globale toelichting. Van het restant rekeningresultaat van € 19,9 mln. wordt voorgesteld een bedrag van 12,0 mln. in te zetten voor het incidenteel nieuw beleid in deze perspectiefnota in de jaren 2024/2025 (B4a) en van het resterende bedrag van 7,8 miljoen wordt voorgesteld om dit toe te voegen aan de reserve investeringsfonds (B2c).

Begrotingssaldo 2022 en 2023

De verwachte uitkomst van het financieel perspectief 2023 vanuit het Eerste Tussenbericht (TB1) van € 0,296 mln. negatief is zichtbaar onder post B3b. Uit de Perspectiefnota 2024 blijkt dat voor het jaar 2023 een klein tekort wordt verwacht. Het positieve saldo 2024 van € 0,085 mln. is herkenbaar opgenomen onder post B4b.

Gevolgen COVID-19

Post B1c bevat € 2,544 mln. als reservering voor de onvermijdelijke kosten van COVID-19. Het bedrag was eerder geraamd in 2021 en 2022. Deze post is ook in 2022 niet aangesproken en derhalve wordt voorgesteld de reservering in 2023 te laten vervallen (B3a).

Vrij inzetbaar en weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit voor risico's is € 17,076 mln. Deze bestaat voor € 0,55 mln. uit de berekende risico's op grond van de stand van de zaken in de jaarrekening 2022 (paragraaf weerstandsvermogen) aangevuld met 4% van het begrotingstotaal (exclusief grondexploitaties) voor de niet bekende risico's.

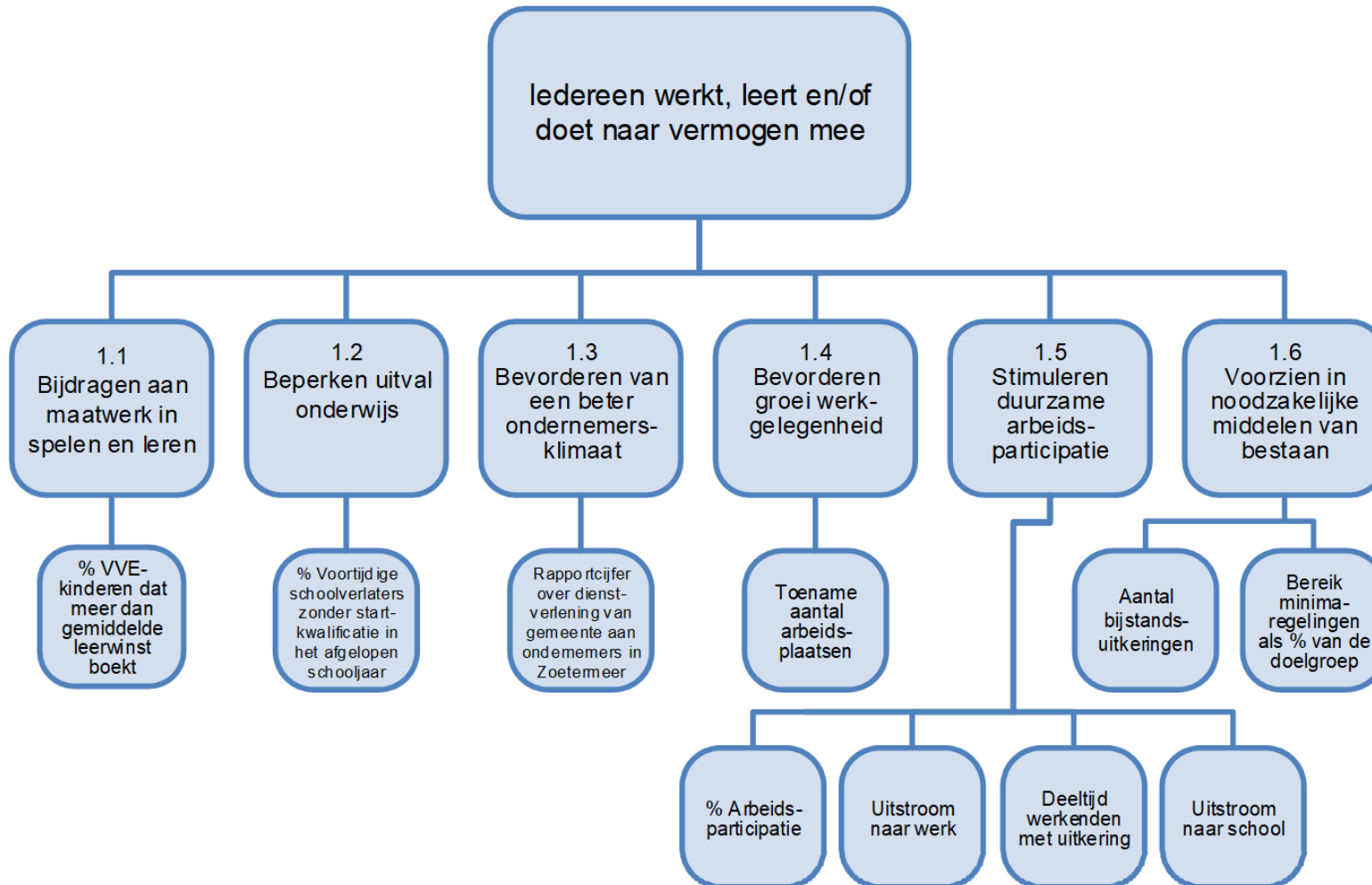
De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit wordt aangeduid als het weerstandsvermogen: de mogelijkheid om weerstand te bieden. De norm voor het weerstandsvermogen is 1. Bij de jaarrekening 2022 was deze ratio 3,2. Rekening houdend met de in

deze perspectiefnota gepresenteerde cijfers is de ratio (het weerstandsvermogen) 2,11. Dit betekent een overschot van bijna € 14 mln. Deze hoge uitkomst biedt feitelijk de mogelijkheid om een deel van de reserve vrij inzetbaar een andere bestemming te geven. Gelet op de grote onzekerheid over de financiële situatie na 2026 wordt voorgesteld deze ruimte in de Reserve vrij inzetbaar beschikbaar te houden en niet anders te bestemmen.

Toelichting per programma

In de volgende hoofdstukken worden de gevolgen per programma toegelicht.

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Beleidswijzigingen

Verhogen organisatiegraad winkelcentra

In de programmabegroting is via het coalitieakkoord budget opgenomen om de openbare ruimte voor verouderde bedrijventerreinen en de winkelcentra Seghwaert, De Leyens, Leidsewallen en Buytenwegh een impuls te geven. Dit budget is onvoldoende om alle werklocaties aan te pakken waardoor er geen optimalisering kan plaatsvinden in al de gewenste aanpassingen. Om te voorkomen dat er geïnvesteerd wordt in de buitenruimte door de gemeente, maar niet in de overige zaken die nodig zijn om winkelcentra te vernieuwen, is het nodig om na te gaan bij welke winkelcentra (gebruikers en vastgoedeigenaren) interesse is in een gezamenlijke aanpak. Met een gezamenlijke aanpak kunnen voorstellen worden gedaan en uitgewerkt. De uitdaging is vooral alle partijen aan tafel te krijgen en het gesprek aan te gaan. Wanneer dit succes is, kan er een samenwerkingsovereenkomst tot stand komen met de winkelcentra. Met deze winkelcentra is het de bedoeling om te komen tot uitvoeringsplannen en investeringsvoorstellen om de kwaliteit en toekomstbestendigheid met elkaar vorm te geven en te verbeteren.

Bereikbaarheid Dutch Innovation Park

Gedurende de looptijd van de uitvoeringsagenda, ondertekend door de onderwijspartners HHS en MBO Rijnland, de Dutch Innovation Community en de gemeente Zoetermeer (2022-2025) wordt het onderwijs in de Dutch Innovation Factory in Zoetermeer aangeboden. Het gaat om het waarborgen van de bereikbaarheid, wat van belang is voor de onderwijspartners die zich hebben gevestigd in Zoetermeer, als wel voor de bedrijven in de Dutch Innovation Factory.

Voor het studiejaar 2022-2023 is er een subsidie afgegeven vanuit het gebiedsprogramma van het Dutch Innovation Park voor de opzet van de pilot vanuit de gemeente Zoetermeer. Ditzelfde bedrag is ingelegd door de MRDH, waarmee gratis deelfietsen van en naar de Dutch Innovation Factory vanaf verschillende stations zijn gedekt. Op dit moment, anno maart 2023, wordt er een evaluatie uitgevoerd door I&O Research over de gebruikerservaringen en betalingsbereidheid van de zowel gebruikers als niet gebruikers van de deelfiets. Verwachting is dat de evaluatie in week 22 afgerond is. De signalen tot nu toe zijn positief en het gebruik is relatief groot. Om in het nieuwe schooljaar 2023-2024 alweer te voorzien in de oplossing van deelmobiliteit voor de bereikbaarheid van de Dutch Innovation Factory, is het van groot belang om hier alvast op voor te sorteren. Er is nog geen zicht op een structurele oplossing voor studenten, bijvoorbeeld via het studentenreisproduct. We willen de bereikbaarheid voor studenten en werknemers borgen, door de deelfiets als ketenmobiliteit aan te bieden in de vorm van maatwerk.

Versterking preventie en vroegsignalering Schuldhulpverlening

De hogere inzet bij preventie en vroegsignalering vereist structureel extra capaciteit als gevolg van de in 2021 gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Hierdoor zijn gemeenten verplicht om in een vroeg stadium op alle signalen van woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsbedrijven in te gaan (vanaf 2023 extra rijksmiddelen voor intensivering vroegsignalering schulden). De gemeentelijke regie op vroegsignalering breidt verder uit. De aanpak van signalen en de doelgroep vraagt daarom betere vroegsignalering. De ervaringen van de afgelopen 2 jaar laten zien dat we maar een klein gedeelte van de stad met veelzijdige preventieactiviteiten bereiken, omdat we niet meer capaciteit hadden. Het is essentieel dat we de hele stad adequaat bereiken en daarvoor is uitbreiding van capaciteit met 4 fte preventiemedewerker en campagnebudget á € 50.000 noodzakelijk.

Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen

De principes van Zoetermeer 2040, sturen op samenhang, diversiteit en kwaliteit en bundeling van krachten, komen niet vanzelf tot uitwerking. Er moet nieuwe expertise en werkprocessen worden ontwikkeld om de samenhang en bundeling tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen, op allerlei

onderwerpen. Binnen het sociaal domein geldt dat specifiek voor de onderwerpen wonen-zorg, openbare ruimte en maatschappelijke voorzieningen. Daarmee kunnen we tegelijk uitvoering geven aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord die gaan over deze onderwerpen. Natuurlijk zijn we hier al mee aan de slag, maar we komen veel nieuwe vragen tegen die we moeten gaan beantwoorden. Daar is tijd voor nodig, die niet aan ander werk kan worden besteed. Daarom is in de jaren 2024 en 2025 extra inzet nodig. Als we de vragen hebben beantwoord, kan sturen op samenhang en bundeling tussen het sociale en fysieke domein met ingang van 2026 onderdeel uitmaken van de standaard werkwijzen en is extra inzet niet langer nodig.

Regionaal Werk Centrum en regierol centrumgemeente Zoetermeer

Het Kabinet heeft plannen gepresenteerd om de infrastructuur van de arbeidsmarkt te hervormen. De arbeidsmarktregio's hebben als ontwikkelopdracht om per regio een Regionaal Werk Centrum (RWC) in te richten waar de dienstverlening aan werkgevers, werknemers en werkzoekenden integraal wordt aangeboden. Zoetermeer is centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid Holland Centraal en wil graag op korte termijn starten met de voorbereidingen om te komen tot een RWC. Gevraagd wordt om incidentele middelen voor de vorming van een RWC, de opbouw van een nieuw huisvestings- en dienstverleningsconcept in Zoetermeer als centrumgemeente, voorbereidingen te treffen en beleidscapaciteit voor afstemming met de regiopartners en UWV. Vanaf 2024 worden er naar verwachting structurele middelen ter beschikking gesteld door het rijk t.b.v. de vorming van een RWC. In 2023 zijn de voorbereidingen voor het regionaal werkcentrum gestart. Het college heeft de ambitie om het regionaal werkcentrum in 2024 te laten starten.

Verhoging vermogensnorm kwijtschelding

De regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden biedt de gemeente de mogelijkheid de vermogensnorm bij kwijtschelding te verhogen. Voor belastingjaar 2023 is aan de raad voorgesteld om (raadsvoorstel 2022-100087 Kwijtscheldingsverordening belastingen 2023) de vermogensnorm maximaal te verhogen met:

- gehuwden/samenwonende: € 2.000;
- alleenstaande ouders: € 1.800;
- alleenstaande: € 1.500.

Gezien de huidige situatie van energiecrisis en toenemende armoede is het wenselijk deze maatregel ook in 2024 in te zetten.

Financiën

	Bedragen x €1.000							
	TB1	MJB 2024 - 2027					Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)								
Reclame-inkomsten	-170	-170	-170	-170	-170	-170	-170	

Personeelslasten Inkomen en Zekerheid	-340						
Kwaliteitsmedewerker schuldhulpverlening (zie ook overhead)	-46	-91	-91				
Beleidsadviseur bestaanszekerheid en armoede (zie ook overhead)		-100	-100	-100	-100	-100	-100
Aanpassing hoogte geormerkte rijksvergoedingen 2023 OKE-regeling en regeling WEB - Uitgaven 2023 OKE-regeling en regeling WEB	682 -682						
Vooruitontvangen rijksbijdragen 2023 - Uitgaven 2023 Onderwijs	2.363 -2.363						
Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering - rijksbijdrage, zie OAD (septembercirculaire 2022)	-200	-150					
SaaS transitie ICT systemen Sociaal Domein		-95	-90	-90	-90	-90	-90
Zoetermeerpas: - projectkosten - aanpassing ICT	-160 -80	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Tijdelijke noodlokalen basisonderwijs		-65	-65	-65	-65	-65	
Saldo	-996	-721	-566	-475	-475	-475	-410
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
Suwinet voor schuldhulpverlening (zie ook overhead)	-19	-38	-38				
Bijstandsuitkeringen (BUIG) - lasten - baten	3.600 -6.860	3.600 -6.860	4.300 -6.860	4.800 -6.860	5.300 -6.860	5.800 -6.860	5.800 -6.860

Saldo	-3.279	-3.298	-2.598	-2.060	-1.560	-1.060	-1.060
3 Beleidswijzigingen							
Verhogen organisatiegraad winkelcentra		-50	-50				
Bereikbaarheid Dutch Innovation Park	-25	-50	-50				
Versterking preventie en vroegsignalering schuldhulpverlening (zie ook overhead) - rijksbijdrage, zie OAD	-189	-311	-246	-246	-246	-246	-246
Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen (zie ook overhead)		-213	-213				
Regionaal Werkcentrum en regierol centrumgemeente Zoetermeer	-50						
Verhogen vermogensnorm kwijtschelding - dekking vanuit riool- en afvalstoffenheffing		-225 180					
Saldo	-264	-669	-641	-246	-246	-246	-246
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-4.539	-4.688	-3.723	-2.781	-2.281	-1.781	-1.716

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Reclame-inkomsten

De gemeente kent verschillende soorten inkomsten vanuit reclame. Dit betreft reclame aan afzonderlijke masten, lichtbakken aan lantaarnpalen, reclameframes, reclamevitruines, billboards en driehoeksborden. In de programmabegroting is daarvoor jaarlijks een opbrengst opgenomen van circa € 595.000. In 2022 is een aanbestedingstraject geweest, waarbij partijen is gevraagd te bieden op de mogelijkheid om reclame aan te brengen in de openbare ruimte. De partij met het meest voordelige aanbod heeft minder geboden dan in de begroting was opgenomen. In vorige perspectiefnota's is dit risico ook aangegeven. Hierbij speelt de trend mee dat deze wijze van reclamevoeren in toenemende mate als verouderd wordt gezien. Voor 2023 en verder is het nadeel € 170.000 per jaar.

Personeelslasten Inkomen en Zekerheid

De eindejaarsprognose van de personeelslasten voor Inkomen & Zekerheid toont een overschrijding van € 340.000. De oorzaak van deze meerkosten ligt bij (1) vervanging van meerdere langdurig zieke medewerkers. Ten tweede leidt de huidige arbeidsmarkt tot een groot verloop: in 2022 liepen op de afdeling

Inkomen & Zekerheid 80 sollicitatieprocedures, waardoor de overdracht aan en het inwerken van nieuw geworven medewerkers ongebruikelijk veel tijd kost. De overdracht en het inwerken hebben geleid tot extra kosten, omdat de inhuur verlengd moest worden terwijl de nieuwe medewerkers al gestart waren. Ten derde leidt het deelnemen aan projecten en doorontwikkeling van de samenwerking met de Binnenbaan tot hogere kosten. In 2023 wordt er nader onderzocht of de verhouding tussen de workload en de formatie nog in balans is met de reguliere begroting. Dit kan mogelijk leiden tot een voorstel tot een structurele aanpassing van de formatie in 2024.

Kwaliteitsmedewerker schuldhulpverlening

Voor schuldhulpverlening is vanwege de grootte van de groep aan consulenten en de toename van de reguliere werkzaamheden door de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, en het verbeteren en in stand houden van de kwaliteit van dienstverlening 1 extra fte kwaliteitsmedewerker schuldhulpverlening vereist. Deze formatie is structureel maar wordt voornamelijk incidenteel opgevoerd. Kosten bedragen 1 fte, € 90.775.

Beleidsadviseur bestaanszekerheid en armoede

De huidige capaciteit op de opgave herstel bestaanszekerheid en meer concreet (energie)armoede, inkomensvoorzieningen en schuldhulpverlening is ontoereikend. Vraagstukken op dit terrein hebben steeds meer aandacht gekregen. Afgelopen jaar heeft met dekking vanuit Coronamiddelen een junior beleidsmedewerker tijdelijk ondersteuning geboden. Dit bleek niet voldoende capaciteit in kwaliteit en kwantiteit. De werkzaamheden van een beleidsadviseur bestaanszekerheid en armoede bestaan uit:

- acties n.a.v. energiearmoede en inflatie, herijking ZoetermeerPas, aanpassing Bijzondere bijstand, energietoeslag/nieuwe beleidsregels;
- beleidsregels terug- en invordering Participatiewet, loaw, loaz;
- beleidsregels uit 2017 in lijn brengen met de actuele beleids- en uitvoeringspraktijk;
- herijking budgetbeheer: onderzoeken meerwaarde van uitvoering in eigen beheer (in relatie tot aanpak multi-probleem gezinnen).

Het voorstel is het aanstellen van een beleidsadviseur bestaanszekerheid en armoede voor 1 fte, € 100.000 exclusief overhead.

Aanpassen hoogte geormerkte rijksvergoedingen WEB en OKE- regelingen

De rijksvergoedingen voor de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en de Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE)-regelingen vallen respectievelijk € 272.000 en € 410.000 hoger uit dan opgenomen in de begroting 2023. Het zijn geormerkte rijksvergoedingen en dat betekent dat de bedragen uitgegeven moeten worden aan het doel waarvoor ze beschikbaar gesteld worden.

De WEB-middelen worden ingezet om iedere volwassen inwoner te kunnen laten beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden, zodat ze zelfstandig en actief deel kunnen nemen aan onze samenleving. De acties staan o.a. in de notitie Aanpak laaggeletterdheid, Regioplan regio Zuid-Holland Centraal.

De aanpassing van de OKE-regeling heeft betrekking op het onderdeel Rijksbijdrage voor Onderwijsachterstanden. Deze middelen worden ingezet om onderwijsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 12 jaar te verminderen en voorkomen, zodat zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.

Vooruitontvangen bedragen Onderwijs

In de jaarrekening 2022 zijn voor een aantal onderwijsbestemmingen de niet bestede middelen voor de regelingen met een bestedingsverplichting (over meerdere jaren) op de balans (onderdeel vooruitontvangen bedragen) gezet. Deze middelen kunnen hierdoor alsnog in 2023 uitgegeven worden. Het betreft een deel van de middelen die we als gemeente dus in 2022 ontvangen hebben voor Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), RMC, Kwalificatieplicht, Aanval op Uitval, On Stage en Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In totaliteit zijn zowel de baten als de lasten hierdoor in 2023 € 2.363.000 hoger. De

middelen worden ingezet om te voorkomen dat kinderen/jongeren uitvallen in het onderwijs, hun startkwalificatie behalen en om achterstanden ontstaan door COVID-19 te beperken of weg te werken.

Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering

Het belang van goed inburgeren is inmiddels wel doordrongen. Inburgeren zorgt ervoor dat je de Nederlandse samenleving leert kennen en begrijpt. Wie goed Nederlands spreekt heeft betere toegang tot passend onderwijs, vindt makkelijker een baan en is beter in staat zijn eigen zaken te regelen. Inburgeren helpt om volwaardig mee te doen in de maatschappij en levert de maatschappij dus enorm veel op. Door de invoering van de Wet inburgering 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van een goed inburgeringstelsel. De wet verplicht inzet op de financiële en maatschappelijke zelfredzaamheid, de kosten die hiermee gepaard gaan zijn gedekt vanuit de middelen die meekomen met de uitvoering van deze wet. Door de verhoogde instroom van asielzoekers is er sinds begin 2023 extra inhuur noodzakelijk geweest om de uitvoering van de nieuwe wet Inburgering mogelijk te maken. De kosten hiervan bedragen in 2023 minimaal € 200.000. De verwachting is dat deze inhuur ook in 2024 noodzakelijk is. In de septembercirculaire 2022 zijn aanvullende middelen toegekend voor de uitvoering van de nieuwe wet Inburgering. Deze zijn nodig door de verhoogde instroom van asielzoekers en de middelen zijn voorlopig toegekend voor 2023 en 2024.

SaaS transitie ICT systemen Sociaal Domein

Centric is bezig om al hun diensten exclusief vanuit de cloud te leveren: Software as a Service (SaaS). Om gebruik te blijven maken van de applicatie Suite4SociaalDomein moeten we de transitie naar de cloud maken. Hiervoor krijgen we terug: een hoge betrouwbaarheid, een snelle applicatie, meer updates van de applicatie en blijven we voldoen aan veranderende wet- en regelgeving (deze moet Centric in de applicatie verwerken). De kosten zijn gebaseerd op de offerte van Centric.

Zoetermeerpas projectkosten en aanpassing ICT

De gemeente heeft een overeenkomst voor de digitalisering van de Zoetermeerpas. De aanbieder van de Zoetermeerpas heeft aangegeven niet voornemens te zijn het contract met de gemeente te verlengen. Op 1 januari 2024 moet er daarom een technisch alternatief zijn voor de huidige Zoetermeerpas. Het gaat vooralsnog om het vinden van een alternatief, dat zo goed als mogelijk de huidige eisen respecteert en tijdig (per 1 januari 2024) werkend is. Voor het tijdig afronden van dit vraagstuk wordt een projectmanager ingezet. Daarnaast is sprake van extra automatiseringskosten voor het inrichten van de nieuwe applicatie (incidenteel in 2023), voor het uitgeven van nieuwe pasjes met een pasfoto (incidenteel in 2023) en voor het beheer van de nieuwe applicatie (structureel vanaf 2024). Structureel betekent de aanbesteding in ieder geval een extra beheerlast van € 50.000 per jaar vanaf 2024.

Tijdelijke noodlokalen basisonderwijs

Bij een school in het basisonderwijs, die niet in het Integraal Huisvestingsplan voor het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs is opgenomen, wordt voor de komende jaren een groei voorzien van het aantal kinderen. Hierdoor is de capaciteit van het schoolgebouw niet meer toereikend en moet extra onderwijsruimte in de nabijheid gevonden worden. Het plaatsen van noodlokalen is hierin een oplossing, totdat een definitieve huisvesting is gebouwd. De kosten voor de benodigde noodlokalen worden geraamd op € 65.000 per jaar voor de komende 4 tot 5 jaar.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Suwinet voor schuldhulpverlening

De gemeente heeft een nieuwe controletaak gekregen in de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) om te komen tot het toegangsbesluit en het plan van aanpak schuldhulpverlening. Dit vraagt extra capaciteit van 0,4 fte, € 38.000 om informatie uit Suwinet te ontsluiten. Deze informatie is structureel nodig, maar wordt vooralsnog incidenteel opgevoerd.

Bijstandsuitkeringen (BUIG)

De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, betreft zes uitkeringen. De uitkering Participatiewet (PW) bedoeld voor de financiering van de bijstandsuitkeringen is de voornaamste en beslaat ca 90% van de BUIG. Daarnaast zijn er in volgorde van omvang aflopend:

- Loonkostensubsidies (LKS)
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen levensonderhoud (Bbz)
- Dak en thuislozen budget (gaat naar Den Haag die centrumgemeente is)

Vanaf de tweede helft van 2021 ontwikkelden de lasten in Zoetermeer zich minder gunstig dan landelijk gemiddeld. In 2022 heeft deze trend zich voortgezet. Zoals in de jaarrekening 2022 is toegelicht, leidt dit tot een nadeel in 2022 van € 2,7 mln. De verwachting is dat deze trend zich nauwelijks herstelt in 2023. Het verwachte financieel effect daarvan bedraagt € 3,3 mln. nadelig. Het rijk maakt in september een voorlopig budget bekend en dat wordt eind mei/begin juni bijgesteld. Het is de verwachting dat het budget € 1,2 mln. lager uitkomt dan het kenbaar gemaakte voorlopige budget en daardoor het totale nadeel uitkomt op € 4,5 mln. nadelig. Voor de perspectiefnota gaan we vooralsnog uit van het voorlopige budget en dat leidt dus tot een nadeel van € 3,3 mln. De budgetbijstelling (batenkant) wordt meegenomen in TB2 als duidelijk is wat de bijstelling van het rijksbudget precies is. Het nadeel werkt ook door in latere jaren en daarom is het voorstel een structureel verlies te verwerken. Het college is in gesprek met De Binnenbaan over maatregelen om de uitstroom uit de bijstand te verbeteren.

Beleidswijzigingen

Verhogen organisatiegraad winkelcentra

Het totale budget bedraagt € 100.000 voor de periode 2024/2025 bestemd om een bureau in te huren die samen met de gemeente de gesprekken aangaat met de verschillende eigenaren, winkeliers, maatschappelijke partners, woningcorporaties. Uit de gesprekken moet naar voren komen welke centra ook willen investeren en die daarna dan als eerste op te pakken met een plan van aanpak. Hierbij is de verwachting dat niet alle vier de winkelcentra en betrokken partijen even enthousiast zijn. Het gevraagde budget is toereikend voor de aanvraag van twee winkelcentra.

Bereikbaarheid Dutch Innovation Park

Voor het studiejaar 2022-2023 is er een subsidie afgegeven vanuit het gebiedsprogramma van het Dutch Innovation Park voor de opzet van de pilot vanuit de gemeente Zoetermeer van € 28.000. Ditzelfde bedrag is ingelegd door de MRDH. Het programmabudget voor 2023 biedt geen ruimte om dit project te continueren. De kosten voor het 2e halfjaar 2023 bedragen € 25.000 en voor 2024/25 € 50.000. Gezien de financiële situatie wordt slechts voor drie jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is (zie ook bijlage 4).

Formatie en campagnebudget voor versterking preventie en vroegsignalering Schuldhulpverlening

Er is gerekend met de structurele toevoeging van 3 fte en 1 fte incidenteel voor 1 jaar (halfjaar 2023/halfjaar 2024). Daarnaast is er ook campagnebudget opgevoerd van € 25.000 in 2023 en € 25.000 in 2024. Kosten structureel 3 fte, € 245.544, incidenteel 1 fte, € 81.500 en campagnebudget € 50.000. Bij de Meicirculaire 2023 worden er met een taakmutatie structureel middelen toegekend voor vroegsignalering en preventie in het kader van Schuldhulpverlening en bijzondere bijstand. Naast deze structurele middelen zijn er ook incidenteel middelen toegekend in 2022. Deze worden nog ook voor 2023 incidenteel toegekend en naar verwachting ook nog voor 2024.

Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen

Om nieuwe expertise en werkprocessen te ontwikkelen om de samenhang en bundeling tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen is tijd nodig van inhoudelijk deskundige beleidsadviseurs. Zij moeten aan de slag met de operationalisering van de visie Zoetermeer 2040 en het opstellen van beleidsprogramma's en de uitwerking in de gebiedsontwikkelingen Entree, Binnenstad en Meerzicht. Om gedurende de ontwikkeling tot standaard werkwijzen ook het bestaande werk doorgaan te kunnen laten vinden, is in de jaren 2024 en 2025 tijdelijk extra inzet nodig.

Regionaal Werkcentrum en regierol centrumgemeente Zoetermeer

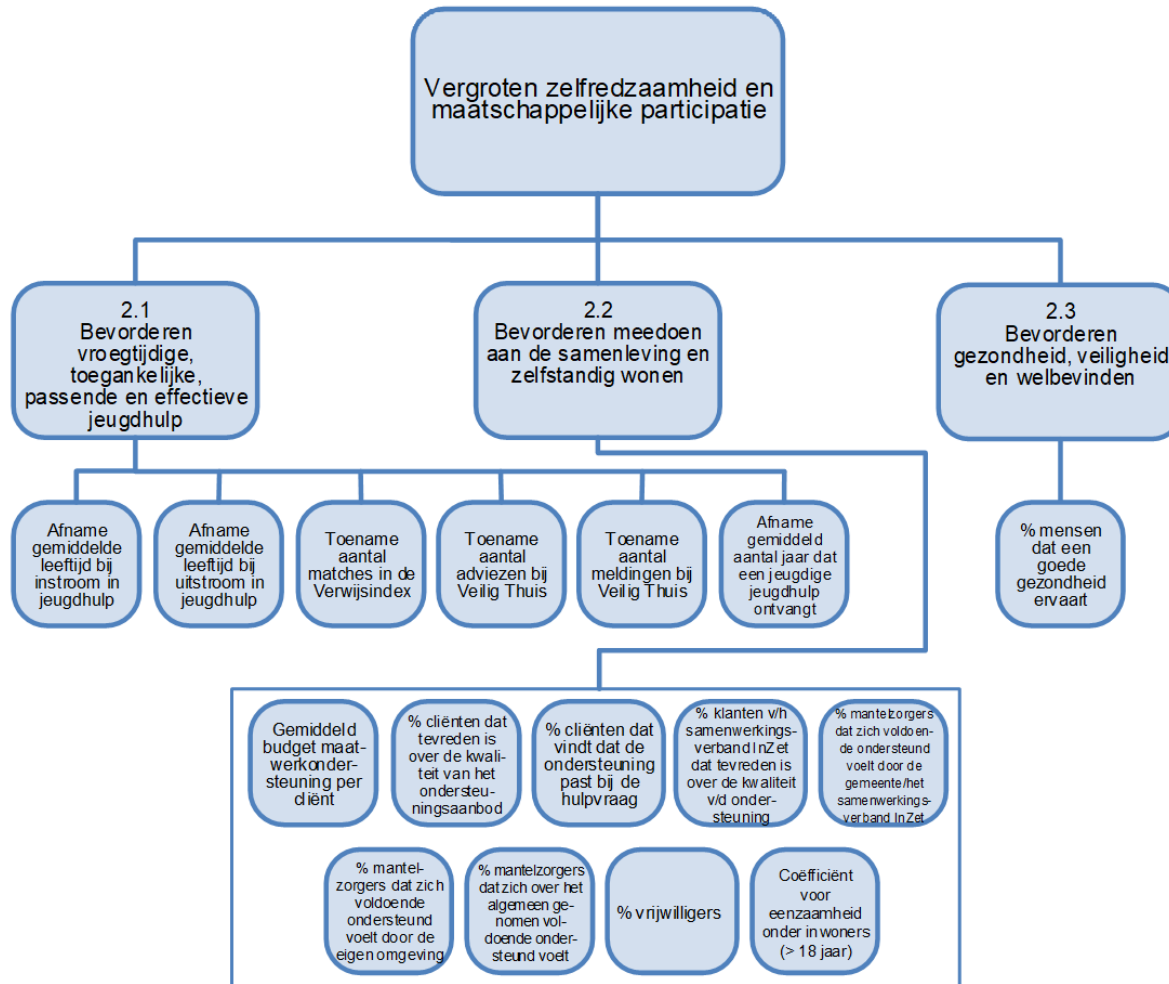
De kosten van € 50.000 zijn nodig voor project- en procesmanagement en beleidscapaciteit voor het opstellen en vaststellen van een intentieovereenkomst voor het huisvestings- en dienstverleningsconcept van het Regionaal Werk Centrum. De kosten voor de opstart worden incidenteel samen met het UWV (50%) gedragen.

Verhoging vermogensnorm kwijtschelding

De verruiming van de vermogensnorm leidt tot een toename van het aantal aanvragen voor kwijtschelding. Op grond van huidige inschatting worden ongeveer 400 kwijtscheldingsverzoeken meer toegekend. Er dient rekening te worden gehouden dat het aantal aanvragen voor kwijtschelding hoger zal zijn. Op dit moment wordt uitgegaan van ongeveer 750 extra aanvragen.

De totale kosten voor kwijtschelding in 2024 nemen toe met ongeveer € 225.000. Een deel van de kosten ad € 180.000 kan gedekt worden vanuit de opbrengsten Riool- en Afvalstoffenheffing. De tarieven van de Riool- en Afvalstoffenheffing stijgen hierdoor. De afvalstoffenheffing stijgt met ongeveer € 2,35 en de rioolheffing met ongeveer € 0,80 per aansluiting. Dit wordt meegenomen bij het bepalen van de tarieven in de Programmabegroting 2024. De hogere kwijtschelding voor hondenbelasting en OZB kunnen niet gedekt worden vanuit deze belastingen vanwege afspraken in het coalitieakkoord. Ook de uitvoeringskosten worden niet doorbelast in de heffing. Het deel dat ongedekt blijft bedraagt € 45.000.

Programma 2. Samen leven en ondersteunen

Beleidswijzigingen

Pilot Expertisepool en Onderwijs-behandelgroep

Kinderen die aangewezen zijn op ambulante jeugdhulpbegeleiding of behandeling om (weer) deel te kunnen nemen aan de lessen op school, krijgen soms korte of langere periode geen onderwijs. Dit is niet wenselijk. Een goede aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp is belangrijk om het leer- en ontwikkelproces van jonge kinderen zo min mogelijk te onderbreken. Daarom wordt een pilot gestart waarbij twee onderwijs-jeugdhulpvoorzieningen worden ingericht voor het primair onderwijs in Zoetermeer: een Expertisepool en een Onderwijs-behandelgroep.

Een Expertisepool betreft een multidisciplinair team van jeugdhulpprofessionals en onderwijsdeskundigen, verbonden aan het speciaal basisonderwijs (SBO) en het speciaal onderwijs (SO). De Expertisepool wordt ook gekoppeld aan ZOJA (Zoetermeerse Onderwijs-Jeugdhulparrangementen), de observatiegroep/Time-out bedoeld voor leerlingen die dreigen uit te vallen uit het onderwijs. In plaats van de bekostiging van individuele ambulante jeugdhulp op basis van een beschikking, wordt er vaste formatie aan jeugdhulpprofessionals (4,8 fte) ingezet. De kosten van de Expertisepool (4,8 fte jeugdhulpprofessionals) worden gedekt vanuit het Zorg in Natura (ZIN). De formatie van de onderwijsprofessionals wordt geleverd en bekostigd door het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, waar ook de scholen voor SO en SBO deel van uitmaken.

Een Onderwijs-behandelgroep is een behandelsetting opgezet in Zoetermeer, die gekoppeld is aan het onderwijs, zodat het onderwijsproces doorgang kan vinden. De leerlingen die nu aangewezen zijn op de locaties in Den Haag en Delft kunnen in de toekomst in Zoetermeer terecht. Daarnaast kunnen de jeugdigen die nu dure vormen van overbruggingshulp krijgen, zoals dagopvang of behandeling zonder onderwijs, voortaan geplaatst worden op een gecombineerd aanbod van onderwijs en jeugdhulp. De kosten van de pilot Onderwijs-behandelgroep worden gedekt vanuit het budget voor Jeugdhulp Zorg in Natura. In verband met de start van het nieuwe schooljaar, is het van belang om al in september 2023 te kunnen starten. Wel is voor de implementatie van deze pilots tijdelijke budget nodig om een projectleider aan te stellen.

Projecten Jeugd

Op het gebied van de jeugdzorg heeft Zoetermeer te maken met een aantal ontwikkelingen.

Op landelijk niveau wordt gesproken over de doorontwikkeling van de jeugdzorg. De VNG en het rijk zijn in overleg over het opstellen van de Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda Jeugd moet bijdragen aan betere hulp voor jeugdigen en leiden tot een financieel beheersbaar stelsel. Zowel lokaal als regionaal is er veel aandacht voor kostenbeheersing op het gebied van de jeugdzorg. Op regionaal niveau ligt de ambitie voor de komende jaren vast in de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden. In het kader van kostenbeheersing worden diverse instrumenten ingezet, zoals maximale bestedingsruimte per aanbieder, het richtinggevend kader om de inzet van de hulp te bepalen en contractbeheer. Op lokaal niveau wordt ingezet op het beperken van de instroom en het sturen op de duur en intensiteit van jeugdhulptrajecten. Desalniettemin blijft de impact van de stijgende kosten op het gebied van jeugdzorg op de gemeentelijke begroting enorm. Dit vraagt om scherpe(re) keuzes. De gemeente Zoetermeer werkt op het gebied van de specialistische jeugdhulp met negen andere gemeenten samen in de jeugdhulpregio H10. De gemeente Voorschoten heeft besloten om zich met ingang van 2024 aan te sluiten bij de Leidse regio en daarmee de Haagse regio te verlaten. De gemeente Den Haag heeft het Haags Toekomstperspectief ontwikkeld, waarmee zij een deel van de regionaal ingekochte jeugdzorg vanaf 2024 zelf inkoopt en organiseert. Deze ontwikkelingen geven aanleiding om onze eigen positie in de regio te herijken.

Deze ontwikkelingen noodzaken de gemeente te onderzoeken hoe de (lokale en regionale) aanpak en samenwerking op het gebied van de jeugdzorg het beste vorm en inhoud kan worden gegeven. In 2024 is hiervoor een projectleider aangesteld om dit verder vorm te geven.

In 2022 is verkend waar binnen het jeugddomein de aanpak en samenwerking bijgesteld kan en moet worden. Voorgesteld wordt om te starten met het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp, waaronder de volgende projecten starten:

1. Herijking toegang jeugdhulp
2. Hervorming specialistische jeugdhulp
3. Contractmanagement
4. Aanpak multiproblematiek
5. Aansluiting onderwijs-jeugdhulp

Project 3 en 4 worden sociaal-domein-breed opgepakt. De uitwerking van de projecten kunnen ertoe leiden dat aanvullende verbeterprojecten worden opgestart.

Het doel is om de sturing en samenwerking binnen het jeugddomein te verbeteren. De projecten zijn niet los van elkaar te zien en bestrijken het brede spectrum van de jeugdzorg.

Daklozenpunt

In 2017 is door de raad motie 1711-19A aangenomen om onderzoek te doen naar een dependance voor een daklozenloket. Daarbij speelde ook de vraag om opties te bieden voor een briefadres.

In 2020 werd het Daklozenpunt als pilot in Zoetermeer geopend. Inwoners kunnen hier terecht voor informatie over (dreigende) dakloosheid. Het punt heeft tevens een doorverwijsfunctie naar het Daklozenloket in Den Haag. Een externe partij in onze gemeente - het Leger des Heils - stelt voor een aantal inwoners ook een briefadres beschikbaar. Er bestaat behoefte om de dak- en thuisloosheidsproblematiek in Zoetermeer structureel aan te pakken. De pilot wijst uit dat het Daklozenpunt daar op succesvolle manier aan bijdraagt. Om die reden wordt voorgesteld hiervoor vanaf 2023 structureel middelen beschikbaar te stellen.

Zoetermeer Regenboogstad

Voor de voortzetting van het beleid met betrekking tot Zoetermeer Regenboogstad ontvangt de gemeente gedurende het tijdvak 2023 – 2026 jaarlijks € 20.000 van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Zoetermeer 2025 en Langeland Ziekenhuis

De komende jaren komen er vanuit het LangeLand Ziekenhuis (Haga Ziekenhuis, locatie Zoetermeer) en het gezondheidsnetwerk Zoetermeer 2025 veel ontwikkelingen op de gemeente af. Het netwerk Zoetermeer 2025 is een essentiële samenwerkingspartner om tot een duurzaam (ook preventief) Wmo aanbod te komen en te zorgen dat deze betaalbaar en beschikbaar blijft voor de mensen die het echt nodig hebben. Om de belangen van de inwoners hierin te behartigen is een proactieve rol van de gemeente nodig. De gemeente zal strategisch moeten manoeuvreren in het complexe (acute) zorglandschap, relaties beheren, overzicht behouden op het lokale en nationale trends/ontwikkelingen en die vertalen naar de Zoetermeerse praktijk. Rond de onrust over het behoud van het LangeLand Ziekenhuis in 2022 is er tijdelijk extra capaciteit ingezet vanuit concernadvies. Om de komende twee jaar (2024 en 2025) de proactieve houding (met name gericht op strategie en executiekracht) van de gemeente te continueren luidt het voorstel om gedurende de periode 2024-2025 jaarlijks dekking voor 1 fte uit de algemene middelen te bekostigen.

Lokaal Preventieakkoord 2023

Voor de uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord 2023 heeft de gemeente € 60.000 van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ontvangen. De uit te voeren activiteiten staan vermeld in het Lokaal Preventieakkoord.

SPUK Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

De Brede Specifieke Uitkering (kortweg Brede SPUK) is een bundeling van 15 nieuwe en bestaande rijksregelingen op het gebied van gezondheid, sport en welzijn, waarmee gemeenten preventief kunnen werken aan een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK is ingesteld om de afspraken uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord te kunnen uitvoeren. Het versterken van de gezondheid en de sterke sociale basis zijn hoofthema's waarvoor de gemeente Zoetermeer een financiële bijdragen kan aanvragen. Deze onderdelen vallen binnen programma 2. Samen leven en ondersteunen. Voor aanvragen van Brede SPUK op het thema sport, bewegen en cultuurparticipatie: zie programma 4. Vrije Tijd.

Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen

De principes van Zoetermeer 2040, sturen op samenhang, diversiteit en kwaliteit en bundeling van krachten, komen niet vanzelf tot uitwerking. Er moet nieuwe expertise en werkprocessen worden ontwikkeld om de samenhang en bundeling tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen, op allerlei onderwerpen. Binnen het sociaal domein geldt dat specifiek voor de onderwerpen wonen-zorg, openbare ruimte en maatschappelijke voorzieningen. Daarmee kunnen we tegelijk uitvoering geven aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord die gaan over deze onderwerpen. Natuurlijk zijn we hier al mee aan de slag, maar we komen veel nieuwe vragen tegen die we moeten gaan beantwoorden. Daar is tijd voor nodig, die niet aan ander werk kan worden besteed. Daarom is in de jaren 2024 en 2025 extra inzet nodig. Als we de vragen hebben beantwoord, kan sturen op samenhang en bundeling tussen het sociale en fysieke domein met ingang van 2026 onderdeel uit gaan maken van de standaard werkwijzen en is extra inzet niet langer nodig.

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Wmo formatie reguliere uitvoering (zie ook overhead)	-503	-521	-1.042	-1.042	-1.042	-1.042	-1.042
Jeugd- en Gezinshulp formatie reguliere uitvoering (zie ook overhead)	-1.028	-765	-1.529	-1.243	-1.243	-1.243	-1.243
Noodopvang Oekraïners	3.500	3.500					
Noodopvang asielzoekers	50	50					
Saldo	2.019	2.264	-2.571	-2.285	-2.285	-2.285	-2.285

2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
Inspectie gastouders door de GGD - dekking zie OAD	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Saldo	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30
2 Beleidswijzigingen							
Pilot Expertisepool en Onderwijs-behandelgroep - tijdelijke dekking vanuit ZIN voor pilot expertisepool en onderwijs-behandelgroep Projectleider Expertisepool en Onderwijsbehandelgroep		-480 480	-480 480				
Projecten Jeugd (zie ook overhead)	-400	-1.169	-1.169				
Daklozenpunt: voortzetting vanaf 2023 - dekking bijdrage centrumgemeente Den Haag	-80 80	-80 80	-80 80	-80 80	-80 80	-80 80	-80 80
Zoetermeer Regenboogstad - dekking zie OAD	-20	-20	-20	-20			
Zoetermeer 2025/LLZ (zie ook overhead)		-113	-113				
Lokaal Preventieakkoord: uitvoering - dekking specifieke uitkering	-60 60						
SPUK Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) - dekking specifieke uitkering	-1.314 1.314	- 1.293 1.293	-1.293 1.293	-924 924			
Saldo	-420	-1.352	-1.352	-20	0	0	0
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	1.569	882	-3.953	-2.315	-2.315	-2.315	-2.315

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Wmo formatie reguliere uitvoering

De gemeente heeft te maken met een nog steeds toenemende vraag aan Wmo-voorzieningen. Hierbij wordt uitgegaan van 100 nieuwe aanvragen per week, ruim 5.200 aanvragen per jaar. De Wmo-klantmanagers focussen niet alleen op het beoordelen van deze aanvragen, ze ondersteunen ook op het gebied van beleid, inkoop en financiën. Deze tijdsbesteding is verdisconteerd in een kengetal van 6,5 uur per aanvraag. De laatste jaren was er weinig tijd voor reflectie, intervisie, opleiding en kwaliteitsverbetering. Dit was, gezien de druk op de werkvoorraden, ook niet mogelijk. Deze uren zijn nu structureel meegenomen in de formatieberekening. Het gaat om 100 uur per fte per jaar. Bovenstaande vraagt om een structurele uitbreiding van de huidige capaciteit met 4,44 fte aan Wmo-klantmanagers (€ 363.000). De toenemende Wmo aanvragen hebben als gevolg dat er ook meer werk bij de backoffice plaatsvindt. De backoffice heeft daarom een structurele uitbreiding nodig van 2,88 fte (€ 183.000).

Daarnaast is het noodzakelijk om in te blijven inzetten op contractmanagement. In het vorige coalitieakkoord is tijdelijk 1,75 fte extra formatie toegekend voor de doorontwikkeling van het contractmanagement. Hierdoor was er tijdelijk tot 2023 een formatie van 3,5 fte beschikbaar. De doorontwikkeling heeft de gemeente geleerd dat er structureel 3,5 fte contractmanagers nodig zijn. Daarom wordt er structurele uitbreiding gevraagd van 1,75 fte contractmanagers (€ 159.000).

De vertaling van nieuw beleid naar concrete werkprocessen, innovatie, borgen kwaliteit, cijfermatige onderbouwingen etc. wordt gedaan door kwaliteitsmedewerkers. Deze taken moeten goed geborgd worden binnen de Wmo. Zonder deze borging, kan de Wmo niet de stap naar het duurzame perspectief maken. Eerst moet de basis op orde zijn en de kwaliteitsmedewerkers zijn noodzakelijk om de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. Daarbij is het belangrijk om de werkvoorraden en doorlooptijden goed te monitoren. Hierin spelen kwaliteitsmedewerkers ook een belangrijke rol. Daarom het voorstel voor structureel 2 fte kwaliteitsmedewerkers (€ 182.000).

Ook wordt er vanuit de Wmo ingezet op (interne) samenwerkingen rondom Team8Tien en MDT (Multi- disciplinair team) Sociaal Domein. Deze taken worden deels al door de Wmo-klantmanagers uitgevoerd, zonder dat hier formatie voor was opgenomen. Het gaat om structureel 1,9 fte (€ 155.511) vanaf 2023. Per 2024 betekent het bovenstaande in totaal, voor de reguliere uitvoering Wmo, een structurele claim van € 1.042.263 (12,97 fte) exclusief overhead. Voor 2024 is gelet op de krappe arbeidsmarkt rekening gehouden met een ingroeipad van 50% van het benodigde budget = € 521.000. Het is namelijk niet reëel te verwachten dat al in 2024 de werving van de volledig benodigde personele capaciteit is gerealiseerd. In 2023 wordt nog een eenmalig tekort verwacht van € 503.000 omdat er extra ingehuurd is om de reguliere formatie te realiseren door het verloop van personeel. Ook zijn hierin al de kosten van de kwaliteitsmedewerkers en MDT meegenomen per mei 2023. Deze medewerkers zijn per direct nodig.

Jeugd- en Gezinshulp formatie reguliere uitvoering

Het aantal aanvragen voor jeugdhulp bij Jeugd- en Gezinshulp is sterk toegenomen. Het gaat daarbij vaak om complexe casuïstiek. Er zijn vijf subteams binnen Jeugd- en Gezinshulp (JGH) die, gelet op de toename van de instroom, nu onvoldoende capaciteit hebben om gezinnen tijdig te kunnen ondersteunen. Hierdoor ontstaan wachtlijsten. Binnen alle subteams is meer capaciteit nodig om de werkzaamheden uit te voeren. Daarnaast zijn er JGH-medewerkers verbonden aan het gemeentelijk Team8Tien en aan het Multidisciplinair Team (MDT) van de gemeente, in totaal structureel 2,14 fte vanaf 2023. Tot op heden was hiervoor geen formatie opgenomen. Door de benodigde uitbreiding van de medewerkers in de uitvoering is er ook meer formatie nodig aan unitcoördinatoren en gedragswetenschappers. In totaal betreft het een uitbreiding van 17,14 fte. We willen hiermee voldoende ruimte creëren voor kwaliteitsbevordering. Daarbij kan er meer capaciteit worden ingezet op de ernstige casuïstiek die op de wachtlijst staat en kan de hoge instroom sneller worden opgepakt. Daarnaast wordt de norm van het principeakkoord voor de jeugdbescherming ook voor JGH aangehouden (12 jeugdigen per

casusregisseur). De uitbreiding van de formatie is noodzakelijk voor de kalenderjaren 2024 en 2025. Voor 2024 is gelet op de krappe arbeidsmarkt rekening gehouden met 50% van het benodigde budget = € 765.000. Het is namelijk niet reëel te verwachten dat al in 2024 de werving van de volledig benodigde personele capaciteit is gerealiseerd.

Wanneer de Hervormingsagenda Jeugd gereed is, kan een inschatting gemaakt worden van de benodigde inzet voor 2026 en verder.

Noodopvang Oekraïners

De kosten in 2022 bedroegen € 2,6 mln. en € 6,7 mln. aan inkomsten. Daarmee is in 2022 een voordeel gerealiseerd van € 4,1 mln. De opvang is begonnen in maart en is gedurende het jaar uitgebreid. Voor 2023 is nog een extra opvang gerealiseerd. Dat houdt in dat de gemeente in 2023 te maken krijgt met hogere kosten maar ook een hogere vergoeding. In de perspectiefnota is een voordelig resultaat opgenomen dat, rekening houdend met een post onvoorzien van € 0,6 mln., uitkomt op een voordeel van € 3,5 mln. Het in de perspectiefnota opgenomen bedrag is een indicatie. Voor een definitieve berekening zal een afzonderlijk raadsvoorstel worden voorgelegd.

Noodopvang Asielzoekers

In 2022 is omdat er een minimaal beroep is gedaan op de gemeentelijke voorzieningen een voordeel op de opvang van asielzoekers behaald van € 0,173 mln. Het onzeker of dat zich in de afgesproken periode tot en met februari 2025 zal voldoen. Gezien de ervaring over 2022 wordt rekening gehouden met een voordeel van minimaal € 50.000 voor 2023 en 2024. In het nog te maken raadsvoorstel wordt als dat mogelijk is een meer exacte berekening opgenomen.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Inspectie gastouders door de GGD

In de Wet kinderopvang staat dat het college verantwoordelijk is voor het toezicht en de handhaving van de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen in haar gemeente. Het gaat dan over kinderdagopvangcentra, buitenschoolse opvanglocaties, gastouderbureaus en gastouders. In opdracht van het college wordt het toezicht uitgevoerd door de GGD. De GGD inspecteert al deze voorzieningen en adviseert de gemeente te handhaven als er niet aan alle wettelijke eisen wordt voldaan.

De frequentie van de inspecties bij gastouders is wettelijk verhoogd. Waar het eerst verplicht was om jaarlijks 5% van alle gastouders te inspecteren, is dat in 2023 verhoogd naar 50%. Hiervoor zijn extra rijksmiddelen aan de gemeente verstrekt. Het voorstel is om deze middelen, die in de algemene middelen zijn gestort, ook structureel voor deze taak aan te wenden en het geld aan de post 'inspecties' toe te voegen. Uitgaande van 100 gastouders betekent dit dat er 45 gastouders meer geïnspecteerd moeten worden. Dat kost € 30.000 per jaar extra. GGD Haaglanden zal het aantal inspecties dat met gemeenten wordt afgesproken voor 2023 en verder hier op aanpassen.

Beleidswijzigingen

Pilot Expertisepool en Onderwijs-behandelgroep

De bekostiging van de Expertisepool kan budgetneutraal. In plaats van de bekostiging van individuele ambulante jeugdhulp op basis van een beschikking, wordt er vaste formatie aan jeugdhulpprofessionals (4,8 fte) ingezet. Het betreft daarmee een verschuiving (van individueel naar groep) vanuit het budget

Jeugdhulp Zorg in Natura. De formatie van de onderwijsprofessionals wordt geleverd en bekostigd door het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, waar ook de scholen voor SO en SBO deel van uitmaken.

De bekostiging van de pilot Onderwijs-behandelgroep vindt plaats vanuit het budget voor Jeugdhulp Zorg in Natura en daarom is er geen aanvullende financiering voor 2024 nodig. In verband met de start van het nieuwe schooljaar, is het wel van belang om al in september 2023 te kunnen starten.

Projecten Jeugd

Om de Projecten Jeugd op te kunnen pakken moet voor de komende twee jaar (2024 en 2025) personele capaciteit worden vrijgemaakt. Er is formatie nodig voor de projectleiding en voor de bemensing van de diverse projecten. Na afronding van de genoemde projecten wordt bezien welke incidentele en/of structurele kosten gemaakt moeten worden om de resultaten van de projecten te verzilveren. In de eerste helft van 2023 worden de start en bemensing van de projecten Jeugd nog bekostigd vanuit het reguliere formatiebudget door te prioriteren in de lopende werkzaamheden.

Daklozenpunt

De pilot Daklozenpunt wijst uit dat de dak- en thuisloosheidsproblematiek in Zoetermeer structureel aangepakt moet worden. Om die reden wordt voorgesteld om voor het Daklozenpunt structureel middelen beschikbaar te stellen. De kosten bedragen € 80.000 per jaar. Voor 2023 is voor de dekking van de uitgaven een bijdrage van de gemeente Den Haag, centrumgemeente maatschappelijke opvang en beschermd wonen, beschikbaar. Voor 2024 e.v. wordt deze wel verwacht, maar dat moet nog worden geformaliseerd

Zoetermeer Regenboogstad

De gemeente ontvangt als Regenboogstad gedurende het tijdvak 2023 – 2026 een decentralisatie-uitkering van jaarlijks € 20.000.

Zoetermeer 2025 en Langeland Ziekenhuis

Voor de periode 2024 – 2025 is er jaarlijks een bedrag van € 113.000 nodig (1,0 fte), te dekken via de algemene middelen. Met deze middelen kan de gemeente vanuit het team gezondheidsbeleid proactief en strategisch blijven samenwerken met het ziekenhuis en netwerk Zoetermeer 2025.

Lokaal Preventieakkoord 2023

Voor de uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord 2023 heeft de gemeente € 60.000 van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ontvangen. De uit te voeren activiteiten staan vermeld in het Lokaal Preventieakkoord.

SPUK Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

De gemeente vraagt voor de 15 nieuwe en bestaand rijksregelingen een financiële bijdrage aan het rijk. De gevraagde financiële bijdrage wordt ingezet op lopende programma's die worden versterkt en verder ontwikkeld. Dit wordt gedaan door middel van vernieuwing en het maken van slimme verbindingen met andere programma's en trajecten binnen de gemeente. Een belangrijke doelstelling is het versterken van preventie en de publieke gezondheid (uitvoering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)). Binnen alle programma's worden trajecten of initiatieven gekozen om te versterken en vernieuwen. Het gaat om de volgende 12 programma's met bijhorende financiële dekking voor de gemeente Zoetermeer binnen programmalijn 2 Samen leven en ondersteunen:

		Financiële dekking			
Programma		2023	2024	2025	2026
1	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 133.467	€ 133.464	€ 133.464	€ 133.405
2	Kansrijke start	€ 100.100	€ 106.771	€ 106.771	€ 133.405
3	Mentale Gezondheid	€ 46.713	€ 33.366	€ 33.366	-
4	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 116.783	€ 116.781	€ 116.781	-
5	Valpreventie	€ 343.677	€ 316.978	€ 316.978	€ 326.843
6	Leefomgeving	€ 66.733	€ 66.732	€ 66.732	-
7	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en en Vroegsignalering Alcoholproblematiek	€ 16.683	€ 16.683	€ 16.683	-
8	Versterken sociale basis	€ 243.577	€ 240.236	€ 240.236	€ 180.097
9	Mantelzorg	€ 66.733	€ 66.732	€ 66.732	€ 60.032
1 0	Eén tegen eenzaamheid	€ 66.733	€ 66.732	€ 53.386	-
1 1	Welzijn op recept	€ 36.703	€ 63.396	€ 76.742	€ 90.049
1 2	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 16.683	€ 16.683	€ 16.683	-
1 3	Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 59.393	€ 48.714	€ 48.714	-

De programma's 1 t/m 11 hebben betrekking op inhoudelijke beleidsonderdelen. De bedragen die zijn gereserveerd voor de programma's 12 en 13 betreffen overkoepelende faciliteiten gericht op integraal gezondheidsbeleid. Voor het jaar 2023 is een totaalbedrag van € 1,314 mln. beschikbaar voor het versterken en ontwikkelen van bestaande programma's, initiatieven en trajecten. Voor zowel 2024 als 2025 is een totaalbedrag van € 1,293 mln. beschikbaar. In 2026 gaat dit om een totaalbedrag van € 0,924 mln. De gemeente ontvangt deze bedragen van de rijksoverheid. Een belangrijke kanttekening is: zodra de gemeente geen passende invulling kan geven aan versterken van bestaande en nieuwe trajecten binnen een programma, kan het zijn dat er budgetten (gedeeltelijk) worden teruggevorderd.

Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen

Om nieuwe expertise en werkprocessen te ontwikkelen om de samenhang en bundeling tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen, is tijd nodig van inhoudelijk deskundige beleidsadviseurs. Zij moeten aan de slag met de operationalisering van de visie Zoetermeer 2040, specifiek het opstellen van een ruimtelijke strategie en het opstellen van beleidsprogramma's, en de uitwerking in de gebiedsontwikkelingen Entree, Binnenstad en Meerzicht. Om gedurende de ontwikkeling tot standaard werkwijzen ook het bestaande werk doorgaan te kunnen laten vinden, is in de jaren 2024 en 2025 tijdelijk extra inzet nodig.

Risico's

Pilot Expertisepool

Voor de pilot expertisepool wordt dekking verkregen vanuit het Zorg in Natura (ZIN) budget. Hiervoor wordt tijdelijk het ZIN budget verlaagd op basis van de aanname dat de pilot leidt tot lagere ZIN kosten. Het risico bestaat dat deze besparing niet wordt gerealiseerd. Dit kan een overschrijding op het ZIN budget opleveren. Het gaat om circa € 0,5 mln. per jaar.

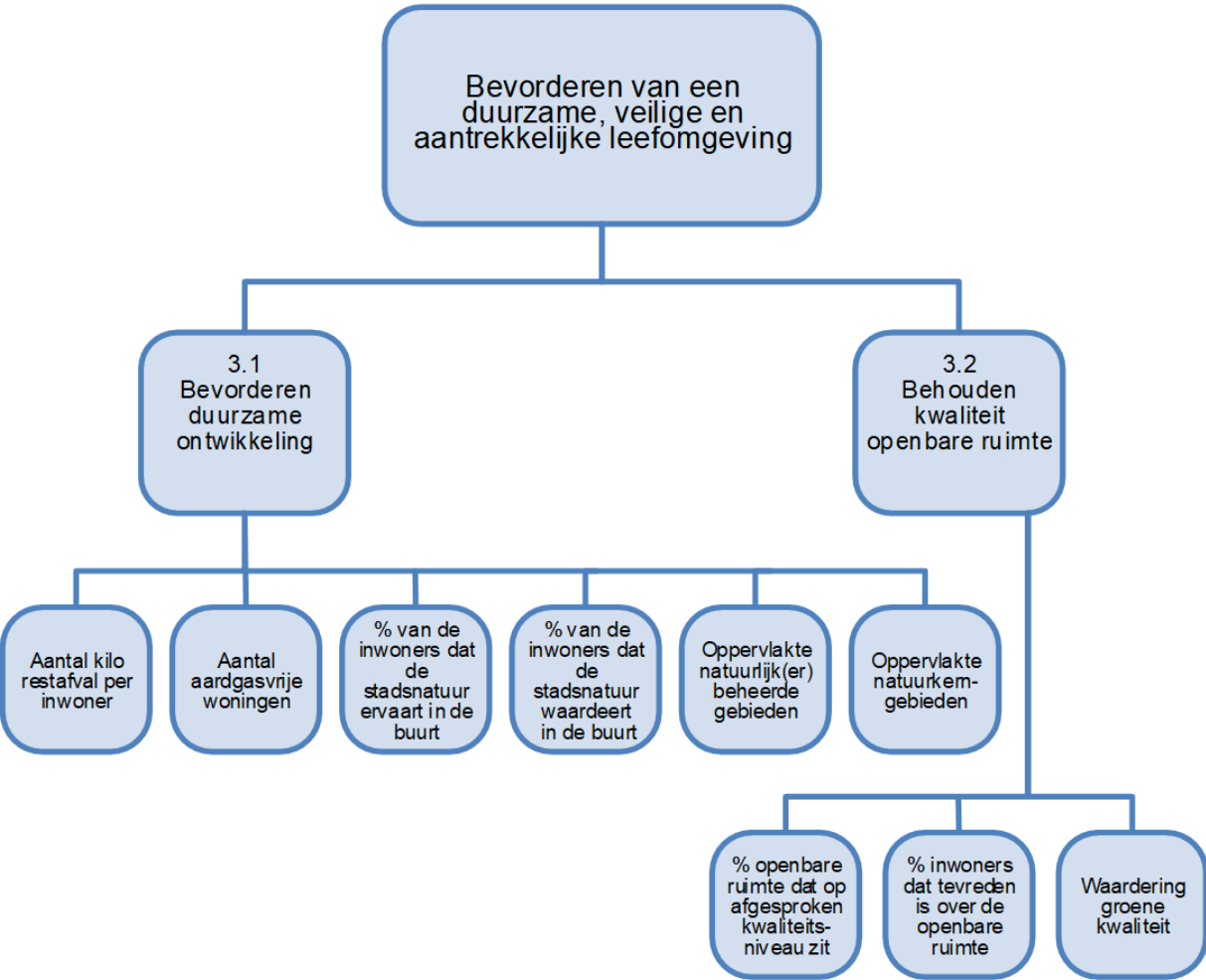
Maatwerkvoorzieningen Wmo

De landelijke trend met betrekking tot de loon- en prijsstijgingen of wel de inflatie van tarieven kan leiden structureel tot hogere kosten van de Wmo maatwerkvoorzieningen. Het gaat om de hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen, regiotaxi en huishoudelijke hulp waarbij de tarieven harder stijgen dan de gemeentelijke indexatie.

Wmo - en Jeugd reguliere uitvoering

Ondanks de uitbreiding van formatie en budgetten voor de Wmo - en Jeugd reguliere taakuitvoering bestaat het risico dat de achterstanden niet op korte termijn volledig kunnen worden weggewerkt. Dit is ook afhankelijk van de (bedrijfsvoering bij de) zorgaanbieders.

Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen

Beleidswijzigingen

Borgen aansluiting openbare ruimte bij nieuwe projecten en ontwikkelingen

Om te zorgen dat de openbare ruimte goed aansluit bij nieuwe ontwikkelingen is versterking van de capaciteit noodzakelijk. Het gaat hierbij om het verankeren van maatschappelijke opgaven in het beheer en onderhoud zoals klimaatadaptatie, focus op biodiversiteit, laadpalen en deelmobiliteit. Daarnaast is aansluiting aan de voorkant bij (gebieds)programma's en projecten ter vernieuwing en uitbreiding van de stad nodig.

De gemeente Zoetermeer staat de komende jaren voor grote opgaven. De stad heeft een leeftijd bereikt waarop veel onderdelen aan vervanging toe zijn. Daarnaast zijn er grote opgaven voor de komende gebiedsprogramma's ter vernieuwing en uitbreiding van de stad. Daarom is het nodig het beheer te professionaliseren en aan te sluiten op de projecten en programma's die voortkomen uit de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Hiervoor is extra inzet op beleidsmatig niveau noodzakelijk. Toename van werkzaamheden door binnenstedelijke ontwikkelingen vraagt ook meer inzet op de specifieke onderdelen parkeren, laadpalen elektrische auto's, klimaatadaptatie, focus op biodiversiteit en deelmobiliteit.

Klimaat- en energiebeleid

Het rijk heeft in het coalitieakkoord voor de uitvoering van klimaatbeleid voor de periode 2022-2030 middelen beschikbaar gesteld. Toekenning van het rijksbudget loopt via de regeling 'capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid'. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft een onderzoek uitgevoerd om te bepalen welke middelen de gemeente nodig heeft in het kader van het klimaatakkoord. De bezetting in Zoetermeer is per maart 2023 op dit beleidsveld 6 fte. Dit moet op de korte termijn worden uitgebreid. Het voorstel is om de gelden voor klimaat en de energietransitie te reserveren. In het derde kwartaal 2023 volgt een raadsvoorstel met een bijbehorend bestedingsprogramma.

Verbetering schoolpleinen

Gelet op het veranderende klimaat met meer warmere dagen is vergroening van versteend oppervlak een belangrijke opgave. De vergroening zorgt voor meer schaduw en koelte en het draagt bij aan minder hitte in de directe omgeving. Ook regenwater wordt beter opgenomen. Een groen schoolplein draagt bij aan de fysieke ontwikkeling en daardoor aan de gezondheid van kinderen. Het aanpakken van schoolpleinen sluit aan bij het coalitieakkoord, onderdeel vergroening van de openbare ruimte. Het voorstel is om vier schoolpleinen onder handen te nemen met meer vergroening en verbetering aan bestaande verharding.

Buitengym locaties

In motie 2206-69 vraagt de raad het college om in de programmabegroting budget op te nemen voor meer buitengymplekken. Met name in buurten die achteruitgaan, waaronder hoogbouwbuurten en in het Westerpark. De komende jaren worden, in samenspraak met de buurt, 6 kleinere buitengymlocaties óf 1 grotere en 2 tot 3 kleinere buitengymlocaties in verschillende wijken gerealiseerd.

Kabels en leidingen leges instellen

Een netwerkbeheerder, leiding- of kabelexploitant moet voor de aanleg, instandhouding of opruiming van kabels en leidingen in openbare gronden een vergunning bij de gemeente aanvragen. Voor de afhandeling kunnen leges geheven worden. Hiervoor wordt in het derde kwartaal 2023 een besluit genomen.

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Parkeerinkomsten Markt 10	150	150					
Betaald Parkeren, structureel lagere opbrengsten maaiveld parkeren	-800	-800	-800	-800	-800	-800	-800
Winkelcentra	-30						
Portalen t.b.v. verkeersregelinstantaties en bewegwijzering (vanaf 2024 als risico/pm benoemd)	-200						
Aanschaf hybride inzamelvoertuigen - dekking Afvalstoffenheffing		-31 31	-31 31	-31 31	-31 31	-31 31	-31 31
Perscontainer zelfbrengdepot - dekking Afvalstoffenheffing			-10 10	-10 10	-10 10	-10 10	-10 10
Dagelijks onderhoud bomen	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Beheersysteem openbare ruimte		-100					
Uitbreiding juridische functies	-124	-124	-124	-124	-124	-124	-124
Saldo	-1.104	-974	-1.024	-1.024	-1.024	-1.024	-1.024
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
Saldo							

3 Beleidswijzigingen							
Borgen aansluiting openbare ruimte bij nieuwe projecten en ontwikkelingen	-83	-83	-83				
SPUK Klimaat- en energiebeleid - dekking specifieke uitkering	-2.000 2.000	-2.000 2.000	-2.000 2.000	pm	pm	pm	pm
Verbetering schoolpleinen		-150	-150				
Buitengym locaties	-120	-124	-128				
Kabels en leidingen leges instellen, personele inzet - dekking kabels en leidingen leges instellen		-375 375	-375 375	-375 375	-375 375	-375 375	-375 375
Saldo	-203	-357	-361	0	0	0	0
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-1.307	-1.331	-1.385	-1.024	-1.024	-1.024	-1.024

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Parkeeropbrengsten Markt 10

In oktober 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd dat de aanbesteding van het project 'Markt 10 en omgeving' niet heeft geleid tot vergunbare aanbiedingen. Na een evaluatie wordt het project nu opnieuw gestart. Door de geleerde lessen wordt opnieuw bekeken hoe de ambities voor de locatie Markt 10 behaald kunnen worden. Hiervoor is op 6 december 2022 een voorbereidingsbudget afgegeven. De verwachting is dat er voor 2023 en 2024 nog maaiveld parkeeropbrengsten zijn. Dit is voor beide jaren een incidenteel voordeel van € 150.000.

Betaald Parkeren, structureel lagere parkeeropbrengsten maaiveld parkeren

In het centrum geldt betaald parkeren op het maaiveld. De parkeerinkomsten zijn geraamd op ruim € 2,8 mln. De afgelopen jaren zijn de inkomsten lager uitgevallen door o.a. de coronacrisis, het meer thuiswerken en de verhoging van de parkeertarieven. Inmiddels is de coronacrisis voorbij, maar de inkomsten uit parkeren blijven onder het niveau van voor corona. De belangrijkste redenen zijn:

- door diverse bouwplanlocaties in de komende jaren neemt het aantal betaalde parkeerplaatsen af;
- veel bewoners (vergunninghouders) zijn na de coronacrisis thuis blijven werken en houden parkeerplaatsen een groot deel van de dag bezet;
- er wordt minder op straat geparkeerd sinds de tarieven in 2020 met ca. 40% zijn verhoogd. Hierbij is er concurrentie van garages waar het parkeren de eerste twee uur gratis is;

- het online bestellen is toegenomen waardoor er minder bezoekers naar het centrum komen;
- de bezoekersregeling met de mogelijkheid om 70 uur gratis te parkeren per adres;
- concurrentie van een groot winkelcentrum in Leidschendam met gratis parkeren.

De opbrengstenderving is geraamd op € 0,8 mln.

Communicatie: procedures en naleven afspraken

De werkzaamheden in de openbare ruimte zoals beheer, groot onderhoud en/of vervanging raken direct of indirect bewoners en ondernemers. Het is belangrijk om bewoners en ondernemers goed en tijdig te informeren en/of te betrekken bij deze werkzaamheden. Om de communicatie te verbeteren is extra inzet nodig voor het opstellen van en uitvoering geven aan een communicatie- en actieplan. Dit leidt tot beter en tijdig geïnformeerde bewoners en ondernemers. Kosten € 86.000.

Winkelcentra

Het coalitieakkoord vermeldt het verbeteren van de winkelcentra om de aantrekkelijkheid te behouden en veroudering tegen te gaan. In 2023 start een onderzoek naar de verbetering van twee winkelcentra (Seghwaert en De Leyens). Daarbij wordt de samenwerking tussen de betrokken bedrijven meegenomen. Dit laatste is nodig om het draagvlak en daarmee het succes van de maatregelen te vergroten. De kosten daarvoor zijn € 30.000.

Portalen t.b.v. verkeersregelinstallaties en bewegwijzering

Door harde wind is schade aan één portaal aan de Europaweg ontstaan. Naar aanleiding van de visuele inspecties in maart 2023 worden er nog twee extra portalen vervangen. In totaal worden er in 2023 vijf portalen vroegtijdig vervangen waarvan drie niet binnen bestaand budget passen. De verwachte extra kosten zijn circa € 200.000.

Aanschaf hybride inzamelvoertuigen

Voor de afvalinzameling heeft de gemeente inzamelvoertuigen in bezit. Deze voertuigen worden planmatig onderhouden en vervangen. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting en de kosten worden gedekt vanuit de afvalstoffenheffing. Inmiddels zijn vier inzamelvoertuigen (dit zijn andere voertuigen dan die in de Perspectiefnota 2023) volledig afgeschreven en aan vervanging toe. De kosten van het extra onderhoud wegen niet meer op tegen de kosten voor nieuwe aanschaf en het risico op uitval is hoog.

Gelet op de inmiddels lange levensduur van de bestaande inzamelvoertuigen en het uitgangspunt van een zoveel mogelijk duurzaam wagenpark worden vier hybride inzamelvoertuigen aangeschaft. Deze hybride inzamelvoertuigen rijden op HVO 100 (wordt gemaakt uit duurzame en hernieuwbare grondstoffen) en het beladen en persen van het afval gaat elektrisch. Met de aanschaf van deze voertuigen wordt minder CO2 uitgestoten en wordt geluidsoverlast bij het legen van containers beperkt.

De kosten van de voertuigen zijn hoger in aanschaf dan begroot. Er is een extra investeringsbudget nodig van € 254.000. De investeringen leiden tot een toename van kosten voor rente en afschrijving van € 32.000. Deze kosten worden toegerekend aan de kosten van afvalinzameling en daarmee in het tarief van de afvalstoffenheffing betrokken.

Perscontainer zelfbrengdepot

De perscontainer voor grof huishoudelijk afval op het zelfbrengdepot is afgeschreven en aan vervanging toe. De perscontainer wordt gebruikt voor het comprimeren van grof huishoudelijk afval. Voor het vervangen van de pers is geen krediet beschikbaar. De verwachte investeringskosten bedragen circa € 85.000. De investeringen leiden tot een toename van kosten voor rente en afschrijving van € 10.000. Deze kosten worden toegerekend aan de kosten van afvalinzameling en daarmee in het tarief van de afvalstoffenheffing betrokken.

Dagelijks onderhoud bomen

De gemeente heeft ruim 45.000 bomen in beheer. Er komen steeds meer en oudere bomen. Om het bomenbestand in goede conditie en gezondheid te houden zijn extra maatregelen nodig. De extra structurele lasten hiervan zijn € 100.000.

Beheersysteem openbare ruimte

In het beheersysteem staan de gegevens van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit beheersysteem is door capaciteitsgebrek nog niet volledig ingericht. Ook moeten de gegevensstromen en uitwisseling met contractpartners voor onderhoud en beheer van de openbare ruimte verder worden geautomatiseerd.

De huidige capaciteit is gericht op het beheren van de applicatie en het anticiperen op actuele ontwikkelingen in standaardisatie en wetgeving. De capaciteit is onvoldoende om naast het beheer ook de volledige inrichting te doen. De beheerkosten blijven passen binnen de begroting. Kosten om de inrichting af te ronden zijn ca. € 100.000 (2024).

Uitbreiding juridische functies

Het aantal klachten- en bezwarenprocedures is de afgelopen jaren toegenomen. Zo steeg het aantal klachten in 3 jaar met 45%. Ook het aantal bezwaarprocedures is toegenomen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de vele meldingen, klachten en bezwaren over:

- het lage kwaliteitsniveau voor onderhoud;
- achterstanden in het onderhoud;
- verkeersbesluiten, o.a. voor de plaatsing van laadpalen voor elektrische auto's.

Daarnaast vraagt opdrachtverstrekking, aanbesteding en uitleg van contracten extra juridische capaciteit. De structurele kosten zijn € 160.000, 1,33 fte.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

Borgen aansluiting openbare ruimte bij nieuwe projecten en ontwikkelingen

De structurele kosten voor de versterking van de personele capaciteit zijn € 83.000. Gezien de financiële situatie wordt slechts voor drie jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is (zie ook bijlage 4).

SPUK Klimaat- en energiebeleid

Voor Zoetermeer bedragen de klimaatgelden voor 2023 tot en met 2025 minimaal € 2 mln. per jaar. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 heeft de toekenning aan de gemeenten nog niet plaatsgevonden. Deze posten zijn op 'pm' gezet. Het rijk werkt aan een ministeriële regeling, waarmee de middelen over deze jaren worden uitgekeerd in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK): de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Voor 2022 is € 0,7 mln. toegekend. Omdat dit budget wegens capaciteitsgebrek nog niet is besteed, is hiervoor een voorstel tot resultaatbestemming gemaakt. De besteding hiervan wordt betrokken in het nog voor te leggen raadsvoorstel.

Verbetering schoolpleinen

De kosten voor het compleet aanpakken van vier schoolpleinen zijn: 2024 € 150.000 en 2025 € 150.000.

Buitengym locaties

De kosten zijn € 372.000. Gezien de financiële situatie wordt slechts voor drie jaar budget gevraagd. Dat betekent dat vanaf 2026 geen budget van € 12.000 voor dagelijkse onderhoudskosten is opgenomen (zie ook bijlage 4).

Kabels en leidingen leges instellen

De verwachte inkomsten en uitgaven (voor personele kosten voor vergunningverlening, beheer en toezicht) bedragen, op basis van een gemiddelde van de aanvragen over de afgelopen 4 jaar, € 375.000 per jaar.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Aanschaf hybride inzamelvoertuigen	<p>Voor de afvalinzameling heeft de gemeente inzamelvoertuigen in bezit. Deze voertuigen worden planmatig onderhouden en vervangen. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting en de kosten worden gedekt vanuit de afvalstoffenheffing. Inmiddels zijn vier inzamelvoertuigen (dit zijn andere voertuigen dan die in de perspectiefnota 2023) volledig afgeschreven en aan vervanging toe. De kosten van het extra onderhoud wegen niet meer op tegen de kosten voor nieuwe aanschaf en het risico op uitval is hoog.</p> <p>Gelet op de inmiddels lange levensduur van de bestaande inzamelvoertuigen en het uitgangspunt van een zoveel mogelijk duurzaam wagenpark worden vier hybride inzamelvoertuigen aangeschaft. Deze hybride inzamelvoertuigen rijden op HVO 100 (wordt gemaakt uit duurzame en hernieuwbare grondstoffen) en het beladen en persen van het afval gaat elektrisch. Met de aanschaf van deze voertuigen wordt minder CO2 uitgestoten en wordt geluidoverlast bij het legen van containers beperkt.</p>

	De kosten van de voertuigen zijn hoger in aanschaf dan begroot. Er is een extra investeringsbudget nodig van € 254.000. De investeringen leiden tot een toename van kosten voor rente en afschrijving van € 32.000. Deze kosten worden toegerekend aan de kosten van afvalinzameling en daarmee in het tarief van de afvalstoffenheffing betrokken.
Perscontainer zelfbrengdepot	De perscontainer voor grof huishoudelijk afval op het zelfbrengdepot is afgeschreven en aan vervanging toe. De perscontainer wordt gebruikt voor het comprimeren van grof huishoudelijk afval. Voor het vervangen van de pers is geen krediet beschikbaar. De verwacht investeringskosten bedragen circa € 85.000. De investeringen leiden tot een toename van kosten voor rente en afschrijving van € 10.000. Deze kosten worden toegerekend aan de kosten van afvalinzameling en daarmee in het tarief van de afvalstoffenheffing betrokken.

Risico's

Portalen

Een portaal is een verkeerskundige draagconstructie over één of meerdere rijbanen, met daaraan of verkeerregelinstanties of bewegwijzering. Op basis van keuring zijn op dit moment drie portalen op veiligheidsgronden afgekeurd. Deze dienen binnen zes maanden te worden vervangen. De vervanging van deze drie portalen wordt door een verschuiving in de vervangingsprogrammering binnen het bestaand budget geregeld. In Zoetermeer staan circa 70 portalen, deze worden op korte termijn visueel geïnspecteerd op veiligheid. Grondige inspectie wordt door een externe partij uitgevoerd, binnen enkele maanden. De mogelijkheid bestaat dat op basis van de inspecties aanvullend nog een aantal portalen voortijdig worden vervangen.

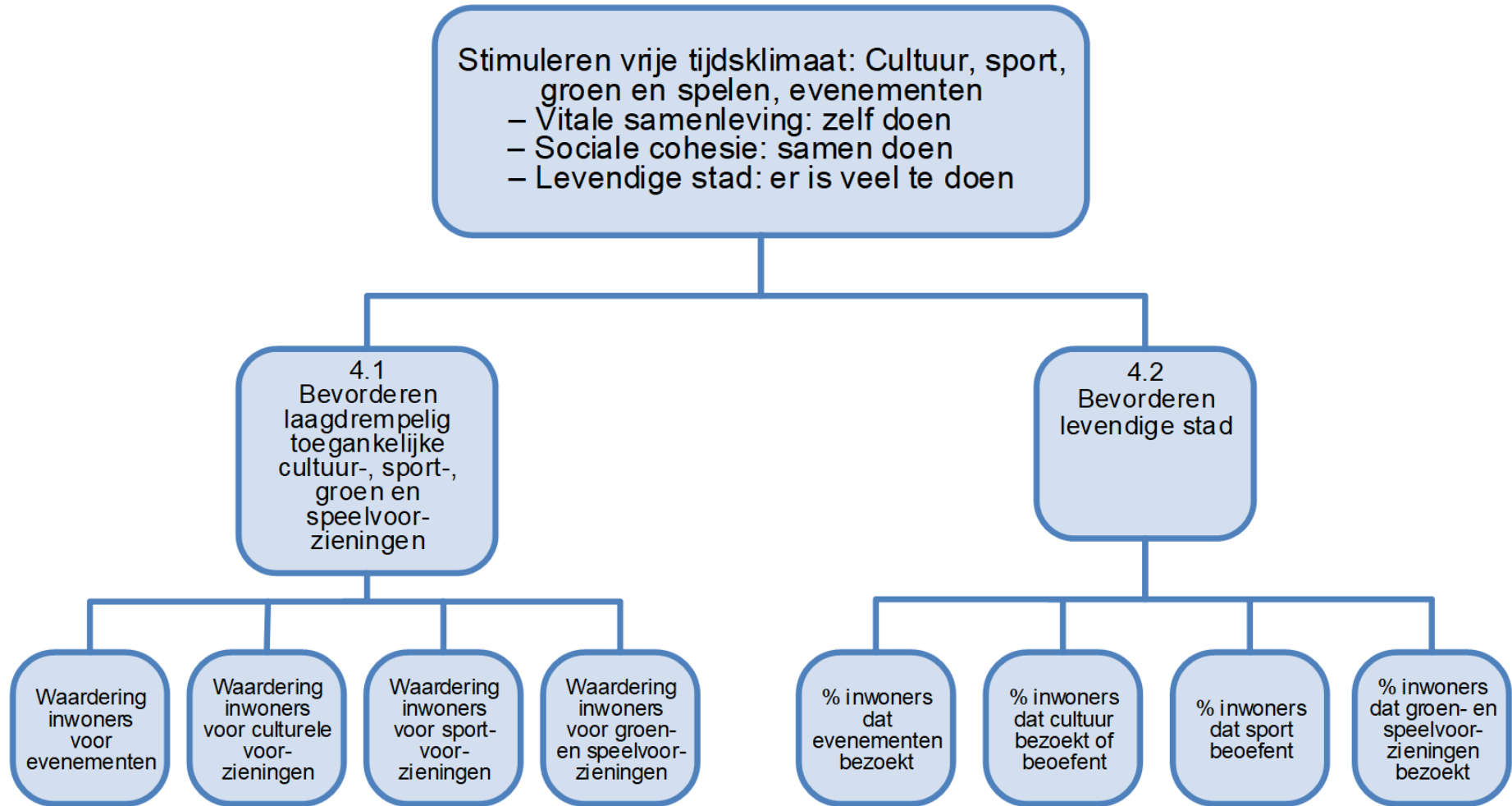
Prijsstijgingen/Indexering lopende uitvoeringscontracten

Naast de compensatie voor lopende - en te verlengen contracten is het risico aanwezig dat nieuwe aanbestedingen ook een kostenstijging laten zien, die gelijke trend houdt met de indexeringen voor de sector. Nieuwe aanbestedingen maken in het vervolg ook gebruik van de specifieke prijsindexatie grondslag die voor de branche van toepassing is. De financiële gevolgen worden op basis van de aanbestedingen verwerkt en gemeld.

Randstadrail

Het randstadrail netwerk is in beheer en onderhoud bij en voor rekening van de vervoermaatschappij. Het dagelijks beheer van de randstadrailhalten is in beheer en voor rekening van de gemeente. Voor het groot onderhoud van de randstadrailhalten is het op dit moment niet duidelijk waar deze verantwoordelijkheid is belegd. In de beheerplannen van de gemeente is deze activiteit nu niet opgenomen. In overleg met de vervoermaatschappij en de MRDH wordt onderzocht welke afspraken hiervoor zijn gemaakt.

Programma 4. Vrije tijd

Beleidswijzigingen

Brede SPUK: Cofinanciering voor verhoogde rijksbijdrage Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)

De Brede Specifieke Uitkering (Brede SPUK) is een bundeling van 15 nieuwe en bestaande subsidies van het rijk, waarmee gemeenten preventief kunnen werken aan een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK is ingesteld om de afspraken uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord te kunnen uitvoeren. Een hoofdthema waarvoor de gemeente Zoetermeer financiële bijdragen kan aanvragen is het onderdeel sport, bewegen en cultuurparticipatie. Dit onderdeel valt binnen programma 4 Vrije Tijd.

Voor aanvragen van Brede SPUK op het thema gezondheid en sociale basis: zie programma 2 Samen leven en ondersteunen.

Onder de Brede SPUK valt onder meer de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC), waar de gemeente Zoetermeer al langer aan deelneemt.

Combinatiefunctionarissen dragen sterk bij aan een breed toegankelijk sport- en beweegaanbod en cultuurparticipatie. Met de extra inzet kunnen we met sport- en cultuurpromotie en -participatie gericht werken aan preventie, bijvoorbeeld door actiever samen te werken met het primair onderwijs en samen met aanbieders meer activiteiten in de wijk op te zetten. Ook kan er een sterkere koppeling gemaakt worden met andere thema's zoals gezondheid, veiligheid en eenzaamheid. Vanuit het rijk wordt de inzet van combinatiefuncties voor 40% gedekt, de gemeente moet voor 60% cofinanciering zorgen. Per 2023 komt Zoetermeer door een nieuwe verdeelsleutel van het rijk in aanmerking voor een hogere rijksbijdrage vanuit de BRC. Om deze maximaal te kunnen benutten, is een hoger bedrag aan cofinanciering nodig.

Nationaal Sportakkoord

Het rijk heeft op 14 december 2022 een nieuw Nationaal Sportakkoord ondertekend. Daarbij is een nieuwe verdeling gemaakt van de rijksmiddelen voor gemeenten. Zoetermeer ontvangt sindsdien meer budget. De gemeente hoeft zelf niets bij te leggen. Wel dient het Zoetermeerse Sportakkoord in 2023 geactualiseerd te worden in lijn van het geactualiseerde Nationaal Sportakkoord.

Verenigingsondersteuning en onderzoek sportbeleid

'Vitale sportaanbieders' is een belangrijk speerpunt in ons sportbeleid. Om sportaanbieders vitaal te maken en te houden, ondersteunt de gemeente verenigingen. Dit gebeurt vooral via bijeenkomsten, workshops en nieuwsbrieven voor alle verenigingen, maar ook via individuele gesprekken. Er blijkt behoefte te zijn aan procesbegeleiding, bijvoorbeeld bij het komen tot onderlinge samenwerking of een fusie. Daarnaast komen er binnen het sportbeleid en verenigingsondersteuning steeds meer - en nieuwe vraagstukken naar voren waarover verder onderzoek noodzakelijk is. Hiervoor wordt voor 2024 en 2025 aanvullend budget gevraagd.

Toegankelijk maken gemeentelijk vastgoed

Openbare gebouwen moeten ook bezoekbaar zijn voor mensen met een handicap of beperking. Om dit te realiseren worden de noodzakelijke aanpassingen aan het Stadstheater, zwembad de Veur, gymzalen en sportaccommodaties die niet voldoen en de atelierruimten in Dorpsstraat 99a voorgesteld.

SPUK Impuls Jongerencultuur

Het rijk wil meer aandacht voor jongeren. Zij hebben in de coronaperiode veel moeten missen, ook op cultureel vlak. Door een tijdelijke 'Impuls

Jongerencultuur' (2022-2024) wil het rijk extra ondersteuning bieden aan lokale organisaties en initiatieven voor jongeren om zich creatief te ontwikkelen. De gemeente hoeft zelf niets bij te leggen.

SPUK IDO Bibliotheek

De openbare bibliotheek heeft een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Hier kunnen inwoners terecht voor vragen over digitale dienstverlening en het regelen van onlinezaken. Voorheen kreeg de bibliotheek middelen van het rijk. Vanaf 2023 krijgt de gemeente de regie over de IDO en ontvangt daarvoor vanaf 2023 een SPUK. De bibliotheek is door het rijk aangewezen als de uitvoeringspartner. Het voorstel is om vanaf 2023 deze SPUK-middelen als subsidie aan de bibliotheek beschikbaar te stellen, voor financiering en promotie van de IDO en voor netwerkregie van de voor de IDO relevante organisaties. De gemeente hoeft zelf niets bij te leggen.

Netwerkregisseur Groen Spelen Leren (GSL)

Zoetermeer moet (ook) in 2040 een duurzame en leefbare stad zijn. Momenteel is de visie op hoe GSL zich naar 2040 kan ontwikkelen beperkt. Om samen met interne en externe partijen toekomstgericht beleid vanuit GSL te maken, is inzet van een netwerkregisseur GSL nodig. Die kan (toekomstige) behoeften inventariseren, een gezamenlijke visie opstellen en de uitvoeringsagenda coördineren. Ook kan de netwerkregisseur GSL de (on)mogelijkheden van een nieuwe locatie onderzoeken, bijvoorbeeld als onderdeel van het ontwikkeltraject Entree, en deze vervolgens realiseren. De functie van netwerkregisseur GSL wordt tijdelijk voor de jaren 2023 tot en met 2025. Voor het organiseren van activiteiten is voor de periode 2023-2025 een werkbudget nodig. In deze periode wordt een visiedocument opgesteld en volgt een raadsvoorstel voor toekomstig beleid en financiering.

Herbouw van het Westpunt in het Westerpark

Het Westpunt is een voorziening in het Westerpark van waaruit vrijwilligersorganisatie stichting Vrienden van de Natuurtuin de omgeving beheert. Het Westpunt is in 2019 afgebrand. Omdat de verzekeringsuitkering niet voldoende is voor de herbouw van het Westpunt, is aanvullende dekking voor een investeringsbudget nodig inclusief een exploitatiebudget voor de jaarlijkse beheerlasten van het nieuwe gebouw. Het plan voor de herbouw van het Westpunt wordt in het 4e kwartaal van 2023 aan de raad voorgelegd.

Korting indexatie huurders gemeentelijk vastgoed

Om de gevolgen van de inflatie te beperken heeft de raad van de gemeente Zoetermeer op 11 april 2023 besloten om huurders van gemeentelijk vastgoed 8% huurkorting te verlenen.

Wijzigingen effectindicatoren (raadsniveau)

Het voorstel is:

1. De volgende effectindicatoren voor de doelstelling 4.1 'Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele -, sport-, groen- en speelvoorzieningen' aan te passen:

a) 'Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen' wijzigen in: 'Waardering inwoners voor speel- en stadsboerderijen' met als streefwaarde 7,5 (bron: Stadspeiling).

Toelichting: De omschrijving groen- en speelvoorzieningen is namelijk niet juist. Het gaat om speel- en stadsboerderijen;

b) Een nieuwe effectindicator toevoegen: 'Waardering inwoners voor wijk- en schooltuinen' met als streefwaarde 7,5 (bron: Stadspeiling).

Toelichting: Er is nu geen indicator die iets zegt over de waardering van de wijk- en schooltuinen.

2. De volgende effectindicator voor de doelstelling 4.2 'Bevorderen levendige stad' (Programma 4) aan te passen:

a) '% inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt' te wijzigen in: aantal inwoners dat speel- en stadsboerderijen bezoekt met als streefwaarde 300.000 inwoners.

Toelichting: De omschrijving groen- en speelvoorzieningen is namelijk niet juist. Het gaat om speel- en stadsboerderijen (bron: Stadspeiling).

Wijziging prestatie-indicatoren (collegeniveau)

Het voorstel is:

1. Volgende prestatie-indicatoren voor de doelstelling 4.1 'Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele -, sport-, groen- en speelvoorzieningen' (Programma 4) aan te passen:

a) Verwijderen: 'Waardering zwembaden'.

Toelichting: De indicator is dubbelop. De waardering van het zwembad wordt ook al meegewogen in de prestatie-indicator 'waardering sportvoorzieningen', die al in de Stadspeiling is opgenomen.

b) Nieuwe toevoegen: 'Waardering openbare buitensportvoorzieningen' met als streefwaarde 7,5 (Bron: Stadspeiling).

Toelichting: Openbare buitensportaccommodaties zoals fitnessstoestellen worden steeds populairder. Het is raadzaam om dit inzichtelijk te krijgen via een afzonderlijke indicator.

c) Nieuwe toevoegen: 'Waardering hardloop- en fietsroutes' met als streefwaarde 7,5 (Bron: Stadspeiling).

Toelichting: Ongeorganiseerde activiteiten zoals hardlopen en fietsen blijven groeien in populariteit. Het is raadzaam om dit inzichtelijk te krijgen via een afzonderlijke indicator.

d) Verwijderen: 'Waardering stadsboerderijen'.

Toelichting: Is overbodig geworden door de wijziging in effectindicator (1a) onder doelstelling 4.1, waarbij de waardering voor stadsboerderijen is toegevoegd.

2. De volgende prestatie-indicatoren voor de doelstelling 4.2 'Bevorderen levendige stad' (Programma 4) aan te passen:

a) 'Bezoeken wijkgerichte sportactiviteiten kinderen' wijzigen in: 'Aantal deelnemers aan sportactiviteiten georganiseerd door combinatiefunctionarissen sport'.

Toelichting: De activiteiten richten zich namelijk op allerlei doelgroepen en niet alleen op kinderen.

b) Verwijderen: 'Aantal bezoekers stadsboerderijen'.

Toelichting: Is overbodig geworden door wijziging in effectindicator (2a) onder doelstelling 4.2, waarbij het aantal inwoners dat stadsboerderijen bezoekt is toegevoegd.

c) Nieuw toevoegen: '% verhuurde wijk- en schooltuinen' met als streefwaarde 80% (Bron: Gemeente).

Toelichting: Voor het toetsen en sturen van het beleid is het van belang om de bezettingsgraad van de wijk- en schooltuinen inzichtelijk te maken.

Financiën

	Bedragen x €1.000		
	TB1	MJB 2024 - 2027	Doorkijk MJB

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Museum De Voorde: frictiekosten stopzetten subsidierelatie	656						
Onderhouds- en vervangingskosten speel- en stadsboerderijen en wijk- en schooltuinen	-25		-2.000	-250	-250	-250	-250
Saldo	631		-2.000	-250	-250	-250	-250
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
Saldo							
3 Beleidswijzigingen							
Brede SPUK Cofinanciering bij verhoogde rijksbijdrage Brede Regeling Combinatiefuncties - dekking specifieke uitkering	-582 233	-582 233	-582 233				
Nationaal Sportakkoord - dekking verhoging bijdragen uit Nationaal Sportakkoord	-29 29	-29 29	-29 29	-9 9			
Verenigingsondersteuning en onderzoek sportbeleid		-50	-50				
Toegankelijk maken gemeentelijk vastgoed		-1.325	-1.044				
SPUK Impuls jongerencultuur - dekking specifieke uitkering	-295 295	-295 295					
SPUK IDO bibliotheek - dekking specifieke uitkering	-122 122	-122 122	-122 122	-122 122	-122 122	-122 122	-122 122
Netwerkregisseur Groen Spelen Leren	-72	-116	-116				

Herbouw Westpunt in Westerpark			-17	-17	-17	-17	-17
Korting indexatie huurders gemeentelijk vastgoed		-563	-375	-188			
Saldo	-421	-2.403	-1.951	-205	-17	-17	-17
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	210	-2.403	-3.951	-455	-267	-267	-17

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening 2022 en TB1)

Museum De Voorde: frictiekosten stopzetten subsidierelatie

Voor 2023 stond € 1.500.000 in de begroting voor het opvangen van de financiële gevolgen van het stopzetten van de subsidie aan Museum De Voorde. In de jaarrekening 2022 was echter al een voorziening opgenomen van € 656.000, omdat de gemeente de gegarandeerde geldlening van Museum De Voorde per 1 juli 2023 moet overnemen. Het begrote bedrag van € 1.500.000 kan daarom verlaagd worden tot € 843.850.

Onderhouds- en vervangingskosten speel- en stadsboerderijen en wijk- en schooltuinen

Buitenruimte en speeltoestellen op deze GSL-locaties zijn aan vervanging toe. Ook zijn er aanpassingen nodig voor de veiligheid, groeiende bezoekersaantallen, toegankelijkheid en inclusie en dierenwelzijn. Denk aan bijvoorbeeld veiligere toegangswegen en wandelpaden, speeltoestellen die toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking en aanpassingen voor bezoekers met een auditieve of visuele beperking. Er moet een investerings- en onderhoudsplan komen, zodat duidelijk wordt wat de noodzakelijke – eenmalige - aanpassingen en vervangingen kosten en wat vervolgens de structurele onderhouds- en vervangingskosten zijn. Het gaat om alle GSL-locaties (drie speel- en stadsboerderijen, vijf wijk- en schooltuinen en de buitengebieden). Raming voor het opstellen van een onderzoeksrapport met investeringsoverzicht is € 25.000. Het onderzoek moet een beeld geven van de noodzakelijke – eenmalige – onderhouds- en vervangingskosten voor voornamelijk achterstallig grootonderhoud. Deze worden nu geschat op € 2 mln. als eenmalige uitgaven in 2025. Voorlopig is een inschatting gemaakt van de structurele onderhouds- en vervangingskosten. Voor dekking van de benodigde lasten die uit dat onderzoeksrapport voortkomen, is een reservering van € 1 mln. noodzakelijk via een reserve.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

Brede SPUK Cofinanciering bij verhoogde rijksbijdrage Brede Regeling Combinatiefuncties

Zoetermeer heeft recht op een extra rijksbijdrage ter hoogte van € 233.000 in de jaren 2023, 2024 en 2025. Omdat van de gemeente 60% cofinanciering

wordt verwacht, moet de gemeente zelf nog € 349.000 financieren om het extra budget te benutten. Samen met de extra rijksbijdragen betekent dit een beleidswijziging van € 582.000. In principe is de regeling ook nog in 2026 geldig (rijksbijdrage € 212.000 en cofinanciering € 318.000). Gezien de financiële situatie wordt slechts voor drie jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk ook in 2026 wenselijk is (zie ook bijlage 4).

Nationaal Sportakkoord

In 2023, 2024 en 2025 ontvangt de gemeente van het rijk € 86.000 per jaar en in 2026 € 66.703.

Verenigingsondersteuning en onderzoek sportbeleid

Voor de inhuur van specialisten is een budget nodig van € 50.000 in 2024 en 2025.

Toegankelijk maken gemeentelijk vastgoed

Het toegankelijker maken van het voorgestelde gemeentelijke vastgoed vraagt totaal € 2,4 mln. voor de jaren 2024 en 2025.

SPUK Impuls Jongerencultuur

Voor 2023 en 2024 ontvangt de gemeente van het rijk een specifieke uitkering om een impuls te geven aan de jongerencultuur in Zoetermeer ter hoogte van € 295.000. De gemeenteraad heeft op 6 december 2022 besloten om de specifieke uitkering (hierna SPUK) van €310.000 in 2022 beschikbaar te stellen om de cultuurparticipatie door jongeren te versterken. Het voorstel is om ook in 2023 en 2024 deze SPUK-middelen van € 295.000 beschikbaar te stellen. Hiermee kan opnieuw een impuls gegeven worden aan cultuurdeelname van jongeren tussen 14 tot en met 27 jaar. Dit draagt bij aan de verbinding tussen jongeren en hun persoonlijke ontwikkeling. Met dit budget wordt een subsidieregeling opengesteld, gericht op het ondersteunen van culturele projecten voor, door en met jongeren.

SPUK IDO Bibliotheek

Het voorstel is om vanaf 2023 de SPUK IDO ter hoogte van € 122.000 als subsidie aan de bibliotheek beschikbaar te stellen, voor financiering en promotie van de IDO en voor netwerkregie van de voor de IDO relevante organisaties.

Netwerkregisseur GSL

Een fulltime netwerkregisseur GSL voor 2023 is € 72.000 en voor 2024 en 2025 € 116.000 per jaar.

Herbouw van het Westpunt in het Westerpark

De kosten van herbouw bedragen € 300.000. De jaarlijkse exploitatielasten bedragen € 17.000.

Korting indexatie huurders gemeentelijk vastgoed

Deze huurkorting wordt elk jaar trendmatig verlaagd met 25% tot 2027. Voor de jaren 2024 tot en met 2026 bedraagt de huurkorting respectievelijk € 563.000, € 375.000 en € 188.000.

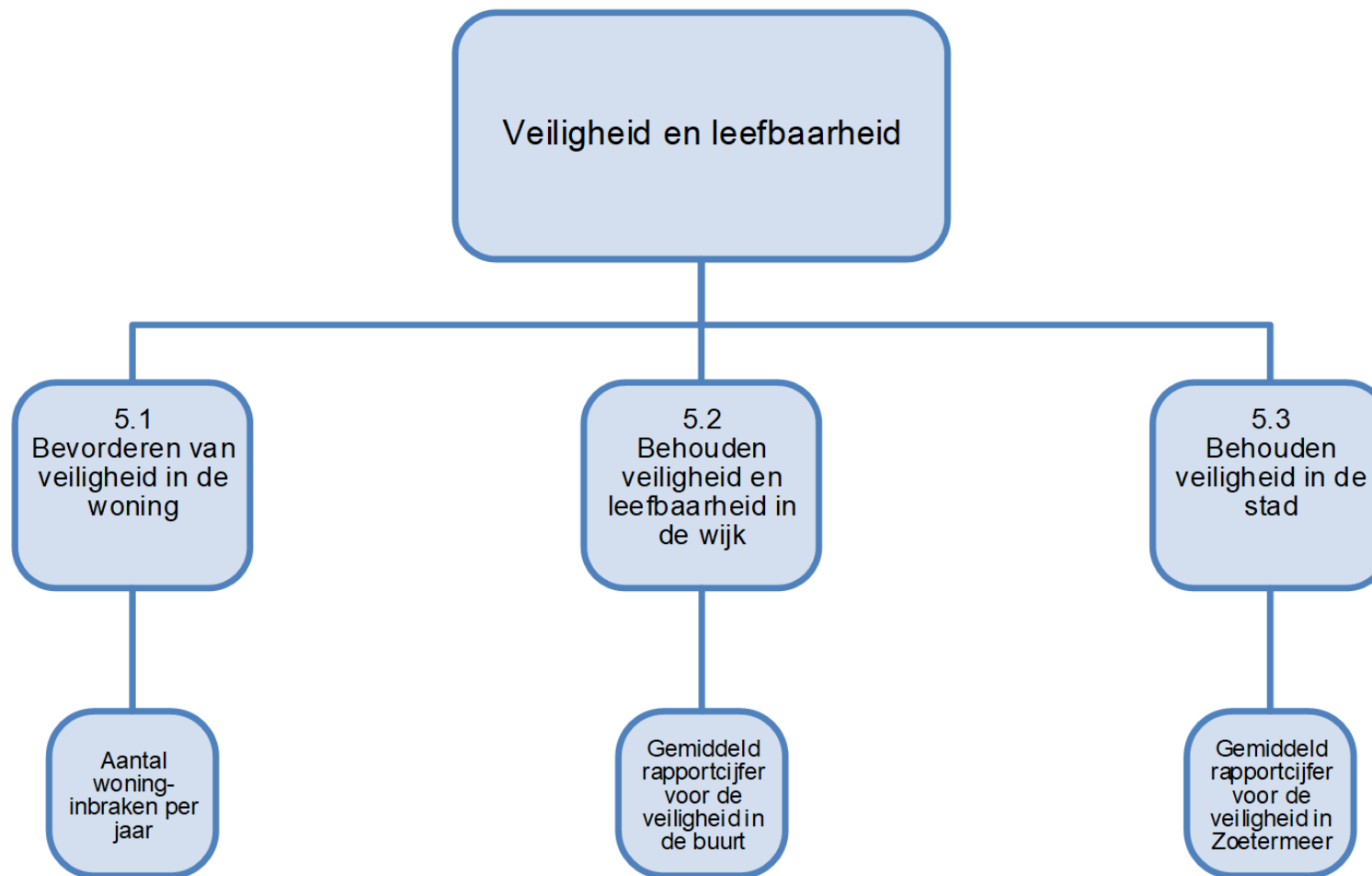
Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Herbouw van het Westpunt in het Westerpark	De uitkering van de opstalverzekering van het Westpunt, dat in 2019 is afgebrand, is onvoldoende om de kosten voor herbouw te dekken. Het plan voor de herbouw van het Westpunt wordt in het 4e kwartaal van 2023 aan de raad voorgelegd. Na aftrek van de verzekeringsuitkering is er nog aanvullende dekking nodig voor de kapitaallasten.

Technische begrotingswijzigingen

College/Raad	Toelichting
Raad	In het raadsmemo Noodfonds energie-armoede is opgenomen om middelen voor deze energie-armoede te reserveren in de reserve Zoetermeernoodfonds. Met deze begrotingswijziging worden deze middelen in de begroting 2023 opgenomen, zodat de subsidies uitbetaald kunnen worden (€ 1.060.000).

Programma 5. Veiligheid

Beleidswijzigingen

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid/RSIV

Momenteel betaalt Zoetermeer een bijdrage aan de politie voor de deelname aan Burgernet. Dit is waarschijnlijk vanaf 2024 niet langer nodig. Het vrijgefallen bedrag wordt dan ingezet om de verhoging van de RSIV-bijdrage te financieren. In dat geval is geen extra geld nodig. Naar verwachting is hierover meer bekend bij het aanbieden van de Programmabegroting 2024.

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Coördinator woonoverlast en projectmedewerker woonoverlast (zie ook overhead)		-182	-182	-182	-182	-182	-182
Herstel basis op orde team Openbare Orde en Veiligheid (zie ook overhead)		-255	-255	-255	-255	-255	-255
Handhavingsjuristen (zie ook overhead)		-301	-301	-301	-301	-301	-301
Saldo		-738	-738	-738	-738	-738	-738
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
Saldo							
3 Beleidswijzigingen: niet van toepassing							
Saldo							
TOTAAL SALDO PROGRAMMA		-738	-738	-738	-738	-738	-738

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Coördinator woonoverlast en projectmedewerker woonoverlast

In 2022 heeft de pilot woonoverlast/woonfraude plaatsgevonden. De problemen met woonoverlast/woonfraude zijn divers. Het betreft hoarding, vervuiling, onbegrepen/verward gedrag, burenruzies en woonfraude met m.n. arbeidsmigranten en overbewoning. De taken uit de Wet Woonoverlast zijn belegd bij de gemeente. Dit houdt in dat de aanpak van woonoverlast een gemeentelijke taak is. De coördinator Woonoverlast is in het najaar van 2021 formeel gestart in de vorm van een pilot. De kosten hiervoor zijn niet structureel gedekt in de begroting. Doordat woonoverlast nu structureel als taak wordt opgepakt, komt veel meer casuïstiek naar boven die voorheen niet zichtbaar was. Daarnaast is een tendens in de maatschappij te bemerken, onder andere als gevolg van de coronacrisis, energiecrisis, inflatie, dat meer problematiek achter de voordeur is/mensen 'grip op het leven' verliezen en daardoor gevaarlijke situaties ontstaan, zowel voor betrokkenen als omgeving/samenleving. Op dit moment is er een caseload, divers van aard en omvang, van 504 meldingen. Dit is te veel voor 1 medewerker. Dit is te kwetsbaar. Daarom is, naast de coördinator, een projectmedewerker noodzakelijk. De totale structurele kosten zijn 2 fte, € 182.000 vanaf 2024.

Herstel basis op orde Openbare Orde en Veiligheid

Om de basis op orde te brengen is de borging van 3 fte, € 255.000 structureel op de volgende thema's noodzakelijk:

- beleidsondersteuner cluster beleid;
- medewerker rampen- en crisisbeheersing;
- netwerkregisseur taakaccent jeugd.

De werkzaamheden voor de Openbare Orde en Veiligheid zijn de afgelopen jaren enorm toegenomen als gevolg van een toename van uitbreiding van de taken en een complexere taakuitvoering. Dit is een logische ontwikkeling die past bij de stad. In sommige gevallen is de formatie niet structureel geborgd. Kwetsbaarheid op de genoemde drie thema's is ook benoemd in de benchmark van lokale zaken over de crisisorganisatie. Het niet structureel kunnen borgen van deze functies zorgt voor kwetsbaarheid en risico's in de taakuitvoering omdat, mochten deze functies wegvallen, bepaalde (wettelijke) taken niet meer kunnen worden uitgevoerd en/of de gemeente niet goed voorbereid is op rampen en crises. De gevraagde structurele borging zorgt voor het wegnemen van deze kwetsbaarheid en risico's.

Handhavingsjuristen

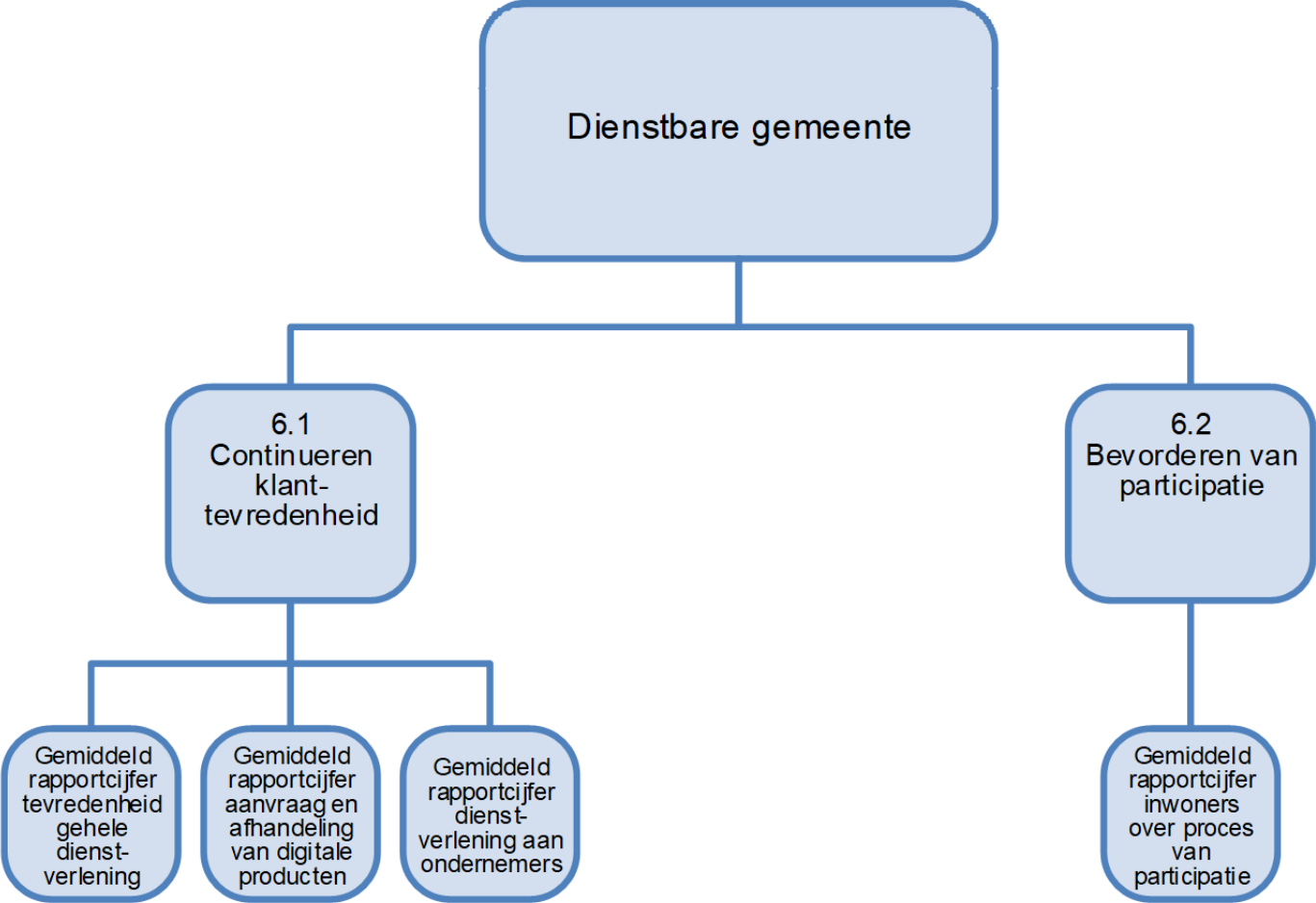
De Vergunningverlening Toezicht en Handhaving is de afgelopen jaren gegroeid als gevolg van een toename van uitbreiding van de taken en een de complexere taakuitvoering, waarbij in sommige gevallen de formatie niet structureel is geborgd. Daarnaast heeft de invoering van de Omgevingswet gevolgen voor de capaciteit en ook de toenemende woonoverlastzaken vraagt meer capaciteit van de handhavingsjuristen. Dit zorgt voor kwetsbaarheid en risico's in de taakuitvoering omdat, mochten deze functies wegvallen, bepaalde (wettelijke) taken niet meer kunnen worden uitgevoerd. De gevraagde structurele borging zorgt voor het wegnemen van deze kwetsbaarheid en risico's. Dit heeft een direct nadelig gevolg van de handhaving van zowel de openbare orde (drugs en geweldsincidenten) als gevallen waarbij in strijd met het Omgevingsrecht wordt gehandeld (bouwen in strijd met een vergunning of zonder vergunning). Het gaat om 3 fte, € 301.000 meerkosten vanaf 2024.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen
Niet van toepassing.

Programma 6. Dienstverlening en participatie

Beleidswijzigingen

Balie Gemeentelijk Informatiepunt

Het gemeentelijke Informatiepunt verzorgt de telefonie en de webcare van de gemeente Zoetermeer. Door verschillende ontwikkelingen is er behoefte aan een fysieke balie van het Gemeentelijke Informatiepunt van het Publieksplein. De behoefte is ontstaan door verschillende ontwikkelingen zoals:

- een oproep van de overheid om persoonlijk contact voor (kwetsbare) inwoners mogelijk te maken naar aanleiding van de Toeslagenaffaire;
- de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) treedt op 1 januari 2024 in werking. Daarin is de zorgplicht opgenomen voor passende ondersteuning bij alle communicatie met de overheid;
- de behoefte van inwoners aan een receptie op het stadhuis.

Deze balie gaat samenwerken met onder andere het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de bibliotheek.

Leernetwerk Toekomstbestendige New Towns

In 2023 is gestart met een 'Leernetwerk Toekomstbestendige New Towns'. Dit Leernetwerk vloeit voort uit het New Town Congres dat door Zoetermeer op 28 november 2022 werd georganiseerd, en wordt gecoördineerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het leernetwerk vormt een bruikbare ingang om bij medeoverheden te kunnen lobbyen voor steun voor de New Towns. Het doel is hierbij in eerste instantie om meer kennis en inzicht op te doen om onze gemeenten toekomstbestendig te kunnen ontwikkelen. Daarnaast willen we met de lobby de kans op succes vergroten bij aanvragen voor generieke programma's, zoals het Volkshuisvestingsfonds en bijdragen aan het ontwikkelen van specifieke steun op nationaal en regionaal niveau voor New Towns. Een van de instrumenten die hiervoor wordt gebruikt, is een onderzoek naar de specifieke situatie van New Towns, dat naar verwachting in 2023 plaatsvindt in samenwerking met het ministerie van BZK en andere New Towns.

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Opbrengsten bouwleges	-1.500						
Inhuur budget vergunningverleners WABO verlengen - dekking legesopbrengsten		-692 692					
Vervanging vergunningverleningssysteem		-90	-90	-90	-90	-90	-90
Verkiezingen	-220	-220	-220	-220	-220	-220	-220

Saldo	-1.720	-310	-310	-310	-310	-310	-310
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
Omgevingswet, herfasering structurele budgetmutatie	95	95	98				
Bestuurlijke samenwerking VNG	- 51	- 51	- 51	- 51	- 51	- 51	- 51
Inhuur omgevingsbalie		- 65					
Saldo	44	-21	47	-51	-51	-51	-51
3 Beleidswijzigingen							
Balie Gemeentelijke Informatiepunt	0	0	0	0	0	0	0
Leernetwerk Toekomstbestendige New Towns	-40	-40					
Saldo	-40	-40					
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-1.716	-371	-263	-361	-361	-361	-361

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Opbrengsten bouwleges

Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden leges geïnd. Op basis van de huidige en verwachte aanvragen wordt een nadeel verwacht van € 1,5 mln. in 2023. Dit wordt veroorzaakt doordat de behandeling van de aanvragen, mede doordat er meer binnenstedelijk wordt gebouwd, complexer is en meer tijd vergt, zowel aan de kant van de aanvrager als aan de kant van de gemeente. Daarnaast is het aantal grote(re) aanvragen minder dan de afgelopen jaren. Een van de redenen hiervan is dat sommige grote projecten vanwege de huidige hoge bouwkosten worden uitgesteld.

Inhuurbudget vergunningverleners WABO verlengen

Het huidige inhuurbudget moet in 2024 worden verlengd, zodat dit ingezet kan worden op momenten dat dit noodzakelijk is. Het gaat hierbij om inhuur als gevolg van de invoering van de Omgevingswet en extra inzet capaciteit als gevolg van de bouwambities van het college. Het uitgangspunt is dat de extra inhuur ook leidt tot extra legesinkomsten. Daarmee is dit een budgetneutraal voorstel.

Vervanging vergunningverleningssysteem

Powerbrowser is de applicatie die dient als vervanging voor het huidige systeem (Squit) voor het verwerken van alle vergunningen en leges. De vervangingskosten zijn, mede door de aanvullende eisen uit de Omgevingswet, vanaf 2024 € 90.000 hoger dan begroot.

Verkiezingen

Voor de verkiezingen van de Provinciale staten en het Waterschap in 2023 zijn de kosten naar verwachting circa € 220.000 hoger dan geraamd. De complexiteit van het organiseren van de verkiezingen is de afgelopen jaren toegenomen en neemt de komende jaren nog meer toe. Dat gaat onder meer om toegenomen aandacht voor het werven en trainen van stembureauleden, realiseren van geschikte en toegankelijke stembureaus, veiligheidsvraagstukken en aandacht voor communicatie en social media. De komende jaren worden waarschijnlijk meerdaagse verkiezingen gehouden en briefstemmen op verzoek. Dit brengt allemaal extra kosten met zich mee, los van de prijsstijgingen in het algemeen. Vanuit het rijk zijn met ingang van 2023 structureel extra middelen toegekend in verband met de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (NPVV). Deze middelen zijn echter niet toereikend. De huidige inschatting is dan ook dat er structureel extra budget van € 220.000 nodig is om de verkiezingen ook in de toekomst op een adequate wijze te kunnen organiseren.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Omgevingswet, herfasering structurele budgetmutatie

De inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is verschoven van 1 januari 2023 naar 1 januari 2024. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is een stapsgewijze budgetmutatie toegekend. Deze reeks wordt nu één jaar verschoven zodat deze gelijk loopt met de inwerkingtreding van de wet en de daarbij behorende verwachte overgangperiode. In de Programmabegroting 2024-2028 worden de budgetten, die nu centraal in programma 6 staan naar de juiste programma's verdeeld.

Bestuurlijke samenwerking Contributie VNG

Voor de bestuurlijke samenwerking tussen de gemeente Zoetermeer en de VNG is een bedrag van € 566.000 beschikbaar gesteld. Tijdens de Algemene Leden Vergadering van 29 juni 2022 hebben de leden ingestemd met de uitgangspunten voor de meerjarige ontwikkeling van de contributie. Daarbij is afgesproken om de VNG-begroting weer in evenwicht te brengen door een combinatie van geleidelijke contributieverhoging en het inzetten van het vermogen van de VNG. Hierdoor wordt een structureel nadeel verwacht van € 51.000.

Inhuur omgevingsbalie

De Omgevingswet treedt 1 januari 2024 in werking. Hierdoor krijgen de omgevingsbalie en het Gemeentelijk Informatiepunt meer vragen. Deze vragen gaan over de aanvragen via het nieuwe landelijke systeem (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en de vragenboom op de website. Hiervoor is het eerste jaar voor maximaal 20 uur per week extra inhuur nodig.

Beleidswijzigingen

Balie Gemeentelijk Informatiepunt

Door beschikking van het huidige budget kan de bemensing van de balie naar verwachting kostenneutraal worden gerealiseerd.

Leernetwerk Toekomstbestendige New Towns

De kosten hiervoor worden zo veel mogelijk met de andere New Towns gedeeld, waardoor het naar verwachting om een beperkt budget gaat. Het college verwacht hiervoor € 40.000 per jaar nodig te hebben in 2023 en 2024.

Risico's

Paspoortpiek

In de begroting is rekening gehouden met de paspoortpiek. Het aantal aanvragen voor reisdocumenten neemt de komende jaren enorm toe. Van gemiddeld 5.000 afspraken voor het aanvragen en afhalen naar circa 25.000 per jaar. Dit is een landelijke trend. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de toename van aanvragen door een stijgend aantal vermissingen, nieuwkomers en de Brexit. Daarnaast wordt er een jaarlijkse stijging van 25% meer aanvragen van rijbewijzen verwacht. Op basis van de laatste cijfers wordt gemonitord of de geraamde inzet van extra personeel voldoende is. Ook wordt onderzocht of het nodig is om de publieksbalies te openen op de maandag om aan het aantal stijgende aanvragen te kunnen voldoen.

Doorontwikkeling BSP/Burgerzaken

Het vak burgerzaken is aan het veranderen. Er komen steeds meer taken bij en het vakgebied wordt complexer. Veranderingen zijn bijvoorbeeld:

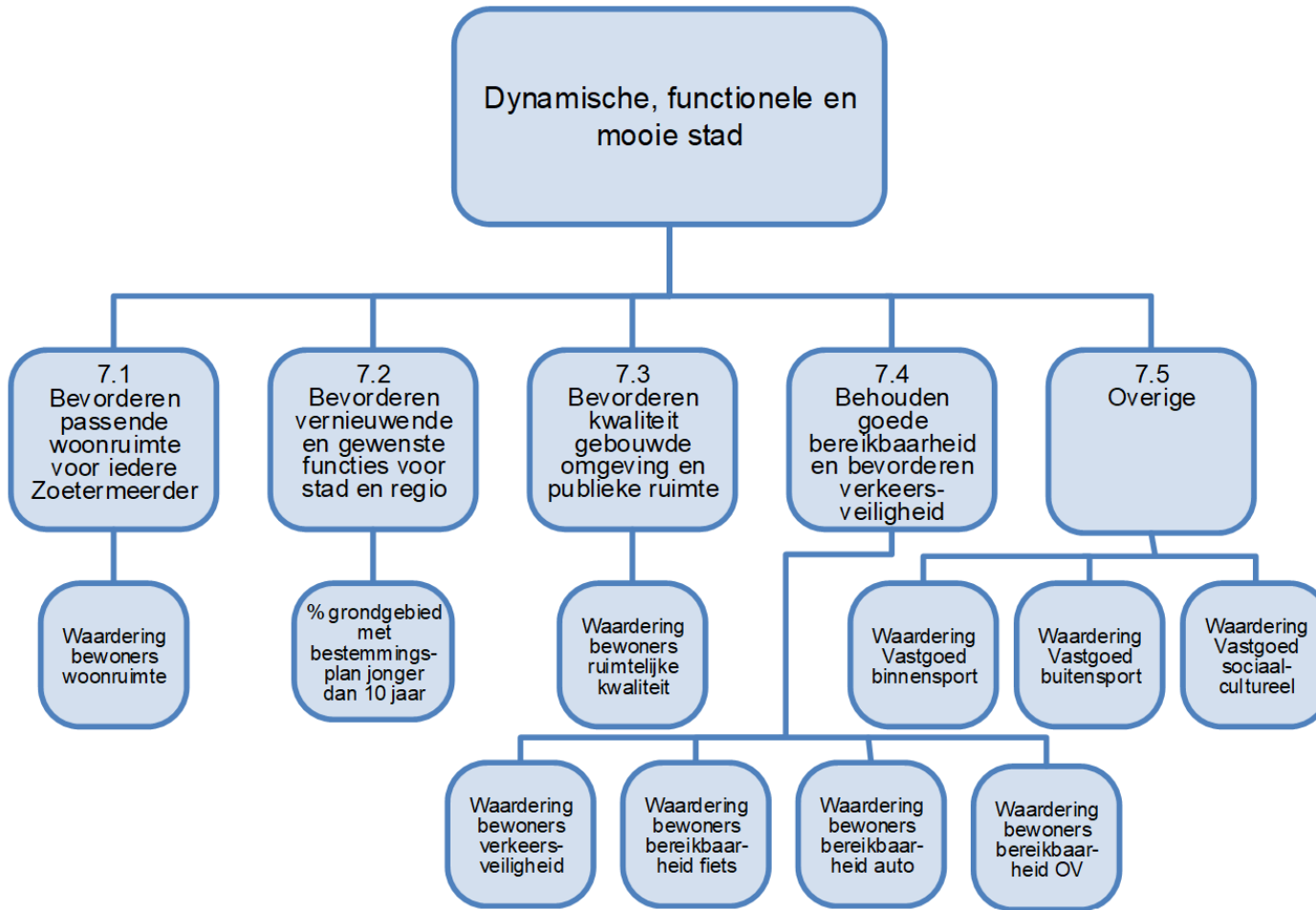
- leveren van maatwerk (bijvoorbeeld briefadres);
- extra taken op het gebied van ondermijning zoals het voorkomen van en controles op identiteits- en adresfraude;
- mogelijke verplichte certificering voor medewerkers;
- toename wettelijke vereisten op het gebied van verantwoording.

In 2023 wordt onderzocht wat de consequenties hiervan zijn.

Nieuwe leverancier voor het uitvoeren van Klanttevredenheidsonderzoeken

Door een externe partij worden klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden gebruikt voor verbetering van onze dienstverlening en de jaarrekening. De huidige leverancier beëindigt eind dit jaar het contract. Daarom wordt een andere leverancier gezocht. Uit voorlopig onderzoek blijkt dat de kosten hoger worden.

Programma 7. Inrichting van de stad

Beleidswijzigingen

Uitbreiding Palenstein herstructurering

Palenstein herstructurering loopt al enige tijd en met de planvorming van het nieuwe centrale plein Palenstein begint het eind van het project in zicht te komen. Tijdens de voorbereiding van werkzaamheden voor vlek D (Croesinckplein) is duidelijk geworden dat de nieuwbouwplannen van Vidomes in vlek D en daarmee samenhangende herinrichting van het openbaar gebied veel impact heeft op de huidige woontoren en het gemeentelijk kantoorgebouw Welkom 2 in de laagbouw. Het pand is verouderd maar kan middels enkele aanpassingen, beter aangesloten worden bij het nieuwe Croesinckplein.

Binnengebied Palenstein

Een gedeelte van het openbaar gebied van Palenstein behoort tot het binnengebied van deelplan D en is onderdeel van de herstructurering Palenstein. In het binnengebied ontwikkelt Vidomes een bouwplan. Er zijn afspraken gemaakt dat de gemeente het binnengebied bouwrijp en woonrijp zal maken. De kosten van de herinrichting zijn voor rekening van Vidomes.

Gebiedsontwikkeling Meerzicht

Meerzicht is een wijk die zich kwetsbaar ontwikkelt. De sociaal-economische kracht in deze wijk staat onder druk. Met name het hoogbouwgedeelte bevindt zich in een neergaande spiraal. In de Ontwerpvisie Zoetermeer 2040 is aangegeven dat de focus gelegd wordt op de wijken die kwetsbaar zijn. Meerzicht is de eerste woonwijk die langs de lijnen van Zoetermeer 2040 wordt aangepakt. De wijkverkenning uit 2019 maakt inzichtelijk dat een toekomstbestendig Meerzicht vraagt om ingrepen op de verschillende domeinen die elkaar versterken. De aandacht wordt daarom met name gericht op twee belangrijke pijlers van het programma: een sociaal deel en een fysiek deel. Het sociale deel richt zich op wijkgerichte preventie en een wijkgericht interventie gericht op armoede, welzijn, werk en geld om de problemen achter de voordeur effectief aan te pakken. Het fysieke deel richt zich als eerste op het 'Hart van Meerzicht' en een aanpak van de Bossenbuurt. Het aanpakken van Meerzicht kan en wil de gemeente niet alleen. De gemeente zoekt hierbij naast de inwoners ook contact met belangrijke eigenaren van bezit zoals woningbouwcorporaties en eigenaren van bijvoorbeeld het winkelgebied. Bij het 'Hart van Meerzicht' staat een transformatie van het winkelcentrum en de directe omgeving voor ogen. In het Bossenpark worden mogelijkheden onderzocht om het huidige 'doorgangspark' te transformeren naar een 'verblijfspark'. De uitvoering van de aanpassingen wordt daarbij afgestemd met andere ontwikkelingen zoals de verduurzaming van de galerijflats. Voor de inzet van de gemeentelijke investeringen in het openbaar gebied wordt een businesscase opgesteld. De inzet is sterk afhankelijk van de financiële middelen die er ter beschikking kunnen worden gesteld en welke bestaande middelen in kunnen worden gezet. In de nog op te stellen businesscase voor Meerzicht wordt ingegaan op de eenmalige en structurele kosten en de daar tegenoverstaande dekking.

In december 2022 is voor het gebiedsprogramma Meerzicht budget toegekend voor 2023 en 2024. Het is wenselijk dat er op twee onderdelen een aanvulling plaatsvindt:

- Hart van Meerzicht

Gezien de huidige ontwikkelingen is er meer regie en extra inzet noodzakelijk om te komen tot een kwalitatief goede aanpak en een plan met voldoende draagvlak en ontwikkelpotentieel voor de partijen.

- Uitgebreide participatie

Voor participatieproces is meer inzet nodig van onder andere stedenbouwkundigen en landschapontwerpers. Komende jaren is sprake van intensieve trajecten met bewoners en een aanpak per buurt en maatwerk. Hiervoor is extra capaciteit nodig. De participatie in Meerzicht beperkt zich niet alleen tot inspraak over buitenruimte en fysieke ingrepen maar heeft ook als doel om bewoners te activeren.

Dakenprogramma

Het benutten van de ruimte op daken voor verschillende stedelijke opgaven staat nog weinig op het netvlies van eigenaren en ontwikkelaars. Daarom is het wenselijk dat de gemeente als kwartiermaker het gebruik van de daken aanjaagt en ook zelf het goede voorbeeld geeft. In 2026 maakt een nieuw college de afweging of het nodig is om de dakenaanpak te verlengen of niet (als de markt het intussen afdoende zelf oppakt). Het budget dient als proces- en stimuleringsgeld om het (bestaande) Zoetermeerse Dakenteam haar werkzaamheden goed te kunnen laten uitvoeren. Het gaat om werkzaamheden gericht op: (1) optoppen (o.a. wooncomplexen van woningcorporaties), (2) multifunctioneel gebruik daken van gemeentelijk vastgoed, (3) multifunctioneel gebruik daken grotere vastgoedeigenaren in de Zoetermeerse Binnenstad en andere gebieden in de stad, als ook bij nieuwbouw en (4) benutten van hun daken door individuele eigenaar-bewoners. Met het Raadsmemo Dakenaanpak is de raad in maart jl. geïnformeerd over de aanpak.

Formatie wonen

De formatie voor wonen is niet toereikend om alle bestaande en nieuwe taken uit te voeren. Er is sprake van een toegenomen opgave ten opzichte van eerdere jaren. Het voorstel is om 1 fte structureel toe te voegen aan de formatie ten behoeve van kwaliteit en kwantiteit. De uitbreiding is noodzakelijk omdat:

- de opgave op het gebied van Wonen meer dan verdubbeld is (ten opzichte van de Woonvisie 2015);
- in het coalitieakkoord, de omgevingsvisie Zoetermeer 2040, de regionale Woonagenda Haaglanden en de recent met het rijk en provincie gesloten Woondeal (tot 2032) hoge ambities en ambitieuze afspraken zijn geformuleerd;
- de woningbouwproductie van 4.500 woningen omhoog moet naar ruim 10.000 woningen om het woningtekort in te lopen;
- er een toegenomen opgave is op het gebied van herstructurering om Zoetermeer toekomstbestendig en meer in balans te brengen;
- de opgave op het gebied van wonen met zorg en welzijn en de huisvestingstaak voor kwetsbare groepen (denk aan vluchtelingen, arbeidsmigranten, uitstroom uit instellingen e.d.) sterk toeneemt;
- door prijsstijgingen en energiearmoede er nieuwe afspraken nodig zijn vanwege de druk op de sociale huursector;
- een actuele Woonvisie met een Woonprogramma sinds vorig jaar verplicht is op grond van de gewijzigde Woningwet en
- een update van de Hoogbouwvisie nodig is voor meer differentiatie in de woonmilieus.

De hoeveelheid taken is niet afgestemd op de beschikbare capaciteit. Hierdoor blijven belangrijke taken liggen, zoals:

- de advisering en verankering van het woningbouwprogramma in woningbouwprojecten (input woningbouw als aanjager stadsontwikkeling),
- de uitvoering en vernieuwing van lokale prestatieafspraken en de Regionale Woonagenda Haaglanden,
- de huisvesting van bijzondere doelgroepen als statushouders, uitstroom uit zorginstellingen (Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang) en arbeidsmigranten,
- de inzet op subsidieverwerving voor nieuwbouw, woningverbetering en verduurzaming bij het rijk en de provincie.

Met de extra formatie kunnen de taken op een goede manier uitgevoerd zonder dat er taken blijven liggen of doorschuiven in tijd.

Monitoring parkeerdruk

In het coalitieakkoord is budget vrijgemaakt voor het periodiek meten van de parkeerdruk. Het is effectiever om om de twee jaar een breder onderzoek uit te voeren dan elk jaar een klein onderzoek.

Pilot verkeer inzet Buurtvervoer

Door de verschraling van het openbaar vervoer zijn niet alle locaties binnen Zoetermeer voor iedere groep lopend bereikbaar. Voor mensen die minder goed

ter been zijn maar niet binnen de Wmo-regeling vallen, betekent dit dat zij geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer (OV) in de wijken als de halte iets verder weg ligt of naar winkelcentra, ziekenhuis of gewoon naar familie binnen Zoetermeer. Voor reizigers die gezond van lijf en lede zijn is dit wel mogelijk. Ondanks dat het wenselijk is op sommige locaties zoals Rokkeveen een robuuster netwerk van OV-haltes te hebben.

Om vervoersarmoede/vereenzaming tegen te gaan, is het voorstel om als antwoord op het verschralende OV in de wijken via Buurtvervoer Zoetermeeders gelegenheid te bieden om gebruik te maken van het OV en bezoeken binnen de gemeentegrenzen. Buurtvervoer om op een laagdrempelige manier deze groep op gepaste wijze te vervoeren binnen Zoetermeer. Buurtvervoer kan zo breed worden opgezet als wenselijk en hoeft zich niet te beperken tot bovengenoemde doelgroep. Wel moeten we er selectief mee omgaan om voorkomen dat het gebruikt wordt als een taxi. Als de pilot slaagt kan op termijn mogelijk kosten worden bespaard op het WMO-vervoer en heeft de gemeente een goede functionerende gemeenschappelijk vervoer binnen haar grenzen. Dit past ook goed in de mobiliteitsstrategie, waarbij het individuele vervoer wordt teruggedrongen en het collectieve vervoer wordt bevorderd.

Formatie Milieu en Duurzaamheid

Milieukwaliteit en duurzaamheid vormen een basis voor de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer voor bestaande - en nieuwe inwoners. Ze zijn daarmee belangrijk voor het kunnen realiseren van de ambities vanuit de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de kwalitatieve opgaven die daaruit voortvloeien. Daarnaast moet de gemeente de (toekomstige) wettelijke taken op dit terrein kunnen voorbereiden en uitvoeren. Ook is het noodzakelijk dat inwoners en ondernemers voldoende kunnen worden geadviseerd over deze onderwerpen en de kaders en regels die hiervoor (gaan) gelden. Ook het bestuur moet hierop voldoende kunnen worden geadviseerd. Dat kan nu onvoldoende.

In de periode vóór 2015 is veel beleidskennis op milieugebied uit de gemeentelijke organisatie verdwenen. Deels had dit te maken met de vorming van de gemeenschappelijk regeling Omgevingsdienst Haaglanden en deels met de bezuinigingen in die tijd vanuit een perspectief dat de gemeente Zoetermeer weinig ontwikkelopgaven meer had na het afbouwen van Oosterheem. Na onderlinge vergelijking blijkt dat veel omliggende gemeenten deze expertise wel (weer) in hun formatie hebben opgenomen. In praktijk betekent dit dat deze thema's nu door adhoc maatregelen met kunst en vliegwerk door collega's van aanpalende beleidsdisciplines (deels) wordt opgevangen. Dit gaat daarmee ten koste van de formele takenpakketten van deze collega's en de kwaliteit van de advisering aan het bestuur en inwoners.

De aanvulling bedraagt voor 2025 2,5 fte voor de volgende drie onderwerpen:

- bodem, water en ondergrond 1 fte;
- gezondheid: luchtkwaliteit, geluid, straling, externe veiligheid 0,5 fte;
- klimaatadaptatie & circulaire economie 1 fte.

Stationsgebied en Nelson Mandelabrug

In het masterplan Entree is opgenomen dat de omgeving van station Zoetermeer als onderdeel van de ontwikkeling Entree dient te worden opgewaarderd. In de visie stationsgebied Zoetermeer is dit voornemen verder uitgewerkt (Raadsbesluit Visie Stationsgebied 2021). Vanuit het programma Openbaar Vervoer Schaa sprong is de ambitie om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren. De recent getroffen noodmaatregelen voor de Nelson Mandelabrug – in verband met het verhelpen van de onveilige situatie – maken de 'upgrade' nog urgenter. De maatregelen hebben namelijk geleid tot een verkleinde capaciteit van de huidige brug. Zonder de bouw van de nieuwe stadswijk Entree Zoetermeer voldoet de capaciteit zoals die was voorafgaand aan de getroffen noodmaatregelen. De Nelson Mandelabrug heeft onvoldoende capaciteit om de toegenomen verkeersstromen, die ontstaan door Entree Zoetermeer, te kunnen afwikkelen. Daarmee is deze aanpassing noodzakelijk om de toegang tot de nieuwe wijk te kunnen realiseren.

Komende jaren moet de brug structureel hersteld worden. Vanwege de tijdelijke en kwalitatief niet optimale noodbrug over de A12 is er extra urgentie om het

structureel herstel in gang te zetten in combinatie met de reeds ingezette knooppuntontwikkeling. Ook is gebleken dat ProRail liften heeft die binnen afzienbare tijd toe zijn aan een renovatie. Deze plannen kunnen in een integrale aanpak worden meegenomen. Om de capaciteit te vergroten en de aantrekkelijkheid van het OV te verhogen zijn verschillende voorstellen in onderzoek. De financiële opgave om dit soort omvangrijke ingrepen te realiseren is groot. Om deze reden voert de gemeente overleg met het rijk, de provincie en de MRDH. In alle gevallen dient de gemeente een eigen bijdrage te leveren. De omvang hiervan verschilt per subsidieregeling. Gezien het lopende overleg is het voor deze perspectiefnota nog te vroeg om hiervoor al concrete bedragen te reserveren. Zodra hier meer zekerheid over is, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Project Bleiswijkseweg herinrichting

Op 1 november 2021 heeft de gemeenteraad motie 2111-25A: Beperken (vracht)verkeer Bleiswijkseweg aangenomen. Met deze motie is het college verzocht: Een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om het verkeer op de Bleiswijkseweg, met name het vrachtverkeer, te beperken en voor eind 2022 de uitkomsten met de raad te delen.

Al langere tijd speelt de wens om de Bleiswijkseweg te verbeteren. Naast de motie hebben er begin 2022 nog twee relevante gebeurtenissen plaatsgevonden. Op 31 januari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het beschikbaar stellen van onderzoeksbudget voor het programma Dutch Innovation Park. Onder de noemer 'Impuls Kwaliteit buitenruimte & bereikbaarheid' is budget gereserveerd voor het verbeteren van de openbare ruimte van het gebied. Onderdeel hierbij is het onderzoek naar het verbeteren en aanpassen van de Bleiswijkseweg. Op 14 februari 2022 heeft het college de samenwerkingsovereenkomst Metropolitane Fietsroute ondertekent van de MRDH. Hiermee heeft de gemeente Zoetermeer zich gecommitteerd om voor 1 maart 2026 een metropolitane fietsroute te realiseren tussen Zoetermeer en Rotterdam. In Zoetermeer loopt de route vanaf de Dorpsstraat, over de Bleiswijkseweg naar de gemeentegrens met Lansingerland. Om te bekijken hoe de gewenste doelen bereikt kunnen worden is het project Bleiswijkseweg opgestart.

Voor het opnieuw inrichten van de Bleiswijkseweg is op dit moment geen budget gereserveerd. Wel is er budget voor het aanleggen van het ontbrekende deel van de metropolitane fietsroute en zijn er besprekingen met de MRDH over subsidie vanuit de MRDH. In de komende periode wordt bekeken op welke wijze het ontbrekende budget kan worden gevonden. Zo nodig wordt een voorstel aan de raad voorgelegd.

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							

Aankoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D)	-117						
Verkoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D)	1.967						
Provada	-100						
- dekking doorberekening andere gemeenten	100						
Brandstofverkooppunt	275						
Subsidie woningbouw Engelandlaan 140	615	-615					
	-615	615					
Stationsgebied Plintgebouw Entree	-200						
- dekking Rif	200						
Saldo	2.125	0					
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
Saldo							
3 Beleidswijzigingen							
Uitbreiding Palenstein herstructering		-120					
Binnengebied Palenstein	-440	-420					
- dekking bijdrage ontwikkelaar	440	420					
Gebiedsontwikkeling Meerzicht		-235	-235				
- dekking reserve fonds Zoetermeer 2040		235	235				
Dakenprogramma		-80	-80				
- dekking reserve investeringsfonds		80	80				
Formatie wonen (zie ook overhead)		-98	-98				

Monitoring parkeerdruk	10	-30	10				
Pilot verkeer inzet Buurtvervoer		-220	-180				
Formatie Milieu en Duurzaamheid (zie ook overhead)		-126	-251				
Project Bleiswijkseweg herinrichting		-pm	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
Saldo	10	-594	-419	0	0	0	0
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	2.135	-594	-419	0	0	0	0

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Aankoop en verkoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D)

In het raadmemo Verkoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D) van 20 oktober 2021 is de raad geïnformeerd over de voortgang van de aankoop van een kavel van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en de verkoop van drie kavels aan twee partijen met een verwacht positief totaalresultaat van totaal € 1,7 mln. In TB2-2022 is aangegeven dat de aankoop alsmede een gedeeltelijke verkoop van de kavels in het 4e kwartaal van 2022 zou plaatsvinden. Dit echter uitgesteld naar 2023. Na aftrek van gemaakte kosten wordt een positief resultaat van € 1,85 mln. gerealiseerd. Dit is € 150.000 hoger dan eerder gemeld. Dit komt door lagere kosten voor het bouw- en woonrijp maken door de ontwikkelaar. Dat heeft een positief effect op de grondwaarde.

Provada

De gemeente organiseert dit jaar namens verschillende gemeenten van de Verstedelijkingsalliantie de deelname aan de vastgoedbeurs Provada. De kosten worden via de gemeentelijke begroting in rekening gebracht en onder vermindering van het gemeentelijke aandeel aan de andere gemeenten in rekening gebracht. De kosten bedragen ca. € 0,1 mln.

Brandstofverkooppunt

Voor het brandstofverkooppunt aan de Weidedreef 50 is een nieuw langdurig huurovereenkomst afgesloten. De te ontvangen vergoeding voor de verlenging bedraagt € 275.000 en betreft een éénmalig voordeel.

Subsidie woningbouw Engelandlaan 140

Voor de bouw van woningen op de locatie Engelandlaan 140 is subsidie van de provincie Zuid-Holland van € 615.000 toegekend. Het betreft een project van De Goede Woning om 85 sociale huurwoningen te realiseren. De start van de bouw is vertraagd naar half 2023. Omdat de subsidie wordt uitbetaald na oplevering vindt de uitkering niet in 2023 plaats maar in 2024.

Stationsgebouw Plintgebouw Entree

Voor de realisatie van het Plintgebouw is met raadsbesluit ca. € 11,2 mln. beschikbaar met ca. € 5,9 mln. Begin december 2022 stonden hiervoor opdrachten gereed maar deze zijn als gevolg van de onvoorziene werkzaamheden aan de Nelson Mandelabrug stilgelegd. Dit leidt tot stilstand kosten en herstartkosten bij de leveranciers. Daarnaast heeft het college opdracht gegeven om de stations ontwikkeling te versnellen met het oog op de verdere toekomst. Dat leidt tot extra inzet. Als gevolg van deze ontwikkeling moeten de plannen opnieuw beschouwd worden en moet opnieuw bekeken wat de planning in toekomst moet worden. De meerkosten van het stilleggen, het opnieuw opstarten en de herziening bedragen € 200.000 en worden gedekt uit de Rif.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

Uitbreiding Palenstein herstructurering

De aanpassing betreft het vervangen van het betonnen vluchtrappenhuis door een nieuwe noodtrap, waarbij de totale kosten zijn geraamd op € 120.000.

Binnengebied Palenstein

Een gedeelte van het openbaar gebied behoort tot het binnengebied van deelplan D en is onderdeel van de herstructurering Palenstein. In het binnengebied zal Vidomes een bouwplan ontwikkelen. De buitenruimte is al eigendom van de gemeente. Vidomes heeft ons in december 2022 contractueel opdracht verleend om het binnengebied bouwrijp en woonrijp te maken. De kosten van de herinrichting bedragen € 860.000 (prijspeil 1 januari 2023) en zijn voor rekening van Vidomes. De kosten voor het bouwrijp maken bedragen € 440.000 en de kosten voor het woonrijp maken bedragen € 420.000. De gemeente brengt de kosten voor het bouwrijp en woonrijp maken van het binnengebied aan Vidomes in rekening bij aanvang van de werkzaamheden. De werkzaamheden vinden in 2023 en 2024 plaats. De gemeente neemt initiatief om samen met corporaties woningen te ontwikkelen en uitvoeringsplannen te maken voor aanpassingen in de buitenruimte.

Gebiedsontwikkeling Meerzicht

Voor het Hart van Meerzicht is voor 2023 € 125.000 begroot. Dit bedrag is ook nodig voor 2024 en 2025. De kosten voor de extra participatie worden geschat op € 110.000 voor 2024 en 2025.

Dakenprogramma

De kosten bedragen € 80.000 per jaar en het budget is nodig voor: het adviseren van potentiële daken-initiatiefnemers (dakeneigenaren), het inhuren/raadplegen van dakenexperts (o.a. laten maken van verkennende ontwerpen voor dakeneigenaren, draagkrachtberekeningen), extra interne gemeentelijke capaciteit (0,4 fte) en de organisatie van dakenevents (community-building en educatie). Het voorstel is dit te dekken vanuit de Rif.

Formatie wonen

De kosten voor een extra fte bedragen € 98.000 (1 fte). Gezien de financiële situatie wordt slechts voor twee jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is.

Monitoring parkeerdruk

Het periodieke onderzoek naar de parkeerdruk kost € 40.000 per jaar. Omdat via het coalitieakkoord € 10.000 is geraamd, wordt aanvullend € 30.000 gevraagd. Het onderzoek wordt om de twee jaar uitgevoerd. Gezien de financiële situatie wordt slechts in 2024 budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk ook in 2027 wenselijk is (zie ook bijlage 4).

Pilot verkeer inzet Buurtvervoer

Om het buurtvervoer op te zetten is tijdelijk een extra fte nodig die de komende periode om buurtvervoer vanuit de gemeente kan opzetten. De pilot gaat uit van € 400.000 voor de komende twee jaar. Er moet nog veel worden uitgewerkt en onderzocht. In de voorbereiding worden onder andere de volgende punten meegenomen:

- werving vrijwilligers en eventueel het opzetten van een stichting of aansluiten bij de huidige vrijwilligersorganisatie;
- regelen van financiën. Eerste jaar zullen hierdoor de kosten hoger liggen dan de volgende jaren;
- afstemming met de OV-aanbieders;
- afstemming met Wmo. Met dit concept kunnen een aantal ritten worden overgenomen vanuit Wmo-kosten besparing maar moet wel passen binnen de afspraken die er liggen met de huidige vervoerder;
- juridisch zaken uitzoeken en vastleggen;
- pilot van twee jaar;
- communicatiecampagne;
- opstellen criteria: wie kan er gebruik maken van buurtvervoer;
- bepalen welke voertuigen in te zetten: personenauto of busjes.

Formatie Milieu en Duurzaamheid

De aanvulling voor 2025 is 2,5 fte € 251.000, waarbij voor 2024 sprake is van een ingroepad (€ 126.000). Gezien de financiële situatie wordt slechts voor twee jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is.

Technische begrotingswijzigingen

College/Raad	Toelichting
Raad	In het raadsmemo Noodfonds energie-armoede is opgenomen om middelen voor deze energie-armoede te reserveren in de reserve Zoetermeernoodfonds. Met deze begrotingswijziging worden deze middelen in de begroting 2023 opgenomen, zodat de subsidies uitbetaald kunnen worden (€ 200.000).

Overzicht Overhead

Beleidswijzigingen

Subsidieverwerving

Op dit moment is de gemeente Zoetermeer niet gericht op het verwerven van nationale en Europese subsidies. Op een aantal plekken in de organisatie worden wel subsidieaanvragen ingediend, maar structurele aandacht voor en inzet op subsidieverwerving ontbreekt. Dit leidt ertoe dat informatie over subsidies door de organisatie verspreid is en dat niet optimaal gebruik wordt gemaakt van bestaande en nieuwe subsidie kansen. Het voorstel is om het aanvragen van subsidies te centraliseren en te professionaliseren en het maximale uit de subsidiemogelijkheden te halen. Hiervoor is extra en professionele inzet noodzakelijk. Voorgesteld wordt om hiervoor een subsidieadviesbureau in te zetten.

Verbeteren kwaliteit en functioneren van het Stadhuis-Forum

Uit een evaluatie onder de verschillende groepen gebruikers is gebleken dat het Stadhuis-Forum op onderdelen niet goed functioneert. De negatieve punten gaan onder andere over:

- de afwezigheid van een herkenbare entree voor het publiek en bezoekers;
- de gebreken in de techniek van de raad- en commissiezaal;
- de onhandige inrichting van de raad- en commissiezaal en beperkte mogelijkheden om de ruimte ook in te zetten voor andere activiteiten;
- het tekort aan vergaderplekken en representatieve ontvangst- en ontmoetingsruimtes in het vergadercentrum, de bestuursvleugel en de werkomgeving;
- het tekort aan verschillende werkplekken, zoals plekken voor geconcentreerd werken (stilleplekken) en (digitale) overlegruimtes.

Na de coronapandemie is het thuiswerkbeleid veranderd. Veel medewerkers zijn deels thuis gaan werken en deels op kantoor. Hierdoor is de behoefte ten aanzien van de werkplek op kantoor veranderd. Er is meer behoefte aan verschillende soorten plekken zoals stilleplekken en overlegruimtes. Ook wordt ontmoeten een belangrijke functie van het kantoor. Onderzocht wordt of een bedrijfsrestaurant, dat tevens kan dienen als ontmoetingsruimte of vergaderlocatie, kan worden toegevoegd.

Aanpassing reiskostenregeling

Het nieuwe beleid voor de reiskostenvergoeding heeft als uitgangspunten duurzaamheid, flexibiliteit en vitaliteit. Dit beleid wordt modern en toekomstbestendig, sluit aan bij de reismogelijkheden van de medewerkers en versterkt de positie van de gemeente als werkgever op de huidige arbeidsmarkt. Ook loopt het vooruit op de toekomstige verplichting die de gemeente als grote werkgever heeft voor de registratie en (mogelijk) vermindering van de CO2-uitstoot van de medewerkers.

Public affairs

Het college ziet op steeds meer terreinen de noodzaak van belangenbehartiging bij medeoverheden en heeft behoefte aan goede ondersteuning. Zoetermeer 2040 biedt de handvatten om die ondersteuning gericht in te zetten. Zo is het in het kader van 'Wijken van de Toekomst' noodzakelijk om de sociaaleconomische kracht van onze wijken te versterken door in te zetten op investeringen en ondersteunend beleid vanuit het rijk/de regio. Op het gebied van 'Woningbouw als aanjager' liggen er ook belangrijke lobbyopgaven in het samenspel tussen de gemeente en de regio/het rijk. Ten slotte wordt de gemeente steeds vaker geconfronteerd met onderwerpen en ontwikkelingen die belangrijke gevolgen hebben voor beleid en/of middelen, zoals duurzame

mobiliteit, de jeugdzorg, gemeentefinanciën en de positie van het ziekenhuis. De gemeente wil deze ontwikkelingen vroeg kunnen signaleren en er -waar relevant en mogelijk- invloed op uit kunnen oefenen. Om deze lobbytrajecten goed te kunnen ondersteunen wil het college in 2023, 2024 en 2025 investeren in een (tijdelijke) uitbreiding van de lobbycapaciteit door een extra adviseur public affairs aan te stellen.

Concernstrategie

De gemeente heeft te maken met mondiale, regionale en lokale ontwikkelingen die elkaar in een hoog tempo opvolgen en waarvoor de gemeente (deels) aan de lat staat. Te denken valt hierbij aan de energiecrisis, de oorlog in Oekraïne en de stijging van het aantal mensen in armoede. Dit vraagt om versterking van de strategische beleidskracht zodat kansen en risico's in een vroeg stadium in beeld zijn en daarop tijdig geacteerd kan worden. Het gaat hier veelal om complexe concernbrede vraagstukken die een integrale aanpak vereisen.

Financiën

	Bedragen x €1.000							
	TB1	MJB 2024 - 2027					Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)								
Inwonersberaad	-100							
Extra impuls Direct Duidelijk	-50							
Overheadkosten als gevolg van formatie-uitbreiding		-1.954	-2.421	-1.407	-1.407	-1.407	-1.407	
Informatisering en Automatisering	350							
Functionaris Gegevensbescherming	-113	-113	-113	-113	-113	-113	-113	
Anonimiseringssoftware - dekking zie OAD	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	
Communicatie: procedures en naleven afspraken	-86							

Saldo	-14	-2.082	-2.549	-1.535	-1.535	-1.535	-1.535
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
Verhoging thuiswerkvergoeding (CAO-effect)	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Saldo	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100
3 Beleidswijzigingen							
Subsidieverwerving - dekking opbrengsten subsidieverwerving	- 60	-120 pm	-120 pm				
Verbeteren kwaliteit en functioneren van het Stadhuis-Forum	-100	-3.800	-3.700 -165	-165	-165	-165	-165
Aanpassing reiskostenregeling		-500	-500				
Public Affairs	-57	-113	-113				
Concernstrateeg	-57	-113	-113				
Saldo	-213	-4.526	-4.591	-165	-165	-165	-165
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-327	-6.708	-7.240	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Inwonersberaad

In het coalitieakkoord staat € 100.000 gereserveerd voor de start van een inwonersberaad. Met dit inwonersberaad betrekken we inwoners bij onze plannen voor afvalinzameling. Zij krijgen zo de kans om de politiek te adviseren. In de begroting is geen rekening gehouden met de kosten van projectmanagement en de financiële vergoeding voor de inwoners die meedoen met het inwonersberaad. In 2023 geeft dit een nadeel van € 100.000.

Extra Impuls Direct Duidelijk

De gemeente besteedt meer tijd aan duidelijker en klantvriendelijker schrijven. We verduidelijken bijvoorbeeld brieven en e-mails en dat vraagt extra budget voor middelen, begeleiding en (verplichte) opleidingen. Veel van onze brieven komen uit automatische systemen. Ook deze brieven maken we 'Direct Duidelijk'. Daarvoor starten we in 2023 een project met verschillende leveranciers (de bedrijven achter de automatische systemen). Hierdoor verwachten we in 2023 een nadeel van € 50.000.

Overheadkosten als gevolg van formatie-uitbreiding

Als gevolg van de voorgestelde formatie-uitbreiding neemt ook de Overhead toe. De formatie groeit in 2024 en 2025 met ongeveer 70 fte. De kosten van overhead zijn genormeerde kosten van onder meer huisvesting, ict voorzieningen (licenties, laptop) en de toename in de uitvoeringstaken van bijvoorbeeld personeel en organisatie, facilitaire zaken en financiën. Een structurele uitbreiding van 1 fte betekent gemiddeld € 27.000 per jaar overheadkosten. De norm voor een tijdelijke fte is € 10.200.

Informatisering en Automatisering

Vanuit de Perspectiefnota 2023 en het Coalitieakkoord 2022 zijn middelen toegekend voor het aantrekken van specialistische kennis (formatie) en opleidingen in het kader van datagedreven werken. In totaal circa € 1,3 mln. Door de krappe arbeidsmarkt verloopt invulling van de vacatureruimte trager dan gewenst en verwachten we gedurende 2023 een gestage opbouw. Een deel van de openstaande vacatureruimte wordt ingevuld met tijdelijke inhuur. Naar verwachting vallen de personele kosten daarom circa € 350.000 lager uit dan geraamd.

Functionaris Gegevensbescherming (FG)

In het 213a onderzoek dat in 2021 is uitgevoerd zijn ook twee aanbevelingen gedaan die over de FG gaan. De reactie van het college op het onderzoek is verwoord in de 'raadsmemo 213a onderzoek AVG (2022-105694)'. Om hier invulling aan te geven wordt een zelfstandige functie voor een FG gerealiseerd. Dit leidt tot € 113.000 aan structurele meerkosten vanaf 2023.

Anonimiseringssoftware

Met raadsvoorstel 2022-080277 Begroting Implementatie Wet Open Overheid is in 2023 een bedrag beschikbaar gesteld van € 124.000 waarvan € 10.000 structureel voor het gebruik van anonimiseringssoftware. Deze kosten zijn gedekt uit OAD, omdat de gemeente via het gemeentefonds een extra bijdrage heeft ontvangen. De kosten van de aanbesteding zijn € 15.000 hoger dan begroot. Dit leidt tot een structureel nadeel gedekt vanuit OAD.

Communicatie: procedures en naleven afspraken

De werkzaamheden in de openbare ruimte zoals beheer, groot onderhoud en/of vervanging raken direct of indirect bewoners en ondernemers. Het is belangrijk om bewoners en ondernemers goed en tijdig te informeren en/of te betrekken bij deze werkzaamheden. Om de communicatie te verbeteren is extra inzet nodig voor het opstellen van en uitvoering geven aan een communicatie- en actieplan. Dit leidt tot beter en tijdig geïnformeerde bewoners en ondernemers. Kosten € 86.000.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Verhoging thuiswerkvergoeding CAO-effect

In het principeakkoord van de gemeentelijke sector is een verhoging van de hybride vergoeding opgenomen van € 3,00. Dit is een stijging van € 1,00 per dag. De meerkosten bedragen structureel € 100.000 per jaar.

Beleidswijzigingen

Subsidieverwerving

Binnen de gemeente Zoetermeer wordt op ad hoc basis nationale en Europese subsidies aangevraagd; de structurele aandacht voor en inzet op subsidieverwerving ontbreekt. Dit leidt ertoe dat er onvoldoende gebruik wordt gemaakt van bestaande en nieuwe subsidie kansen. Om het maximale uit de subsidiemogelijkheden te kunnen halen is extra inzet noodzakelijk en het vraagt om een professionele aanpak. Voorgesteld wordt om voor 2024 en 2025 een subsidieadviesbureau in te zetten en na het 1e jaar de inzet te evalueren. De extra kosten worden geschat op € 120.000 per jaar. De inschatting is dat de start in de 2e helft van 2023 plaatsvindt. In 2023 leidt dit tot een last van € 60.000. De verwachting is dat de kosten volledig worden terugverdiend door het verwerven van subsidies.

Verbeteren kwaliteit en functioneren van het Stadhuis-Forum

Om de kwaliteit en het functioneren van het Stadhuis-Forum te verbeteren, moet er een aantal aanpassingen komen. Voor deze aanpassingen is op basis van een voorlopige inschatting een budget nodig van € 9 mln. De meeste aanpassingen zijn herstelmaatregelen. Deze aanpassingen komen voor een bedrag van € 7,6 mln. ten laste van het begrotingssaldo waarvan € 100.000 in 2023 voor de voorbereidingskosten. Een aantal aanpassingen werkt waardeverhogend (zoals een bedrijfsrestaurant) en heeft structurele lasten tot gevolg zoals kapitaallasten en overige exploitatielasten. Voor deze aanpassingen is een investeringsbudget nodig van € 1,4 mln. De bijbehorende jaarlijkse lasten zijn geraamd op € 165.000. Het definitieve budget voor de aanpassingen aan het Stadhuis-Forum wordt in de 2e helft van 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Aanpassing reiskostenregeling

Voor het nieuwe beleid voor de reiskostenvergoeding is structureel € 500.000 extra per jaar nodig. Gezien de financiële situatie wordt slechts voor twee jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is (zie ook bijlage 4).

Public affairs

Om lobbytrajecten goed te kunnen ondersteunen wil het college in 2023, 2024 en 2025 investeren in een (tijdelijke) uitbreiding van de lobbycapaciteit door een extra adviseur public affairs aan te stellen. De kosten hiervoor zijn € 57.000 voor 2023 en € 113.000 voor 2024 en 2025.

Concernstrategie

Om complexe concernbrede vraagstukken integraal aan te pakken wordt een (tijdelijke) uitbreiding van de strategische capaciteit gevraagd voor 2023 (0,5 fte), 2024 (1 fte) en 2025 (1 fte). De kosten hiervoor zijn € 57.000 voor 2023 en € 113.000 voor 2024 en 2025.

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien

Beleidswijzigingen

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Opbrengst OZB	3.400	900	900	900	900	900	900
Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering	200	150					
Anonimiseringssoftware	15	15	15	15	15	15	15
Saldo	3.615	1.065	915	915	915	915	915
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
Compensatie invoering Omgevingswet	500						
CAO gemeenten	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
CAO stijging deels ten laste van stelpost loonstijging	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975
Herijking gemeentefonds	0	0	0	pm	pm	pm	pm
Rentelasten en -baten	3.000	1.000	500	1.000	1.000	pm	pm

Inspectie gastouders door de GGD	30	30	30	30	30	30	30
Saldo	-1.505	-995	-1.495	-995	-995	-1.995	-1.995
3 Beleidswijzigingen							
Versterking preventie en vroegsignalering schuldhulpverlening	189	311	246	246	246	246	246
Zoetermeer Regenboogstad	20	20	20	20			
Saldo	209	331	266	266	246	246	246
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	2.319	401	-314	186	166	-814	-834

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Opbrengst OZB

Op grond van huidige inschatting valt de opbrengst OZB 2023 circa € 3,4 mln. hoger uit dan verwacht. Het voordeel wordt veroorzaakt door een incidenteel effect van € 2,5 mln. vanwege hogere waardeontwikkeling en voor € 0,9 mln. wegens volumeontwikkeling.

Bij het vaststellen van de tarieven wordt op basis van de marktontwikkelingen een schatting gemaakt van de waardeaanpassingen in het onroerend goed. Een waardestijging leidt tot een daling van het tarief en een waardedaling tot een stijging van het tarief. Deze werkwijze leidt ertoe dat de totale opbrengst OZB (exclusief inflatie en exclusief volumeontwikkeling) gelijk blijft.

Bij de tariefstelling OZB 2023 is bij zowel de woningen als de niet woningen een waardestijging ingeschat van respectievelijk 17% en 7,8%. De werkelijke waardeontwikkeling komt uit op een stijging van 22,8% bij de woningen en 16,9% bij de niet woningen. Met als gevolg dus een hogere opbrengst dan begroot: voor de woningen een bedrag van € 1,2 mln. en voor de niet woningen € 1,3 mln. Dit voordeel is incidenteel. Omgerekend per object betaalt een gemiddeld huishouden circa € 20 meer voor een woning en circa € 325 voor een niet woning. Bij de tariefberekening voor 2024 wordt rekening gehouden met de afwijkende waardeontwikkeling.

Daarnaast zijn er als gevolg van feitelijke nieuwbouw en sloop afwijkingen in het aantal objecten dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit leidt in 2023 tot een meeropbrengst van € 0,9 mln. Deze volumeontwikkeling heeft een structureel effect op de OZB opbrengst.

De hogere waardeontwikkeling leidt tevens tot een toename van het aantal bezwaarschriften en het aantal informele contactverzoeken. Dat is nu al merkbaar. In het 1e kwartaal waren er al fors meer contactverzoeken en bezwaarschriften dan in dezelfde periode vorig jaar. In de uitvoering is rekening gehouden met extra kosten. Echter de hoogte van de uitvoeringskosten is op dit moment lastig in te schatten en is sterk afhankelijk van het verdere verloop van onder meer het aantal bezwaarschriften. In TB2 kan een reëlere inschatting gemaakt worden.

Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering

Verwachte rijksbijdrage voor de opvang van de verhoogde asielinstroom (zie inhoudelijke toelichting op programma 1).

Anonimiseringssoftware

De gemeente heeft via het gemeentefonds een extra bijdrage ontvangen. De kosten van de aanbesteding zijn € 15.000 hoger dan begroot. Zie toelichting op Overzicht Overhead.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Compensatie Invoeringskosten Omgevingswet

Door de vertraging van de inwerkingtreding van de Omgevingswet maken gemeenten langer dubbel kosten. Het rijk heeft hiervoor een tijdelijke compensatie beschikbaar die jaarlijks wordt vastgesteld. Voor 2023 is hiervoor € 110 mln. opgenomen, waarvan € 100 mln. verdeeld wordt over de gemeenten, volgens een aangepaste verdeelsleutel. Het aandeel voor Zoetermeer bedraagt circa € 500.000. De definitieve toekenning vindt in de Mei- of de Septembercirculaire 2023 plaats.

CAO gemeenten

Er is een nieuwe CAO afgesproken voor gemeenten. De lonen stijgen met € 240 per maand en met 2%. Daarnaast zijn verschillende premies verhoogd. Per saldo leidt dit tot extra loonkosten van € 4 mln. Er was nog een stelpost loonstijging opgenomen van 0,455 mln. Die is voor de gedeeltelijke dekking van de extra loonkosten

Herijking gemeentefonds

De verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten gebeurt op basis van maatstaven. Dit zijn onder andere het aantal inwoners, jongeren, ouderen, oppervlakte, bedrijfsvestigingen, bijstandsccliënten en dergelijke. Deze verdeling is herijkt en vervolgens aangepast. Er zijn minder maatstaven en nieuwe maatstaven, kortom er is een nieuw verdeelmodel. Zoals al eerder gemeld, levert dit nieuwe verdeelmodel voor de gemeente Zoetermeer een nadeel op van € 106 per inwoner. Dit noemen we het negatieve herverdeeleffect. Het rijk heeft echter het herverdeeleffect van de herijking gemaximeerd tot en met 2025 op € 22,50 per inwoner. Het ministerie van BZK heeft vervolgens geadviseerd om het nadeel van € 22,50 per inwoner ook in 2026 aan te houden. In 2023 wordt nader onderzoek gedaan naar het nieuwe verdeelmodel en worden er waarschijnlijk nog wijzigingen doorgevoerd. Echter de kans is groot dat het nieuwe verdeelmodel vanaf 2026 wel verder wordt ingevuld en niet langer gemaximeerd. Er is nu nog niet voldoende zicht op de uitkomst van de onderzoeken. Hierdoor is een nieuwe raming nog erg arbitrair. Het verwachte nadeel ligt ergens tussen de € 22,50 per inwoner (€ 2,8 mln.) en de € 106 per inwoner (€ 13,2 mln.) De verwachting is dat er eind 2023 of begin 2024 meer duidelijkheid is. Tot die tijd wordt een pm opgenomen.

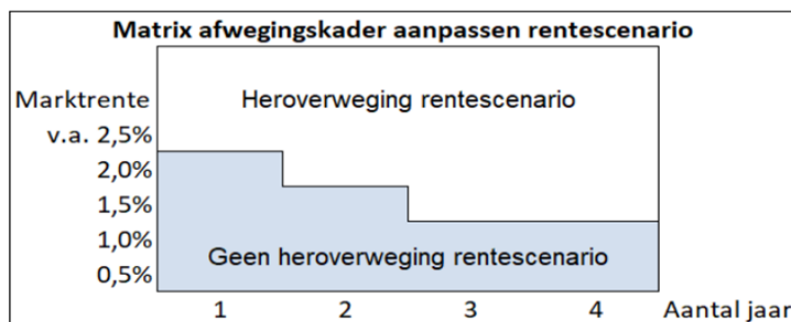
Rentelasten en -baten

Rentescenario

Voor de ontwikkeling van de rente hanteren we in deze perspectiefnota hetzelfde rentescenario als vorig jaar.

Rentescenario Programmabegroting 2024-2027	2023	2024	2025	2026	2027
Nieuwe leningen lang (langer dan 1 jaar)	0,9%	1,3%	1,7%	2,0%	2,0%
rente kortlopende leningen (korter dan een jaar)	-0,1%	0,3%	0,7%	1,0%	1,0%

Ondanks de stijgende rente wordt voorgesteld het huidige scenario niet aan te passen. Hiermee blijft de rente die structureel gehanteerd wordt in de begroting en bij investeringsbeslissingen 2%. De reden dat het rentescenario niet wordt aangepast, heeft te maken met de vastgestelde werkwijze voor het rentescenario (Rentenota 2018). Het beleid is dat er niet op elke schommeling in de markt gereageerd wordt. Pas bij een afwijking van het rentepercentage van meer dan twee procent of wanneer een kleinere afwijking langer dan een jaar optreedt, wordt het rentescenario aangepast (zie onderstaand schema). Hiermee hanteren we stabiele rente in de begroting en ook in de tarieven. Verschillen in de rentelasten kunnen worden opgevangen met de rente-egalisereserve.

De afgelopen maanden is de rente voor langlopende leningen gestegen (naar ongeveer 3%-3,5%) en de rente voor korte leningen is momenteel net iets onder de 3%. De lange rente is daarmee ongeveer 1% hoger dan in het rentescenario als structureel percentage is weergegeven (namelijk 2%). Vanwege de inflatie verhoogt de Europese Centrale Bank (ECB) momenteel regelmatig de rente. Echter er zijn ook ontwikkelingen die een tegengesteld effect kunnen hebben (zoals banken die door de centrale overheden gered moeten worden). Het is dan ook afwachten wat het uiteindelijke effect op de financiële markten is.

Financieringsbehoefte

Op dit moment hoeft de gemeente geen extra leningen aan te trekken. Er is sprake van een overschot. Onze middelen (ongeveer € 100 mln.) staan op dit moment bij de rijk's schatkist. De prognose is dat dit voor heel 2023 het geval is. In de begroting was nog rekening gehouden met 0% rente. Op dit moment ontvangen we 2,9% rente. Voor 2023 leidt dat tot een voordeel van € 3 mln. Voor 2024 is de verwachting dat onze middelen in de schatkist afnemen door het doen van investeringen. De verwachting is dat dan nog sprake is van ongeveer € 30 mln. in de schatkist. Dit levert tegen het huidige rentepercentage ongeveer € 1 mln. voordeel op. Vanaf 2025 is de verwachting dat vanwege investeringen moeten leningen moeten worden aangetrokken. Echter wel voor een lager bedrag dan in de begroting was geraamd. Dit levert in 2025 een voordeel van € 0,5 mln. op en in 2026 en 2027 een voordeel van € 1 mln. Vanaf 2028 is de verwachting dat de voordelen vervallen.

De Rentenota 2018 vermeldt dat in het lopende jaar voor- en nadelen op rentebaten of lasten ten opzichte van de begroting worden verrekend met de rente-egaliseringsreserve in de jaarrekening. Het voorstel is voor 2023 de melding van € 3 mln. niet in de reserve te storten, maar het voordeel ten gunste van het begrotingssaldo te laten komen. Het wordt op dit moment niet nodig geacht de rente-egaliseringsreserve te laten toenemen.

Inspectie gastouders door de GGD

Verwachte rijksbijdrage voor inspectie gastouders door de GGD (zie inhoudelijke toelichting op programma 2).

Beleidswijzigingen

Versterking preventie en vroegsignalering schuldhulpverlening

Verwachte rijksbijdrage voor de kosten voor versterking preventie en vroegsignalering schuldhulpverlening (zie inhoudelijke toelichting op programma 1).

Zoetermeer Regenboogstad

Verwachte rijksbijdrage voor de voortzetting van het beleid Zoetermeer Regenboogstad (zie inhoudelijke toelichting op programma 2).

Bijlagen

Bijlage 1. Toelichting loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2023 worden als volgt in de programma's van de begroting 2024 verwerkt.

	2024
Prijsstijging%	
- lasten	8,5
- baten	1,2
Loonstijging%	9,2

Prijsstijging 2024

Op basis van de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2023 worden de prijsmutaties voor 2024 bepaald. Voor de lastenkant van de begroting 2024 wordt uitgegaan van een prijsstijging van 8,5% ten opzichte van de begroting 2023. Dit percentage bestaat uit de inschatting voor 2024 van 3,9% en een correctie van 4,6% over voorgaande jaren. Deze stijging is ten opzichte van de ramingen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2023.

Voor de batenkant van de begroting 2024 wordt rekening gehouden met een stijging van de tarieven van 1,2%. Dit percentage bestaat uit de inschatting voor 2024 van 3,9% en een correctie van -2,7% over voorgaande jaren. Deze stijging is ten opzichte van de vastgestelde tarieven in december 2022. In het tarievenvoorstel van december 2023 wordt het stijgingspercentage voor de belastingen, leges en heffingen definitief vastgesteld. Dit gebeurt op basis van de gegevens van de Miljoenennota/Macro economische verkenningen.

Loonstijging 2024

Voor de stijging van de loonkosten wordt een stijgingspercentage van 9,2% aangehouden ten opzichte van de Programmabegroting 2023. Bij de bepaling van het stijgingspercentage is rekening gehouden met de afgesloten CAO die loopt tot 1 januari 2024 en de sociale lasten, zoals deze bekend zijn op 1 januari 2023. De CAO zorgt voor een stijging van 7,1%. In de budgetten was al rekening gehouden met een stijging van 3,1%, per saldo moeten de budgetten nog met 4,0% omhoog. Daarnaast is een inschatting gemaakt van de stijging van de loonkosten voor 2024. Op basis van de raming van het CPB is deze stijging 5,2%. Op de verschillende programma's stijgen de loonkosten in 2024 met 9,2%.

Loon- en prijsstijging 2025 en verder

De loon- en prijsstijgingen voor 2025 en verder volgen bij het memo meicirculaire.

Bijlage 2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2023

De perspectiefnota en het Eerste Tussenbericht worden zoals gebruikelijk tegelijkertijd aan de raad aangeboden in één document.

In de perspectiefnota wordt een actueel financieel perspectief op meerjarenbasis geschetst. Het Eerste Tussenbericht is een rapportage over de uitvoering van de begroting in het huidige jaar. Daarin worden afwijkingen op bestaand beleid en onvermijdelijke ontwikkelingen genomen. Bij de tussenberichten komt het voor dat de uitvoering van bestaand beleid ook meerjarige (onvermijdelijke) financiële gevolgen heeft. Die gevolgen worden dan betrokken in het meerjarig financieel perspectief. Andersom gebeurt het ook dat voorgesteld nieuw beleid wordt opgestart in het lopende jaar.

Onderstaande tabel toont voor 2023 de prognose per programma als alle voorstellen uit het Eerste Tussenbericht worden overgenomen. De verwerking van de meldingen per programma kunnen enigszins afwijken van de meldingen in het hoofddocument, omdat in het hoofddocument de cijfers per onderwerp zoveel mogelijk in samenhang zijn gepresenteerd, terwijl in de tabel de financieel-technische verwerking is weergegeven.

programma + naam	2023				
	Primitieve begroting	Wijziging raad t/m april	Begrotings-wijziging PN	Meldingen TB1	Prognose TB1 einde jaar
1. Onderwijs, economie en Arbeids participatie	-50.158	-357	-4.944	-4.274	-59.734
2. Samen leven en onders teunen	-114.248	-1.921	-753	1.989	-114.932
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	-24.709	1.751	-203	-1.104	-24.265
4. Vrije tijd	-19.705	391	-621	631	-19.305
5. Veiligheid	-17.284	-264	0	0	-17.548
6. Diers tverlening en samens praak	-9.455	872	-248	-1.678	-10.507
7. Inr ichting van de stad	-4.270	-868	-370	2.125	-3.383
Algemene dekk ingsmiddelen en onvoorzien	285.777	356	6.030	5.120	297.284
Heffings bedrag Vennoots chaps belas ting	-327	0	0	0	-327
Overzicht overhead	-46.443	-483	-294	-114	-47.334
Eindtotaal	-822	-523	-1.403	2.697	-52

Bijlage 3. Resultaatbestemming jaarrekening 2022

In de jaarrekening 2022 is een resultaat van € 30,3 mln. vastgesteld. Dat positieve resultaat is, in afwachting van het voorstel 'resultaatbestemming' ten gunste gebracht van de Vrij inzetbare reserve. Het definitief bestemmen van het resultaat gebeurt jaarlijks bij de perspectiefnota. Hierdoor kan de gemeenteraad dit betrekken bij de integrale afweging van de verschillende beleidsvoornemens.

Het rekeningresultaat wordt voor € 10,4 mln. positief beïnvloed door taken die in 2022 niet volledig zijn afgerond en waarvan het vervolg in de jaren 2023 en verder is voorzien. De daarvoor benodigde voorstellen tot budgetoverheveling en resultaatbestemming worden in deze bijlage toegelicht.

Het totale bedrag van € 10,4 mln. betreft:

- 1 post van € 167.000 die voldoet aan de criteria voor budgetoverhevelingen en wordt toegelicht in onder Budgetoverhevelingen;
- 15 posten met een totaalbedrag van bijna € 10,3 mln. die niet volledig voldoen aan de criteria en waarvoor een resultaatbestemmingsvoorstel wordt gedaan. De toelichting is in het onderdeel Resultaatbestemmingsvoorstellen opgenomen.

Vervolgens worden de onderdelen Herfaseringen en Restantkredieten toegelicht.

Budgetoverhevelingen

In het begrotingsbeleid bestaat de optie om budgetten die in een begrotingsjaar zijn toegekend, maar niet zijn uitgegeven over te hevelen naar een volgend boekjaar. Volgens ons begrotingsbeleid moeten voorstellen tot deze budgetoverhevelingen van 2022 naar 2023 voldoen aan de volgende criteria:

- de activiteiten waar het budget in 2022 voor beschikbaar was zijn niet (geheel) uitgevoerd en de activiteiten zijn ook in 2023 nog noodzakelijk;
- voor deze activiteiten is geen structureel budget in de begroting beschikbaar;
- bij het vaststellen van de jaarrekening is op het betreffende programma sprake van een positief rekeningresultaat;
- het budget is niet eerder overgeheveld.

Er is één post die voldoet aan dit criterium. Het gaat om het beschikbare budget van 2022 voor het personeelsfeest van €167.000. Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met de organisatie van een personeelsfeest voor 2022. Door de nog geldende COVID19 maatregelen begin 2022 zijn de voorbereidingen hiervoor uitgesteld en is het niet meer gelukt om de organisatie rond te krijgen. Dit is gemeld in TB2 2022. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2023 beschikbaar te stellen en te dekken uit de Vrij inzetbare reserve.

Resultaatbestemmingsvoorstellen

Voor activiteiten die niet volledig voldoen aan de criteria van budgetoverheveling maar waarbij het wel gaat om eenmalig budget voor activiteiten die in 2023 of later nog uitgevoerd worden wordt een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan.

Resultaatsbestemmingsvoorstel				Overbrengen naar		
Nr	Programma	Onderwerp	Bedrag	2023	2024	2025
1	1	Arbeidsmarktregio ZHC gelden (actieplan 'Dichterbij dan je denkt')	239.171	239.171		
2	1	ZHC	3.196.761	3.196.761		
3	1	Toeslagenaffaire	380.340	380.340		
4	1	Lokaal onderwijsbeleid	135.000	45.000	45.000	45.000
5a	1	Herstel binnenklimaatinstallaties 3 schoolgebouwen	1.240.000	1.240.000		
5b	1	Herstel binnenklimaatinstallaties 3 schoolgebouwen	-421.000	-421.000		
6	2	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	51.000	51.000		
7	2	Wijkbudget (stimulering wijkgericht werken)	135.000	135.000		
8	4	Verbouwing bibliotheek	200.000	200.000		
9	6	Impulsbudget dienstverlening	208.000	208.000		
10	7	Omgevingswet	212.000		212.000	
11	7	Bleiswijkse weg, herinrichting woonwagenlocaties	380.337	380.337		
12	7	Warmte-koude opslag Palenstein	133.425		133.425	
13	7	Engelandlaan 270	80.000			80.000
14	OAD	Energietoeslag	3.380.000	3.380.000		
15	OAD	Klimaatakkoord	700.469	150.649	300.000	250.000
Totaal			10.250.503	9.185.258	690.425	375.000

1. Arbeidsmarktregio ZHC gelden

In opdracht van het Rijk werkt de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) aan extra taken in het kader van het toeleiden van (kwetsbare) jongeren naar werk en het tegengaan van de krapte op de arbeidsmarkt. De gelden zijn aan de gemeente Zoetermeer als centrumgemeente toegekend, maar dienen conform de bestedingsplannen van de Arbeidsmarkt Zuid Holland Centraal te worden besteed om de arbeidsmarktregio een impuls te geven. Actieplan 'Dichterbij dan je denkt' is daar onderdeel van. Doel van het actieplan is om op korte termijn de krappe arbeidsmarkt te benutten om extra mensen die nu langs de kant staan naar (parttime) werk of een leerwerktraject te begeleiden. Inzet is om mismatches tussen vraag en aanbod te verminderen, onder andere door verandering van zoekgedrag te stimuleren bij werkgevers en werkzoekenden.

2. ZHC

De gemeente Zoetermeer ontvangt als centrumgemeente een decentralisatie-uitkering voor het versterken van de arbeidsmarktregio's met als doel om de regiefunctie van de centrumgemeente voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en te versterken. De centrumgemeente van een arbeidsmarktregio treedt op als regievoerder en is de ontvanger van de decentralisatie-uitkering.

Om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt werken overheidsinstellingen, werkgeversorganisaties en onderwijsinstellingen samen om de matching in de arbeidsmarktregio te verbeteren. Door krapte aan personeel op de arbeidsmarkt is er minder personele inzet geweest dan vooraf gedacht. Het gaat hier zowel om gebrek aan geschikte projectleiders om projecten op te starten en te implementeren, maar ook een gebrek aan personeel bij de samenwerkingspartners om projecten uit te voeren. In de jaarstukken is voordeel van € 3,197 mln. gemeld vanwege lagere uitvoerings- en trajectkosten. Dit bedrag is beschikbaar voor de regio. Toekenning aan gemeenten in de regio gebeurt aan de hand van goed te keuren ingediende plannen.

3. Toeslagenaffaire

Het rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij de maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Dit beroep betreft enerzijds zaken in de uitvoering en anderzijds het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op de betreffende groep ouders. De vergoeding vanuit het rijk wordt per jaar opgemaakt en is bedoeld om over meerdere jaren te voorzien in de uitgaven. Vanuit de vergoeding voor 2022 is dit een bedrag van € 380.340.

4. Lokaal onderwijsbeleid

Het budget 'Innolabs in de wijken' is bedoeld voor onderwijs en onderzoek rondom maatschappelijke vraagstukken in verschillende labs. In 2022 is van het budget voor Innolabs in de wijken € 135.000 niet besteed. Door gebrek aan personele capaciteit zijn minder projecten gestart en dus is ook minder projectbudget uitgegeven dan begroot.

Ondertussen krijgt de Dutch Innovation Factory (DIF) steeds meer vorm als kennishub. Vanuit deze ontwikkeling hebben recent het college en de bestuurders van mboRijnland en De Haagse Hogeschool een 'uitvoeringsagenda DIF' getekend. Hierin is vastgelegd dat er meer onderwijs- en onderzoeksactiviteiten gerealiseerd en gecentreerd worden op de DIF waaronder de Innolabs. De gemeente Zoetermeer is een van de co-financiers. Voorstel is om vanuit deze co-financiering de huur van de onderwijsruimtes per 2023 te dekken.

De huur betreft jaarlijks € 30.000. Daarnaast is er een jaarlijks werkbudget begroot van € 15.000 om de ruimtes te voorzien van apparatuur en het organiseren van project-/thema activiteiten. De formatie aan de zijde van de gemeente is inmiddels op sterkte waarmee uitvoeringscapaciteit beschikbaar is. De niet bestede middelen van Innolabs in de wijken worden als volgt besteed:

Calculatie inzet budget innolabs

Onderwerp	2023	2024	2025	Totaal
Huur	30.000	30.000	30.000	90.000
Werkbudget	15.000	15.000	15.000	45.000
Totaal	45.000	45.000	45.000	135.000

5. Herstel binnenklimaatinstallaties 3 schoolgebouwen

Voor het herstel van de binnenklimaatinstallaties is in 2022 een eenmalig budget beschikbaar gesteld. In 2022 is het project opgestart. De werkzaamheden en financiële afwikkeling vinden plaats in 2023. Hiertoe dient per saldo € 820.000 overgeheveld te worden naar 2023, uitgesplitst naar € 1.240.000 aan werkbudget bij de lasten en € 421.000 aan bijbehorende subsidies bij de baten.

6. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De doordecentralisatie van beschermd wonen staat al enkele jaren op de planning en is al verschillende keren uitgesteld voor het rijk. Inmiddels heeft het rijk besloten de doordecentralisatie nogmaals met een jaar uit te stellen van 2023 naar 2024. Dat betekent dat de voorziene implementatie in 2023 plaats zal vinden, zodat de nieuwe taken per 2024 uitgevoerd kunnen worden. Via de Perspectiefnota 2020 is een implementatiebudget van €126.000 beschikbaar gesteld voor de implementatie van de lokale taken van beschermd wonen. Inmiddels is daar nog een budget van € 51.000 van over.

7. Wijkbudget

Het wijkimpuls budget is in de collegeperiode 2018-2022 ter beschikking gesteld voor wijkgerichte opgaven/ projecten. Wegens de maatregelen rondom corona hebben in die periode veel projecten vertraging opgelopen. Pas na het vervallen van beperkende maatregelen in maart 2022 kon in de wijken weer volledig uitvoering worden gegeven aan projecten. Het grootste deel van de beschikbare wijkimpuls gelden is in 2022 benut maar er lopen nog een aantal projecten door in 2023, te weten:

Nog lopende projecten wijkimpuls gelden

Het traject rondom de urban sport (skate)voorziening in Oosterheem*	€ 65.000
Het traject rondom een jongerenontmoetingsplek in Seghwaert	€ 25.000
Opknappen jongerenontmoetingsplek in Rokkeveen	€ 10.000
Kwaliteitsimpuls omgeving Balijhoeve	€ 10.000
Opknappen jongerenontmoetingsplek in De Leyens	€ 10.000
Vergroenen van PC Boutenshove Buytenwegh	€ 10.000
Opknappen deel openbaar gebied Anna Blamanhove	€ 5.000
Totaal	€ 135.000

*Zie ook motie 2211-77 Skatetoestel Oosterheem

8. Verbouwing Bibliotheek

In de Perspectiefnota 2023 zijn de budgetoverhevelingen van de jaarrekening 2021 vastgesteld. Bij deze budgetoverheveling is € 200.000 voor de wijkvestiging bibliotheek Rokkeveen overgeheveld naar 2022. Hiervoor is de volgende tekst gebruikt:

In de wijk Rokkeveen wordt in 2021 de wijkvestiging van de bibliotheek opgehouden en omgebouwd om daarmee de mogelijkheid open te houden deze vestiging in de toekomst om te vormen tot Huis van de Wijk. Dit mede op verzoek van de raad (motie 2006-32A). Om dit te realiseren is een eenmalige investering nodig van € 200.000. Hiervoor is in de perspectiefnota € 120.000 beschikbaar gesteld en het resterende deel wordt gedekt uit het niet realiseren van dBos in Rokkeveen, zijnde € 80.000. In TB2 2021 is al gemeld dat de voorgenomen verbouwing in 2022 plaatsvindt, omdat er eerst afspraken gemaakt moeten worden met beoogde partners over het programma van eisen en de organisatorische voorwaarden.

De verbouwing van het filiaal heeft echter nog niet plaatsgevonden. Aangezien het budget eerder is overgeheveld en daardoor niet aan de voorwaarden van budgetoverhevelingen voldoet volgt nu een resultaatbestemmingsvoorstel.

9. Impulsbudget dienstverlening

Voor de verbetering van de dienstverlening - in de vorm van digitaal contact met inwoners en organisaties - is een eenmalig budget van € 250.000

beschikbaar gesteld (raadsbesluit 0637763526 Impulsbudget dienstverlening in kader corona).

De werkzaamheden zijn gestart in 2022 en de afronding wordt verwacht in 2023. Daarom is een bedrag van € 208.000 niet ingezet en wordt voorgesteld dit bedrag in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen.

10. Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet is een budget beschikbaar gesteld van € 4,1 mln. De dekking hiervan is € 1,3 mln. vanuit de reguliere exploitatie en voor € 2,8 mln. is een aanvullend beschikbaar budget beschikbaar gesteld vanuit de algemene middelen.

De initiële invoeringsdatum van de Omgevingswet was 1 juli 2019, deze is meerdere keren uitgesteld. De verwachte datum van invoering is nu 1 januari 2024.

De meeste werkzaamheden zijn gewoon doorgedaan. Enkele activiteiten konden nog niet uitgevoerd worden en zijn doorgeschoven. In de periode 2016-2021 is de jaarlijks onderbesteding van het aanvullend budget overgeheveld (budgetoverheveling of resultaatbestemming) naar de toekomstige begrotingsjaren.

Ook in 2022 is een onderbesteding van het aanvullend budget opgetreden. Dit budget is nog steeds nodig. Door de vertraging van de invoering van de Omgevingswet schuiven werkzaamheden van 2023 door naar 2024.

Gevraagd wordt om het bedrag van € 212.000 via de resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor de overlopende implementatie activiteiten van de Omgevingswet in het jaar 2024.

11. Bleiswijkseweg, herinrichting woonwagenlocaties

De herinrichting van de buitenruimte van woonwagenlocaties is vertraagd. Dit is veroorzaakt omdat asbest op en in de grond is aangetroffen. De uitvoering van de werkzaamheden is daarom stilgelegd. De omvang van het asbest moet eerst worden geïnventariseerd en gesaneerd voordat de aannemer weer verder kan gaan met de herinrichting. Het benodigde budget bedraagt € 380.000

12. Warmte-koude opslag Palenstein

Voor de aanleg van een warmte-koude opslag in Palenstein is subsidie gekregen van het rijk. De subsidie is gestort in de brede bestemmingsreserve en wordt de komende jaren besteed. Omdat de aanbesteding van de aanleg van een warmte-koude-opslag in Palenstein nog niet gelukt is, is in 2022 een voordeel van € 3,133 mln. ontstaan. Hier staat een nadeel onttrekking reserve van € 3 mln. tegenover. Het verschil betreft de indexering.

13. Engelandlaan 270

De bouw van het woningversnellingsproject Engelandlaan 270 is verschoven in de tijd. De planning is dat in 2023 het bestemmingsplan wordt vastgesteld. De sloop- en bouwfase start daarna en duurt naar verwachting van 2023 tot 2025. Het budget voor het gemeentelijk aandeel in de kosten van het bouw- en woonrijp maken bedraagt is € 305.000 en voor 2002 was € 80.000 geraamd. De herziene fasering bedraagt 2023 € 80.000, 2024 € 145.000 en in 2025 € 80.000.

14. Energietoeslag

Het kabinet had in 2022 als prioriteit om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Dat deed het rijk door aan gemeenten middelen te verstrekken. Hiervan konden gemeenten mensen die leven van 120% van het sociaal minimum of hieronder een bedrag uitkeren van € 1.300. Het rijk heeft besloten voor 2023 nogmaals € 1.300 aan de doelgroep uit te laten keren door gemeenten. Een deel van het bedrag heeft het rijk al in december 2022 uitgekeerd. Deze middelen worden in 2023. Het gaat om een bedrag van € 3.380.000.

15. Klimaatakkoord

Voor de uitvoering van het klimaatakkoord heeft de gemeente in 2022 € 700.000 ontvangen van het rijk. De middelen zijn in 2022 niet uitgegeven, omdat de planvorming nog niet gereed is. Er komt in 2023 een apart raadsvoorstel waarin over de besteding van deze middelen besloten wordt. De middelen worden de komende jaren als volgt uitgegeven: € 150.469 in 2023, € 300.000 in 2024 en € 250.000 in 2025.

Herfaseringen

De gemeente kent meerjarige projecten in de exploitatie waarvan de kosten worden gedekt uit reserves, subsidies of bijdragen van derden. Deze projecten zijn voor de exploitatie dus budgettair neutraal. Als de kosten in enig jaar lager zijn dan geraamd door vertraging in de uitvoering is de onttrekking uit de reserve in dat jaar ook lager en blijft het geld in de reserve beschikbaar voor dat project. De activiteiten (en daarmee gemoeide kosten en dekking uit reserves) schuiven door in de tijd. Er is sprake van een faseringsverschil van kosten en dekking ten opzichte van de begroting. Dit noemen we herfaseren. In de periodieke voortgangsrapportages worden de oorzaken nader toegelicht. In onderstaande tabel worden de budgettair neutrale herfaseringen per onderwerp genoemd en is aangegeven wat de dekking is. Gevraagd wordt om in te stemmen met het herfaseren van de volgende projecten naar 2023 en volgende jaren.

Progr	Onderwerp	Dekking	2023	2024	2025	2026	2027
1	Strategie werklocaties	Investeringsfonds 2030	130.000	40.000			
1	Basisbanen	Sociaal innovatiefonds	494.520				
1	Onder de pannen	Sociaal innovatiefonds	237.650				
1	Vindplaatsen verborgen schulden	Sociaal innovatiefonds		192.500			
2	Impact gedreven inzet voor jeugd & gezinnen	Sociaal innovatiefonds	35.000	157.822			
2	Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie	Sociaal innovatiefonds		232.000			
2	Positieve gezondheid en het huishouden	Sociaal innovatiefonds		200.000			
2	Preventie in de praktijk	Sociaal innovatiefonds	250.000	380.000			
2	Programmanager sociaal innovatiefonds*	Sociaal innovatiefonds		58.175			
2/ovh	Woonzorgvisie	Fonds Zoetermeer 2040	-66.000			66.000	67.000
3	A12	Subsidie	86.590				
3	Regeling aanpak energiearmoede	Rijksbijdrage	257.390				
3	Warmte-koude opslag Palenstein, aardgasvrije wijken	Brede bestemmingsreserve		3.000.000			
3	Klimaatakkoord	Brede bestemmingsreserve		343.000			
3	Besteding duurzaamheidsfonds	Reserve duurzaamheidsfonds		1.300.000			
4	60 jaar groeistad	Fonds Zoetermeer 2040	40.000				
4	Grand Depart	Fonds Zoetermeer 2040			60.000		
6/ovh	Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven*	Fonds Zoetermeer 2040			140.000		
7	Bestuurlijke tafel wonen	Subsidie	49.068				
7	Wijkplan Palenstein	Brede bestemmingsreserve	36.418	30.000	20.000		
7	Visie VanTuylpark en omgeving	Investeringsfonds 2030	80.640				
7	Schaalsprong openbaar vervoer	Investeringsfonds 2030	54.945				
7	Gebiedsontwikkeling stadspark / omgevingsmanagement	Investeringsfonds 2030	16.675				
7	Storting rserve beeldende kunst	Verlaging lasten programma 7	118.047				
7	Uitvoeringsstrategie programma Binnenstad	Kostenverhaal	442.000				
7	Centraal Park evenemententerrein Markt 10	Investeringsfonds 2030	119.548				
7	Centraal Park Dobbe	Investeringsfonds 2030	47.469				
7	Binden en onderhouden relatienetwerk	Investeringsfonds 2030	412.165				
7	Schaalsprong Wijkverkenning Meerzicht	Investeringsfonds 2030	55.737				
7	Voorbereiding bestemmingsplannen	Investeringsfonds 2030	118.278				
7	Woningbouwagenda	Investeringsfonds 2030	212.441				
7	Regie, voorbereiding en samenhang Z'meer 2040	Investeringsfonds 2030	270.025				
7	Investeringsagenda	Investeringsfonds 2030		100.000			
7	Gebiedsontwikkeling Binnenstad	Investeringsfonds 2030	116.675				
7	Gebiedsontwikkeling Dutch Innovation Park	Investeringsfonds 2030	397.561				
7	Stationsomgeving	Investeringsfonds 2030	24.204				
7	Landtunnel	Investeringsfonds 2030	30.785				
7	Gemeentelijke inzet 700 woningen, nieuwe initiatieven	Investeringsfonds 2030		100.213	100.213	100.213	48.827
		Totaal	4.067.831	6.133.710	320.213	166.213	115.827

Instandhouding kredieten

Kredieten zijn begrote uitgaven voor investeringen. De lasten van deze investeringen bestaan gedurende de levensduur uit afschrijvings- en rentelasten ten laste van de exploitatie. Als een investeringswerk is afgerond wordt dat krediet 'afgesloten en in exploitatie genomen'. Dat wil zeggen dat de kosten van rente en aflossing ten laste van de exploitatie komen. Zolang een krediet nog niet in exploitatie is genomen (het werk is nog niet afgerond) wordt er op het krediet nog niet afgeschreven en komen er nog geen lasten voor rente en afschrijving ten laste van de exploitatie.

Vanuit oogpunt van beheersing worden kredieten die ouder zijn dan twee jaar en die nog niet in exploitatie zijn genomen beoordeeld op de noodzaak om deze nog open te houden (niet af te sluiten) en als (restant) krediet over te hevelen naar het nieuwe jaar. Over 2022 gaat het om kredieten in onderstaande tabel. De werkzaamheden zijn vertraagd, onder meer vanwege aanbestedingstrajecten, afstemming met derden, capaciteitsgebrek, vertraging bij landelijke ontwikkelingen, e.d.

Omschrijving	Uitgaven					Inkomsten			
	Begroting	Rekening	Overbrengen naar 2023	Overbrengen naar 2024	Overbrengen naar 2025	Begroting	Rekening	Overbrengen naar 2023	Overbrengen naar 2024
Afvalinzameling									
Tractiemiddelen en zoutstrooimachines	5.501.945	0	5.501.945			0	0	0	0
Diverse									
Investering Balijhoeve	895.290	724.337	170.953			54.711	0	54.711	
Gebouwen									
Brandweerkazerne	7.388.121	333.085	7.055.036			0	0	0	
Gemeentelijke accommodaties	1.628.291	160.498	1.467.793			322.272	0	322.272	
Sociaal Culturele accommodaties	413.570	3.599	409.971			69.650	0	69.650	
Scholen	38.004.363	207.449	37.796.914			0	0	0	
Sportaccommodaties	31.264.909	9.175.450	22.089.459			69.650	0	69.650	
IT	1.091.574	908.711	144.170						
Mobiliteit									
Diverse reconstructies, verbeteren verkeersveiligheid	14.195.083	1.010.118	6.336.124	3.994.818	2.794.401	6.694.171	770.467	4.449.600	1.954.000
Openbare ruimte									
Gronden	450.000	28.149	421.851						
Opstallen									
Bruggen, viaducten en tunnels	3.314.599	2.353.359	1.261.240						
Beschoeiingen, oevers	650.208	0	157.424						
Aanleg Centraal Park	154.977	0	154.977						
R&D kosten	1.985.000	0	1.985.000						
Entree	14.485.593	2.858.198	11.627.395			9.404.755	855.443	8.549.312	
Woonwagens	56.918	0	56.918						
Verharding asfalt en elementen	5.814.755	4.636.853	1.388.545			0	17.860		
Eindtotaal	127.295.196	22.399.805	98.025.716	3.994.818	2.794.401	16.615.209	1.643.769	13.515.195	1.954.000

Voorgesteld wordt om afgerond € 98,0 mln. aan uitgaven over te brengen naar 2023, € 4,0 mln. naar 2024, € 2,8 mln. naar 2025 en aan inkomsten € 13,5 mln. naar 2023 en € 2,0 mln. naar 2024.

Bijlage 4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen

Bedragen x €1.000

Nieuw beleid		MJB 2023-2026				
Prog	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
1	Regionaal Werkcentrum en regierol centrumgemeente Zoetermeer	-50				
1	Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen		-213	-213		
1	Versterking preventie en vroegsignalering SHV (4fte)	-189	-311	-246	-246	-246
OAD	Preventiemedewerkers SHV (4 fte) en campagnebudget, taakmutatie	189	311	246	246	246
1	Organisatiegraad ondernemers		-50	-50		
1	Bereikbaarheid Dutch Innovation Park	-25	-50	-50		
1	Verhoging vermogensnorm kwijtschelding		-225			
2	Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven akkoord (GALA)	-1.314	-1.293	-1.293	-924	
2	SPUK Sport en Bewegen, gezondheidsbevordering	1.314	1.293	1.293	924	
2	Pilot expertisepool en onderwijsbehandelgroep		-480	-480		
2	Pilot Expert pool, dekking vanuit ZIN gelden		480	480		
2	Projectleider expertpool en onderwijsbehandelgroep		-50	-50		
2	Formatie Zoetermeer 2025 / LLZ		-113	-113		
2	Daklozenpunt: voortzetting 2023	-80	-80	-80	-80	-80
2	Daklozenpunt: bijdrage gemeente Den Haag	80	80	80	80	80
2	Lokaal Preventieakkoord: beschikking VWS	60				
2	Lokaal Preventieakkoord: uitvoering	-60				
2	Projecten jeugd	-400	-1.169	-1.169		
2	Zoetermeer regenboogstad	-20	-20	-20	-20	
OAD	Zoetermeer regenboogstad, decentralisatie-uitkering	20	20	20	20	
3	Verhoging vermogensnorm kwijtschelding, dekking riool- en afvalstoffenheffing		180			
3	Klimaatbeleid en energiebeleid	-2.000	-2.000	-2.000		
3	Klimaatbeleid en energiebeleid, SPUK	2.000	2.000	2.000		
3	Borging aansluiting openbare ruimte bij nieuwe projecten en ontwikkelingen	-83	-83	-83		
3	Leges invoeren voor kabels en leidingen, uitvoeringskosten		-375	-375	-375	-375
3	Leges invoeren voor kabels en leidingen		375	375	375	375
3	Project verbetering schoolpleinen		-150	-150		
3	Buitengym	-120	-124	-128		
4	Westpunt, bezoekerscentrum Westerpark, stelpost kapitaallasten			-17	-17	-17
4	Nationaal Sportakkoord	-29	-29	-29	-9	
4	Sportakkoord, rijksbijdrage	29	29	29	9	
4	Verenigingsondersteuning en onderzoek sport		-50	-50		
4	Korting indexatie huurders gemeentelijk vastgoed		-563	-375	-188	
4	Brede regeling combinatiefunctionarissen	-582	-582	-582		
4	Brede regeling combinatiefunctionarissen, cofinanciering 60%	233	233	233		

4	SPUK impuls jongerencultuur	295	295			
4	SPUK impuls jongerencultuur	-295	-295			
4	SPUK IDO bibliotheken	122	122	122	122	122
4	SPUK IDO bibliotheken	-122	-122	-122	-122	-122
4	GSL, netwerkregisseur	-72	-116	-116		
4	Project toegankelijk maken vastgoed		-1.325	-1.044		
6	Leernetwerk Toekomstbestendige New Towns	-40	-40			
6	Balie Gemeentelijk informatiepunt	0	0	0		
7	Binnengebied Palenstein	-440	-420			
7	Binnengebied Palenstein, bijdrage ontwikkelaar	440	420			
7	Monitoring parkeerdruk	10	-30	10		
7	Formatie Milieu en Duurzaamheid		-126	-251		
7	Dakenaanpak		-80	-80		
7	Dakenaanpak, dekking RIF		80	80		
7	Uitbreiding Palenstein Herstructurering		-120			
7	Pilot verkeer inzet Buurtvervoer		-220	-180		
7	Herinrichting Bleiswijkse weg, kapitaallasten			-pm	-pm	-pm
7	Gebiedsontwikkeling Meerzicht		-235	-235		
7	Gebiedsontwikkeling Meerzicht, dekking Fonds zoetermeer 2040		235	235		
7	Formatie wonen		-98	-98		
OVH	Overheadkosten overige programma's agv formatie-uitbreiding		-824	-870		
OVH	Concernstrategie	-57	-113	-113		
OVH	Uitbreiding inzet Public Affairs	-57	-113	-113		
OVH	Subsidieverwerving	-60	-120	-120		
OVH	Verbeteren kwaliteit en functioneren Stadhuis-Forum, herstelmaatregelen	-100	-3.800	-3.700		
OVH	Kwaliteit en functioneren Stadhuis-Forum, bedrijfskantine, stelpost kapitaallasten			-165	-165	-165
OVH	Aanpassing reiskostenregeling		-500	-500		
	Totaal	-1.403	-	-	-370	-182
			10.553	10.057		

Bedragen x €1.000

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid		MJB 2023-2026				
Prog	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
1	Beleidsadviseur bestaanszekerheid en armoede, exclusief overhead		-100	-100	-100	-100
1	Aanpassing geormerkte rijksvergoedingen 2023 OKE-regeling en regeling WEB	-682				
1	Aanpassing geormerkte rijksvergoedingen 2023 OKE-regeling en regeling WEB	682				
1	Uitgaven 2023 onderwijs	-2.363				
1	Uitgaven 2023 onderwijs, rijksbijdrage	2.363				
1	Reclame-inkomsten	-170	-170	-170	-170	-170
1	Zoetermeerprojectkosten en aanpassing ICT	-240	-50	-50	-50	-50
1	Personeelslasten I&Z	-340				
1	Gevolgen verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering	-200	-150			
OAD	Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering wet inburgering	200	150			
1	Saas transitie SD		-95	-90	-90	-90
1	Kwaliteitsmedewerker(s) tbv SHV, zie ook overhead	-46	-91	-91		
1	Tijdelijke noodlokale basiswijken		-65	-65	-65	-65
2	Wmo, reguliere uitvoering, zie ook Overhead	-503	-521	-	-	-1.042
				1.042	1.042	
2	Jeugd- en gezinshulp, formatie reguliere uitvoering zie ook Overhead	-1.028	-765	-	-	-1.243
				1.529	1.243	
2	Noodopvang Oekrainers	3.500	3.500			
2	Noodopvang asielzoekers	50	50			
3	Parkeerinkomsten Markt 10	150	150			
3	Betaald parkeren, structureel lagere opbrengsten maaiveldparkeren	-800	-800	-800	-800	-800
3	Dagelijks onderhoud bomen	-100	-100	-100	-100	-100
3	Uitbreiding juridische functies	-124	-124	-124	-124	-124
3	Portalen (draagconstructie wegbewijzing of verkeerslichtinstallatie)	-200				
3	Nieuwe hybride huisvuilwagens		-31	-31	-31	-31
3	Nieuwe hybride huisvuilwagens, dekking afvalstoffenheffing		31	31	31	31
3	Perscontainer zelfbrengdepot			-10	-10	-10
3	Perscontainer zelfbrengdepot, dekking afvalstoffenheffing			10	10	10
3	Beheersysteem openbare ruimte		-100			
3	Winkelcentra	-30				
4	Onderhoud speel- en stadsboerderijen en wijk- en schooltuinen	-25		-	-250	-250
				2.000		
4	Frictiekosten museum de Voorde	656				
5	Handhavingsjuristen, zie ook overhead)		-301	-301	-301	-301
5	Coordinator woonoverlast en projectmedewerker woonoverlast. Zie ook overhead		-182	-182	-182	-182
5	Herstel basis op orde veiligheid, zie ook overhead		-255	-255	-255	-255

6	Inhuur budget vergunningverleners WABO verlengen	-692				
6	Inhuur budget vergunningverleners WABO verlengen, hogere legesinkomsten	692				
6	Opbrengsten bouwleges	-1.500				
6	Vervanging vergunningverleningsysteem	-90	-90	-90	-90	
6	Verkiezingen	-220	-220	-220	-220	-220
7	Stationsgebied plintgebouw Entree	-200				
7	Stationsgebied plintgebouw Entree, 2 ton, onttrekking RIF	200				
7	Verkoop gronden Kelvinstraat	1.967				
7	Aankoop gronden Kelvinstraat	-117				
7	Provada	-100				
7	Provada, doorberekening aan andere gemeenten	100				
7	Brandstofverkooppunt	275				
7	Subsidie woningbouw Engelandlaan 140	615	-615			
7	Subsidie woningbouw Engelandlaan 140	-615	615			
OAD	Opbrengst Ozb	3.400	900	900	900	900
OVH	Communicatie, inzet op procedures en naleven afspraken	-86				
OVH	Overheadkosten overige programma's agv formatie-uitbreiding		-	-	-	-1.297
			1.008	1.435	1.297	
OVH	Functionaris gegevensbescherming	-113	-113	-113	-113	-113
OVH	Anonimiseringssoftware	-15	-15	-15	-15	-15
OAD	Anonimiseringssoftware, dekking OAD	15	15	15	15	15
OVH	Inwonersberaad	-100				
OVH	Extra Impuls Direct Duidelijk	-50				
OVH	Informatisering en automatisering	350				
	Totaal	4.557	-549	-	-	-5.592
			7.857	5.592		

Bedragen x €1.000

Onvermijdelijke ontwikkelingen		MJB 2023-2026				
Prog	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
1	BUIG, lasten	3.600	3.600	4.300	4.800	5.300
1	BUIG, baten	-6.860	-6.860	-6.860	-6.860	-6.860
1	Suwinet voor schuldhulpverlening (excl. overhead)	-19	-38	-38		
2	Toezicht kinderopvang: inspectie gastouders, zie dekking OAD	-30	-30	-30	-30	-30
OAD	Gastouders kinderopvang, taakmutatie	30	30	30	30	30
6	Omgevingswet, herfasering structurele budgetmutatie	95	95	98		
6	Bestuurlijke samenwerking VNG	-51	-51	-51	-51	-51
6	Inhuur omgevingsbalie		-65			
OAD	Herijking gemeentefonds	0	0	0	-pm	-pm
OAD	Rente-ontwikkelingen	3.000	1.000	500	1.000	1.000
OAD	CAO	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
OAD	CAO, deels tlv stelpost loonstijging	1.975	1.975	1.975	1.975	1.975
OAD	Compensatie invoering omgevingswet	500				
OVH	Overheadkosten overige programma's agv formatie-uitbreiding		-122	-115	-110	-110
OVH	CAO-effect: verhoging thuiswerkvergoeding	-100	-100	-100	-100	-100
Totaal		-1.860	-4.566	-4.291	-3.346	-2.846

Bedragen x €1.000

Dekkingsplan		MJB 2023-2026				
Prog	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
1	Sturing op (extra) matching in de arbeidsmarkt Z-H Centraal	pm	pm	pm	pm	pm
1	Warenmarkt verhogen marktgeden		30	30	30	30
3	Eenmalige vrijval klimaat en energiebeleid		500			
6	Afschaffen referendumverordening		0	0	0	0
6	Kostendekkendheid leges publieksplein		20	20	20	20
OAD	Toeristenbelasting verhogen				50	50
OAD	POK-middelen niet meer specifiek inzetten		533	533	533	533
OVH	Raamcontract externe huur afspreken		20	20	20	20
OVH	Bewuster omgaan met energieverbruik		pm	pm	pm	pm
OVH	Stoppen met Zoemer		10	10	10	10
OVH	Opleidingsbudgetten bijstellen		200	200	200	200
OVH	Robotisering financiële administratie		100	200	200	200
Totaal		0	1.413	1.013	1.063	1.063

Overzicht voorstellen nieuw beleid, structureel wenselijk

Bedragen x €1.000

Overzicht voorstellen nieuw beleid, structureel wenselijk			
Prog	Omschrijving	2026	2027
1	Bereikbaarheid Dutch Innovation Park	-50	-50
3	Borging aansl openbare ruimte nieuwe projecten en ontwikk.	-83	-83
3	Buitengym	-12	-12
4	Brede regeling combinatiefunctionarissen	-530	
4	Brede regeling combinatiefunctionarissen, cofinanciering 60%	212	
7	Monitoring parkeerdruk	10	-30
7	Herinrichting Bleiswijkse weg, kapitaallasten	-pm	-pm
OVH	Overheadkosten a.g.v. formatie-uitbreiding	-pm	-pm
OVH	Aanpassing reiskostenregeling	-500	-500
Totaal		-953	-675

Bijlage 5. Monitor Ombuigen en vernieuwen

Aanleiding bezuinigingsmonitor

In het in 2018 opgestelde coalitieakkoord was voor ruim € 8 mln. aan nieuw beleid opgenomen. De dekking daarvan werd, naast de beschikbare ruimte in de begroting zelf, voor een deel gevonden in mogelijkheden om in de bestaande budgetten ruimte vrij te spelen. In de zomer van 2018 is daar onderzoek naar gedaan en zijn opties in beeld gebracht.

De inkt van het coalitieakkoord nog niet droog of de financiële uitgangspunten moesten worden herzien. De belangrijkste oorzaak waren de oplopende kosten in de jeugdzorg. Duidelijk was dat gemeente Zoetermeer voor een forse bezuinigingsopgave stond om het begrotingsevenwicht te herstellen.

De bezuinigingsvoorstellen zijn uitgewerkt en in de Perspectiefnota 2020 (medio 2019) gepresenteerd. Met de vaststelling van de Programmabegroting 2020 heeft de raad in november 2019 tot de maatregelen in het kader van Ombuigen en Vernieuwen (O&V) besloten. De voorstellen bevatten 75 maatregelen oplopend tot een bedrag van € 14,218 mln. vanaf 2025.

Bezuinigingsmonitor

Om de uitvoering van de plannen te kunnen volgen is een monitor ontworpen. Die monitor laat via een stoplichtmodel zien hoe de (financiële) uitvoering van de maatregelen verloopt. In de afgelopen jaren is tweemaal per jaar aan de raad gerapporteerd via een bijlage bij het Eerste en Tweede Tussenbericht. Los van de informatievoorziening aan de raad was het doel van de monitor ook om als instrument te dienen voor de organisatie om overzicht te houden en bij te kunnen sturen aan de hand van de monitor.

Inmiddels zijn we een aantal jaren verder. Door de samenvoeging van een aantal maatregelen zijn er nog 70 van de 75 over. Daarvan zijn er 55 gerealiseerd. Van de 15 resterende voorstellen hebben er 11 betrekking op het Sociaal Domein, 1 op de invoering van Diftar, 1 op organisatieontwikkeling, 1 op Cultuurpodium De Boerderij en 1 op de parkeerexploitatie.

Het instrument 'Bezuinigingsmonitor' heeft naar de mening van het college voor deze onderwerpen geen toegevoegde waarde meer. De redenen worden hieronder kort toegelicht.

Sociaal Domein

De maatregelen in het Sociaal Domein hangen sterk met elkaar samen. Het is niet in alle gevallen mogelijk om te meten wat het effect van een individuele maatregel is. Het Sociaal Domein is ook steeds in beweging waardoor situaties veranderen en de oorspronkelijke maatregel aangepast wordt of een iets ander accent krijgt. Daarnaast zijn er veel partijen betrokken bij de uitwerking waardoor de invloed van Zoetermeer beperkt is. De raad is zeer betrokken bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en wil graag actief op de hoogte worden gehouden. Daar zijn diverse andere instrumenten voor beschikbaar zoals de leeragenda en de periodieke rapportage Sociaal Domein. In een memo van 6 juli 2022 zijn drie lijnen geschetst waarop kan worden gestuurd om tot kostenbeheersing in het Sociaal Domein te komen. Deze worden verder uitgewerkt en aan de raad voorgelegd. Daarbij wordt rekening gehouden met de ombuigingsmaatregelen.

Diftar

Het voornemen om gedifferentieerde tarieven voor het afvalbeleid toe te passen stuitte op bezwaren bij veel inwoners en heeft tot een referendum over afvalinzameling geleid. Uitkomst van het referendum was overduidelijk waardoor de voorgenomen maatregelen voorlopig zijn ingetrokken en er nader onderzoek plaats vindt voordat het beleid wordt aangepast.

Organisatieontwikkeling

De taakstelling is vanaf 2025 volledig ingevuld. Voor 2023/2024 wordt nog gezocht naar tijdelijke dekkingsmogelijkheden.

Cultuurpodium de Boerderij

De plannen om De Boerderij te verbouwen of te verplaatsen zijn vanwege de prangende financiële situatie in 2019 uitgesteld. Daardoor waren er wel investeringen (in programmering en voorzieningen) nodig om de Boerderij open te kunnen houden. Jaarlijkse verantwoording loopt via de subsidievaststelling. Deze loopt door tot en met 2025 en is dus nog niet volledig uitgevoerd maar verloopt via het reguliere subsidieproces.

Parkeren

Binnen de parkeerexploitatie zijn alle plannen doorgevoerd. De tarieven van vergunningen zijn omhooggegaan net als bezoekerstarieven, de betaaltijden zijn verruimd en blauwe zones zijn omgevormd naar betaald parkeren. De verwachte extra inkomsten heeft dit niet opgeleverd. Door een samenloop van omstandigheden is het lastig om scherp te krijgen wat het effect is van de maatregelen en wat een gevolg is van corona, hogere brandstofprijzen, hybride werken, meer online winkelen, etc. In de reguliere P&C-cyclus wordt gerapporteerd over parkeeropbrengsten als daar aanleiding voor is.

Voorstel college

Het college stelt voor om deze onderwerpen mee te nemen in de geëigende rapportages en niet meer via de bezuinigingsmonitor verslag te doen.

Bijlage 6. Monitoring evaluatie Pilots

Inleiding

Deze bijlage geeft een overzicht van alle recent afgeronde en lopende pilots die bij de gemeente lopen. De nadruk ligt op de evaluatie van deze pilots en, indien van toepassing, de gevolgen van deze evaluatie.

Deze bijlage is een uitvloeisel van raadsmotie 21-0642, Oogst van de pilots en wordt twee keer per jaar geactualiseerd (en opgenomen in perspectiefnota en programmabegroting).

De pilots die gedekt worden uit het Sociaal Innovatiefonds zijn nog niet meegenomen in dit overzicht, omdat er vertraging is ontstaan in de voorbereiding.

Daklozenpunt

Naam Pilot

Naam pilot	Daklozenpunt
------------	--------------

Korte omschrijving

In 2017 is de motie 1711-19A in de Gemeenteraad aangenomen om onderzoek te doen naar een dependance voor een daklozenloket. In deze motie speelde ook de vraag om opties te bieden voor een briefadres. Bij de afdoening van de motie voor een dependance voor een daklozenloket in Zoetermeer werd de pilot van het Daklozenpunt voorgesteld. Inmiddels is het Daklozenpunt twee jaar als pilot operatief. Inwoners kunnen hier terecht voor informatie over (dreigende) dakloosheid. Het punt heeft tevens een doorverwijsfunctie naar het Daklozenloket in Den Haag. Een externe partij in onze gemeente - het Leger des Heils - stelt voor een aantal inwoners ook een briefadres beschikbaar.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
Portefeuille	Zorg en Welzijn

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	<p>Het Daklozenpunt had de functie om: a) 'screening' waardoor het toekennen van een Zoetermeers briefadres (in uitzonderlijke gevallen) mogelijk wordt en b) 'informatie en warme overdracht van daklozen naar opvangvoorzieningen in Den Haag. Daarbij was de verwachting dat ook de volgende effecten bereikt zouden worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zoetermeeders hoeven voor het eerste gesprek niet meer naar Den Haag te reizen; - Iedereen mag zich melden dus ook mensen die in hun eigen netwerk verblijven. Zij worden niet meer 'van het kastje naar de muur' gestuurd; - Realisatie van een Zoetermeers briefadres wordt mogelijk, doordat screening in Zoetermeer wordt uitgevoerd door bevoegde ambtenaren; ? door het briefadres kan een dakloze zijn leven weer oppakken doordat hij o.a een Digid kan aanvragen, zich kan inschrijven bij een woningbouwcorporatie, een zorgverzekering kan afsluiten etc.; - Daklozen die dat nodig hebben, krijgen eerder toegang tot een zorg en ondersteuningstraject doordat ze a) eerder in beeld zijn en b) doordat de zorgpartij zorgkosten kunnen declareren. - Zorgkosten nemen af doordat er ook goedkopere zorgtrajecten kunnen worden ingezet; - Tijdwinst, minder kosten doordat er eerder gestart kan worden met een zorg en ondersteuningstraject; - De gemeente krijgt beter zicht op omvang (aantal daklozen) en aard van hun problematiek. Dit versterkt de onderhandelingspositie bij de overdracht van taken MO; - Netwerk wordt ontlast doordat er zicht is op een hulp en ondersteuningstraject; - Nauwere samenwerking tussen Zoetermeer en Den Haag doordat zij beide een rol krijgen in het daklozenproces; Zoetermeer eerste screening en Den Haag registratie en toegang tot opvang; - Meer bekendheid bij inwoners over 'wat te doen bij dakloosheid' vanwege voorlichtingstraject
------------------------	---

Data

Startdatum	2019
Einddatum	2022
Evaluatiemoment	Tussenevaluatie op 29-12-2020 geweest

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	<p>De pilot blijkt de resultaten te behalen. Inwoners zijn meer in beeld en er wordt maatwerk geleverd door onder meer het verstrekken van een briefadres. Daarnaast is er meer contact met de Centrumgemeente Den Haag rondom de samenwerking tussen gemeenten onderling zodat de inwoner niet "van het kastje naar de muur" wordt gestuurd. Nu is het van belang om bij de gestelde doelen toe te werken naar concretere en heldere afspraken intern maar ook met de Centrumgemeente Den Haag, zodat de Zoetermeerse inwoner op de juiste plek de juiste begeleiding krijgt.</p>
--	--

Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Ja, de behoefte bestaat om het Daklozenpunt structureel in te bedden in de organisatie omdat het Daklozenpunt voorziet in de vraag van inwoners. Er wordt nader gekeken in hoeverre het Daklozenpunt te integreren is in andere bestaande structuren.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Ja. Het Daklozenpunt kost €80.000 per jaar. In 2023 zullen deze kosten bij de Centrumgemeente Den Haag verhaald worden. De intentie is om ook vanaf 2024 deze kosten te verhalen bij de Centrumgemeente Den Haag, waarbij het bedrag afhankelijk is van de daadwerkelijke inbedding in de organisatie.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Middels rapportage sociaal domein, (raads)memo's en de P&C cyclus.

Afvalringen (doneerringen)

Naam Pilot

Naam pilot	Afvalringen (Doneerringen)
------------	----------------------------

Korte omschrijving

Op 28 juni 2021 is een motie door de raad aangenomen om afvalringen toe te passen bij bestaande afvalbakken. Vervolgens is gezocht naar een bestaand concept. Dit bleek er al te zijn en wordt doneerring genoemd. Door een ring aan te brengen rondom de inwerpopening van een afvalbak hebben mensen de mogelijkheid om statiegeldproducten in de ring te zetten in plaats van in de afvalbak te gooien. Anderen kunnen het statiegeld innen door de producten uit de ring te halen. Er worden in totaal 10 ringen besteld die in twee straten bij elk 5 bakken aangebracht worden. Deze worden gemonitord. Door extra communicatie wordt de werking onder de aandacht gebracht.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	3. Leefbaarheid, duurzaam en groen
Portefeuille	Afval

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Er worden zichtbaar statiegeldproducten in ringen gezet. Dit wordt steekproefsgewijs nagegaan. Dit leidt tot minder vervuiling rondom de prullenbakken. Of het afval in de afvalbakken beter is gescheiden, wordt niet gemeten. Er zijn geen langdurig gemeten data beschikbaar van de samenstelling van vuil uit de afvalbakken.
------------------------	---

Data

Startdatum	juni 2022
Einddatum	
Evaluatiemoment	september 2022

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	De evaluatie heeft in september plaats gevonden. De pilot heeft niet het gewenste effect gehad. De reeds geplaatste doneerringen blijven wel gehandhaafd.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nee.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Niet van toepassing.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De raad is geïnformeerd op 20 oktober 2022 door middel van een raadsmemo (2022-089979) ter afdoening van de motie afvalringen.

Stedenbouwkundige buurtvisie

Naam Pilot

Naam pilot	Stedenbouwkundige buurtvisie
------------	------------------------------

Korte omschrijving

Op 12 juli 2021 is het raadsbesluit initiatiefvoorstel 'stedenbouwkundige buurtvisie, overleg met omwonenden vanaf het begin' genomen. Daarin is bepaald dat er een pilot 'stedenbouwkundige buurtvisie' wordt uitgevoerd. Het college heeft op 22 december 2021 besloten dat deze pilot wordt uitgevoerd bij twee deelgebieden in de Binnenstad, te weten:

- Deelgebied 3: Luxemburglaan e.o. (inclusief stadshartpassage)
- Deelgebied 5a: Zuidflank/ Nederlandlaan

Programma/Portefeuillehouder

Programma	7. Inrichting van de stad
Portefeuille	Ruimtelijke ordening

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	<p>Het beoogd effect van de stedenbouwkundige buurtvisie is tweeledig. Door het overleg over bouwprojecten aan de voorkant te starten, wordt niemand overvallen met kaders die al zijn vastgesteld. Daarnaast wordt beoogd om ontwikkelingen niet per kavel te bekijken maar per buurt, met daarin meerdere kavels en de omgeving waarin de locaties worden ontwikkeld.</p> <p>Door eerst twee pilots stedenbouwkundige buurtvisie te doen, kijkt het college of de beoogde doelstellingen worden behaald en wat de kosten zijn in termen van geld en tijd.</p> <p>Tevens kan college bepalen in hoeverre het opstellen van een stedenbouwkundige buurtvisie wordt verankerd in het beleid van participatie en in de wijze van projectmatig werken bij stedelijke ontwikkelingsprojecten.</p>
------------------------	---

Data

Startdatum	september 2022
Einddatum	december 2022

Evaluatiemoment	3de kwartaal 2023
-----------------	-------------------

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	

Flexwonen Ruimtebaan

Naam Pilot

Naam pilot	Flexwonen Ruimtebaan
------------	----------------------

Korte omschrijving

Naar aanleiding van motie 1911-35: Flexwonen is onderzoek gedaan naar 4 potentiële locaties in Zoetermeer die kansen bieden voor het realiseren van flexibele woonconcepten. Het college heeft een voorkeur uitgesproken om de locatie Ruimtebaan nader te verkennen. Het project Flexwonen Ruimtebaan behelst de realisatie van ca. 80 tijdelijke sociale huurwoningen voor spoedzoekers op het voormalig baggerdepot aan de Ruimtebaan. Hiervoor is de samenwerking gezocht met woningcorporatie Vidomes.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	7. Inrichting van de stad
Portefeuille	Wonen

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	De voorbereiding van de bouw van ca. 80 flexwoningen op de locatie Ruimtebaan, waarbij duidelijk is onder welke voorwaarden de flexwoningen ingepast kunnen worden, wie deze ontwikkelt, bouwt, verhuurt en beheert en welke financiële consequenties dit voor de gemeente heeft.
------------------------	---

Data

Startdatum	20 december 2021 (vaststelling projectopdracht door het college)
Einddatum	1ste kwartaal 2024
Evaluatiemoment	2x per jaar in Rapportage Ruimtelijk Fysiek, eerstvolgende over het eerste halfjaar van 2023

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend. Het project bevindt zich in de uitwerkingsfase.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nog niet bekend. Het project bevindt zich in de uitwerkingsfase.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog niet bekend. Het project bevindt zich in de uitwerkingsfase.

Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Besluitvorming over de haalbaarheidsfase heeft in oktober 2022 plaatsgevonden. Tevens wordt de raad twee maal per jaar geïnformeerd via de Rapportage Ruimtelijk Fysiek
--------------------------------	---

Woonoverlast

Naam Pilot

Naam pilot	Woonoverlast
------------	--------------

Korte omschrijving

Woonoverlast als gevolg van het gedrag van omwonenden kan hardnekkige vormen aannemen. In de meest extreme gevallen kan de overlast jarenlang aanhouden. Woonoverlast kent verschillende gradaties: van geluidsoverlast tot en met ernstige overlast waar zelfs de veiligheid en leefbaarheid in het geding komen. Aanhoudende woonoverlast kan het woongenot en het veiligheidsgevoel van bewoners ernstig aantasten. Om die reden is een speciale coördinator Woonoverlast aangesteld die de diverse gevallen van woonoverlast probeert op te lossen. Tevens is een apart meldpunt voor inwoners van de stad geopend. Via dit digitale meldpunt, 'overlast van burens' geheten, kunnen inwoners woonoverlast melden.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en Veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Door integraal met ketenpartners samen te werken woonoverlast terugdringen of beëindigen, het woongenot van inwoners bevorderen én, indien nodig, hulp en/of zorg bieden aan veroorzakers van woonoverlast en/of overlastmelders.
------------------------	---

Data

Startdatum	September 2020
------------	----------------

Einddatum	September 2023
Evaluatiemoment	1ste helft 2023

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Ja, er worden casussen aangemeld via het meldpunt 'Overlast burenen' en door verschillende ketenpartners. Het gaat om 504 casussen, waarvan er 430 succesvol zijn afgesloten. Aan de andere casussen wordt nog gewerkt.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Er is met name aandacht voor de samenwerking met Kwadraad (Meldpunt Bezorgd).
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Ja. Structurele formatie coördinator woonoverlast en projectmedewerker.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Tweemaal per jaar overleg met de burgemeester.

Dealbreakers

Naam Pilot

Naam pilot	Dealbreakers
------------	--------------

Korte omschrijving

Dealbreakers is een pilot, gefinancierd door het ministerie van Justitie en Veiligheid, gericht op het voorkomen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit. Het project is gestart in 2021. Het ministerie heeft opnieuw een financiële bijdrage toegekend voor een bedrag van maximaal € 200.000 waarmee het project kan worden voortgezet over de periode van 1 januari 2023 tot 31 december 2024.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en Veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	<p>Het doel van Dealbreakers Zoetermeer is te voorkomen dat jongeren in de ondermijnende criminaliteit terechtkomen. Het project is gericht op</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit, 2) het vervolgen en versterken van een moedertraining voor moeders die behoefte hebben aan concrete 'tools' om de eigen positie te versterken en hun veerkracht te vergroten in de omgang met hun problematische kind en 3) de financiering van de doorlopende leerlijn binnen het voortgezet onderwijs gericht op het informeren van jongeren over de gevaren en gevolgen van criminaliteit en hen weerbaarder te maken.
------------------------	---

Data

Startdatum	1 januari 2021
Einddatum	21 december 2024
Evaluatiemoment	-

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Het project wordt gemonitord en geevalueerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nee
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De burgemeester wordt regelmatig geïnformeerd over Dealbreakers als onderdeel van de aanpak ondermijning.

IPTA

Naam Pilot

Naam pilot	IPTA (Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid)
------------	--

Korte omschrijving

De gemeente Zoetermeer neemt sinds 2018 deel aan de landelijke pilot Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het betreft een coachingsmethodiek gericht op jongeren die dreigen af te glijden in criminaliteit. Binnen dit project is vanaf de start gekozen voor een domeinoverstijgende aanpak. Hierbij is expertise op het gebied van coaching gevonden binnen het Sociaal domein en De Binnenbaan. Aansturing van het project en afstemming met het ministerie zijn belegd bij Veiligheid. De aanpak zorgt indirect voor een veiligere samenleving, maar er worden ook veel kosten bespaard. De maatschappelijke baten zitten niet alleen in het voorkomen van criminaliteit, maar ook in het voorkomen van kosten die voortkomen uit vroegtijdig schoolverlaten, schuldenproblematiek en slachtofferschap. De methodiek dient als voorbeeld van een interventie waarin daadwerkelijk integraal wordt samengewerkt door professionals uit sociaal- en veiligheidsdomein.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en Veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Middels intensieve coaching voorkomen dat jongeren (verder) afglijden in criminaliteit. Hiermee maatschappelijke kosten voorkomen die voortkomen uit bijvoorbeeld schooluitval, schulden en daderschap.
------------------------	---

Data

Startdatum	2018
Einddatum	onbekend
Evaluatiemoment	jaarlijks

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	IPTA wordt intensief gemonitord en geëvalueerd door het ministerie van J&V. Zij zijn eigenaar van de pilot.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nee
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De burgemeester wordt regelmatig geïnformeerd over IPTA als onderdeel van de jeugd aanpak.

Positieve gezondheid en het huishouden

Naam Pilot

Naam pilot	Positieve gezondheid en het huishouden
------------	--

Korte omschrijving

Het gebruik van huishoudelijke ondersteuning (HO) vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) neemt toe in Zoetermeer. Dit is een landelijke trend die wordt veroorzaakt door toenemende vergrijzing en de afschaffing van de inkomenstoets. Daarnaast is het voor aanbieders steeds lastiger om voldoende personeel te vinden die HO kunnen uitvoeren. Deze combinatie van factoren leiden tot stagnatie van de HO, waardoor kwetsbare inwoners niet of later de hulp krijgen die zij vragen. De kosten voor de HO lopen daarbij jaarlijks op. Structurele vernieuwing en innovatie van de HO is daarom noodzakelijk, ook om de dienstverlening beter aan te laten sluiten op het gedachtegoed van Positieve Gezondheid en hiermee inwoners beter te helpen, de hulp toegankelijk te houden en de kosten beheersbaar te houden. Het uiteindelijke doel is dat de Wmo beschikbaar blijft voor de inwoners die het werkelijk nodig hebben. We verkennen daartoe de mogelijkheden nieuw beleid HO vorm te geven. Onze doelstelling is dat inwoners waar mogelijk zelf de regie hebben over hun eigen huishouden, en dat we inwoners indien nodig ondersteunen zelf regie te behouden volgens de visie van Positieve Gezondheid. Daarnaast onderzoeken we samen met aanbieders van HO welke verbeteringen op korte en middellange termijn mogelijk zijn vanuit de bestaande de dienstverlening. We voeren in 2023 en 2024 proeven/ innovaties uit om nieuwe methodieken te testen voor de HO die bij positief resultaat een plek kunnen krijgen in de dienstverlening. In het najaar van 2022 hebben hiertoe eerste gesprekstafels plaatsgevonden. Dit project is onderdeel van het programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
Portefeuille	Zorg en Welzijn

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Het uiteindelijke doel is dat de Wmo beschikbaar blijft voor de inwoners die het werkelijk nodig hebben. We verkennen daartoe de mogelijkheden nieuw beleid Huishoudelijke Ondersteuning vorm te geven.
------------------------	---

Data

Startdatum	Oktober 2022
Einddatum	Juni 2024
Evaluatiemoment	Juni 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nog niet bekend.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog niet bekend.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via voortgangsoverleg en de rapportage Sociaal domein

Containertuintjes

Naam Pilot

Naam pilot	Containertuintjes
------------	-------------------

Korte omschrijving

Containertuintjes worden aangelegd op 'twee bekende hotspots', waar mogelijk geïntegreerd in buurtgroen. Het gaat hierbij om een tuintje dat direct om een afvalcontainer heen worden aangelegd.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	3. Leefbaarheid, duurzaam en groen
Portefeuille	Afval

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Voorkomen dat vuilnis naast de ondergrondse containers wordt gezet.
------------------------	---

Data

Startdatum	januari 2022
Einddatum	september 2022
Evaluatiemoment	september 2022

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nee, de hoeveelheid bijgeplaatst afval is tijdelijk (enkele dagen) minder geweest. Daarna was de situatie weer hetzelfde als zonder containertuintjes
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nee
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Niet van toepassing.

Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Op 28 september 2022 is de raad geïnformeerd via raadsmemo 2022-082174 ter afdoening van de motie 2106-54.
--------------------------------	--

Samenwonen op proef met uitkering

Naam Pilot

Naam pilot	Samenwonen op proef met uitkering
------------	-----------------------------------

Korte omschrijving

Deze pilot maakt het mogelijk voor bijstandsgerechtigden om op proef te samenwonen zonder consequenties voor de uitkering.

Dit is in lijn met de ruimte die de wet biedt om maatwerk te leveren. Bij positieve uitkomst, in dit geval de keuze om te gaan samenwonen na een proefperiode, komt er weer een woning vrij op de woningmarkt.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Portefeuille	Inkomen

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Bijstandsgerechtigden de kans geven om te verkennen of samenwonen wat voor ze is, zonder dat dit consequenties heeft voor hun uitkering.
------------------------	--

Data

Startdatum	Oktober 2022
Einddatum	Oktober 2023

Evaluatiemoment	Oktober 2023
-----------------	--------------

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog onbekend. Het is een succes als er minder onderzoeken worden gedaan naar een vermeende gezamenlijke huishouding vanuit de afdeling fraude en handhaving. Verder is het ook een succes als er meer doorstroom is binnen de woningmarkt, dit is echter niet binnen een jaar te meten. Het succes is ook afhankelijk van hoeveel mensen zich hiervoor aanmelden; dat is niet van tevoren te bepalen.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	

Vindplaats verborgen schulden

Naam Pilot

Naam pilot	Vindplaats verborgen schulden
------------	-------------------------------

Korte omschrijving

In dit project staat de rol van werkgevers als vindplaats van financiële problemen en schulden bij werknemers centraal. Doel van het project is het krijgen van inzicht in de kennis- en informatiebehoefte van werkgevers en werknemers over financiële ondersteuning en in het bijzonder de groep 'werkende minima'. Dit doen we door op laagdrempelige wijze geldclinics te verzorgen en voorlichting en communicatie (op maat en gedifferentieerd naar leidinggevenden, HR-professionals en werknemers) te geven over het gemeentelijke aanbod. Werknemers die via werkgevers in beeld komen kunnen we snel schuldrust bieden door het opkopen van (kleine) schulden. Dit draagt bij aan het versterken van bestaanszekerheid. In het najaar van 2022 heeft een eerste proef plaatsgevonden waarbij eerste ervaringen zijn opgedaan in het geven van deze geldclinics. In de komende periode Dit project is onderdeel van het programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Portefeuille	Armoedebeleid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Verminderen van schuldproblematiek bij inwoners.
------------------------	--

Data

Startdatum	Oktober 2022
Einddatum	Januari 2024
Evaluatiemoment	Januari 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het	Nog niet bekend

bestaande beleid aan te passen?	
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog niet bekend
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via voortgangsoverleg en de rapportage Sociaal domein

Resultaat gedreven inzet voor jeugd en gezinnen

Naam Pilot

Naam pilot	Resultaat gedreven inzet voor jeugd en gezinnen
------------	---

Korte omschrijving

Dit project draagt bij aan de omstandigheden zodat meer kinderen in Zoetermeer kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien tot zelfredzame inwoners die een positieve bijdrage aan de stad gaan leveren. Dit zal op de langere termijn ook een sneeuwbal effect hebben: Inwoners die meedoen zorgen voor een sterkere sociale basis, waardoor de kans dat volgende generaties kinderen kansrijk, veilig en gezond opgroeien wordt vergroot. Samen met organisaties en bewoners willen we werken aan concrete, merkbare resultaten in de wijk en buurt. Concreet doen we dit door te werken aan een de beschikbaarheid van data t.b.v. een dashboard (factorenmodel) op basis waarvan 'De staat van de jeugd Zoetermeer' gemonitord kan worden per wijk én buurt. Vervolgens maken we op basis van deze data inzichtelijk welke factoren hierop van invloed zijn en met behulp van welke maatschappelijke resultaten wij de positie van kinderen kunnen verbeteren. Het ontwikkelen van dit dashboard doen we samen met drie andere gemeenten: Rotterdam, Amersfoort en Deventer. De inhoudelijke samenwerking is in volle gang en moet leiden tot een operationeel dashboard uiterlijk Q3-2023. In een tweede stap vertalen wij de data en staat van 'De staat van de jeugd Zoetermeer' naar een wijk- en buurtprogrammering die hier op aansluit. Dit project is onderdeel van het programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
-----------	--------------------------------

Portefeuille	Jeugd en Onderwijs
--------------	--------------------

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	De algemene inhoudelijke doelstelling waaraan dit project moet bijdragen is dat meer kinderen in Zoetermeer kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien tot zelfredzame inwoners die een positieve bijdrage aan de stad gaan leveren. Dit zal op de langere termijn ook een sneeuwbal effect hebben: Inwoners die meedoen zorgen voor een sterkere sociale basis, waardoor de kans dat volgende generaties kinderen kansrijk, veilig en gezond opgroeien wordt vergroot.
------------------------	--

Data

Startdatum	Oktober 2022
Einddatum	Oktober 2025
Evaluatiemoment	Op onderdelen vanaf mei 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nog niet bekend
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog niet bekend
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via voortgangsoverleg en de rapportage Sociaal domein

Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie

Naam Pilot

Naam pilot	Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie
------------	---

Korte omschrijving

We willen vanuit het ondersteuningsaanbod van inZet in de wijk (passend binnen de kaders van wijkgericht werken en Zoetermeer 2040) verder innoveren in de vorm van wijkgerichte ondersteuningspakketten. Dit doen we op basis van de behoefte, bevolkingssamenstelling en verwachte ontwikkelingen in de wijken, om inwoners zo gericht, preventiever en efficiënter te ondersteunen. Als resultaat streven we naar een afname van zwaardere zorg, en toename van de kwaliteit van leven van inwoners. inZet gaat deze ondersteuningspakketten in samenwerking met de gemeente ontwikkelen. De gesprekken hierover zijn opgestart en er zal gestart worden met opstellen van wijkscans in de 6 gebieden door de gemeente en inZet, op basis waarvan wijk- en vraaggericht, innovatief en preventief aanbod verder wordt ontwikkeld door inZet. Dit project is onderdeel van het programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
Portefeuille	Zorg en Welzijn

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	We willen vanuit het ondersteuningsaanbod van inZet in de wijk (passend binnen de kaders van wijkgericht werken en Zoetermeer 2040) verder innoveren in de vorm van wijkgerichte ondersteuningspakketten.
------------------------	---

Data

Startdatum	December 2022
Einddatum	Juli 2024

Evaluatiemoment	Juli 2024
-----------------	-----------

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog onbekend
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nog onbekend
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog onbekend
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via voortgangsoverleg en de rapportage Sociaal Domein

Pilot schoolontbijt

Naam Pilot

Naam pilot	Schoolontbijt
------------	---------------

Korte omschrijving

De gemeente Zoetermeer is door een toezegging aan de Raad begin 2022 begonnen met de pilot schoolontbijt op basisschool IKC de Regenboog (Meerzicht) en IKC de Touwladder (Seghwaert). De pilot, die nog steeds dagelijkse praktijk is in de twee scholen, onderzoekt of het praktisch mogelijk is om kinderen in het basisonderwijs een gratis ontbijt aan te bieden op school. De gemeente Zoetermeer onderzoekt nu of uitbreiding naar meerdere scholen mogelijk is en hoe deze uitbreiding zich verhoudt tot de landelijke regeling schoolontbijt.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Portefeuille	Armoedebeleid

Doel/Beoogd resultaat

Het gratis schoolontbijt heeft als beoogd effecten dat kinderen hierdoor een ontbijt hebben, minder kans hebben op overgewicht, zich beter kunnen concentreren door een volle maag en betere cijfers halen.

Data

Startdatum	1 januari 2022
Einddatum	juli 2025
Evaluatiemoment	juni 2023

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Evaluatie moet nog plaatsvinden.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Evaluatie moet nog plaatsvinden.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Evaluatie moet nog plaatsvinden.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Evaluatie moet nog plaatsvinden.

